RAYMOND WEIL
GENEVE
En vente chez : JIZMEJIAN Joailliers
Bourj Hammoud 610 rue Armenia P.O.Box 80253
Beirut-Lebanon Tel: 01-261899 01-583982

ԱԶԴԱԿ
ՕՐԱԹԵՐԹ

AZTAG QUOTIDIEN POLITIQUE ET LITTERAIRE أزتاك جريدة يومية سياسية وأدبية - المديرة المسؤولة، إيڤا دروييشيان

1000 Լ.Ո. 71ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՎ 238 (19538) ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ, 16 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1996 10 ԷՋ

WESTERN UNION MONEY TRANSFER
The fastest way to send money worldwide
SEND MONEY
RECEIVE MONEY
With Western Union you never worry you'll always be happy
Tel : (01) 601315 - 500145 - 384493 - (03) 688861/2

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆԻ ԺՈՂՈՎԸ ԽԱՓԱՆԵԼՈՒ ԻՍՐԱՅԵԼԵԱՆ ԱՆՈՒՂՂԱԿԻ ՃԻԳ

Իսրայէլ երէկ աւելորդ անգամ մը եկաւ փաստելու, որ միջոցներու միջեւ խտրութիւն չի դներ Լիբանանի վրայ ճնշումներ բանեցնելու եւ Լիբանանի վերականգնումին գծով որեւէ յոյս ակնահարելու նպատակով։

Հարաւի վրայ իսրայէլեան օդանաւային իրերայաջորդ յարձակումները, որոնք կատարուեցան յայտնապէս երեւակայածին «Քաթիուշա»ներու հակադարձելու պատճառաբանութեամբ, «մթնոլորտ» ստեղծեցին «Լիբանանի Բարեկամներ»ու Ուաշինկթրնի ժողովին նախօրեակին (մանրամասնութիւնները տեսնել 2րդ էջ)։ *«Հըզպպալլա» կրկնակի հերքում կատարեց իսրայէլեան վերագրումներու մասին։ Չէյխ Նայիմ Քասէմ կոչ ուղղեց կառավարութեան, որ Զինադուլի Յանձնախումբին գանգատ ներկայացնէ Ապրիլեան Զինադուլին պայմանները աղաղակող կերպով խախտող իսրայէլեան ռմբակոծումներուն դէմ։*

Հարաւի մէջ ծանրացած այս մթնոլորտին մէջ է, որ Ուաշինկթրնի մէջ այսօր պիտի բացուի «Լիբանանի Բարեկամներ»ու ժողովը։ Վարչապետ Հարիրի տե

10

41 ՆՈՐԱԳԻՐՆԵՐ ՄԻԱՑԱՆ Հ. Յ. Դ. ՇԱՐՔԵՐՈՒՆ

Հ. Յ. Դ. Զաւարեան Ուսանողական Միութենէն եւ ԼԵՄէն 41 նորագիրներ երէկ միացան Հ. Յ. Դ. շարքերուն, տալէ ետք դաշնակցականի իրենց երդումը։

Նորագիրներուն երդման արարողութիւնը տեղի ունեցաւ Հ. Յ. Դ. Սարդարապատ ակումբին մէջ։ Կնքահայրն էր ընկ. Հրաչ Տասնապետեան։ Ան նորագիրներուն բացատրեց դաշնակցականի երդման իմաստն ու խորքը եւ ընդգծեց, որ իւրաքանչիւր դաշնակցական պարտի հետեւիլ հիմնադիր երրորդութեան յատկանիշներուն, ունենալ Զաւարեանի բարոյական մաքրութիւնը, Ռոստոմի աշխատունակութիւնը եւ Քրիստա-

10

ՆԵԹԱՆԻԱՀՈՒ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿ ԿԸ ՂՐԿԷ ԱՐԱՖԱԹԻ ՄՕՏ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, 15 (ՌԷՈԹԸՐ).- Իսրայէլի վարչապետ Պենիամին Նեթանիահու Կիրակի օր պատուիրակ մը առաքեց Եասէր Արաֆաթի մօտ, պաղեստինեւիսրայէլեան լարուածութիւնը մեղմացնելու փորձով մը։

Շաբաթներէ ի վեր առաջին անգամ ըլլալով է, որ երկու պետերուն միջեւ ուղղակի հաղորդակցութիւն տեղի կ'ունենայ։ Ծանօթ է, որ Իսրայէլի բնակեցման քաղաքականութեան պատճառով, անցեալ շաբաթ արիւնալի դէպքեր տեղի ունեցան Արեւմտեան Ափին մէջ։ Նեթանիահու այս քայլին կը դիմէ պաղեստինցիներու դէմ մեղադրանքներ արձակելէ ետք *(տեսնել 10րդ էջ)*։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ – ՓԱՐԻԶ ՎԵԹՈՆԵՐՈՒ ԽԱՂԷՆ ԵՏՔ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎԸ ՎԱՂԸ ՔՈՖԻ ԱՆԱՆԸ Կ'ԸՆՏՐԷ ՄԱԿԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՔԱՐՏՈՒՂԱՐ

ՄԱԿի Ընդհանուր Ժողովը վաղը քուէարկութեամբ դանացի Քոֆի Անանը պիտի հաստատէ ՄԱԿի ընդհանուր քարտուղարի պաշտօնին վրայ։ Անան 1 Յունուարին պիտի յաջորդէ Պութրոս Ղալիի եւ պիտի ըլլայ ՄԱԿի եօթներորդ ընդհանուր քարտուղարը։ Ան պիտի ըլլայ առաջին ափրիկեցի սեւամորթը, որ կը հասնի ՄԱԿի համակարգին մէջ բարձրագոյն պաշտօնին։

Անանի ընտրութեան ճամբան հարթուեցաւ չարաթավերջին, երբ Ֆրանսա յետս կոչեց անոր դէմ իր դրած վեթոն։ ՄԱԿի Ապահովութեան Խորհուրդին կողմէ Անանի ընտրութենէն ետք, Ընդհանուր Ժողովին մէջ քուէարկութիւնը պաշտօնականացումի քայլ է։

Անանի նշանակումը գոհունակութեան եւ վերապահութեան արձագանգներ ստեղծեց։ Ափրիկեան երկիրները ընդհանուրս առմամբ գոհ են։ Դրական արձագանգներ լսուեցան նաեւ Եւրոպայէն եւ Իսրայէլէն, որ Քանայի մէջ իր գործած ոճիրին մասին Անանի տեղեկագիրը (Անան ՄԱԿի խաղաղարարուժերու հարցերուն ենթաքարտուղարն էր) ուրիշներէ շատ աւելի մեղմ եւ «հաւասարակշռուած» նկատուած էր։ Մոցի արաբական երկիրներուն թերթերը, սակայն երէկ մտավախութիւն յայտնեցին, որ Անան, ու անոր ընտրութենէն ետք՝ ՄԱԿը կրնան դառնալ Ուաշինկթրնի խամաճիկները։

Ուաշինկթրն Ղալիի վերընտրութեան դէմ վեթօ դրած էր, պատրուակելով, որ ան չէ կրցած բարեկարգել ՄԱԿը։ Ղալի յաճախ սուր քննադատութիւններ ուղղած էր Ուաշինկթրնի, իր յետնեալ վճարումները ձգձգելու եւ այդ ճամբով ՄԱԿի գործը արգելակելու յանցանքով։ Անան այժմ կը յուսայ, որ Ուաշինկթրն փակէ իր հին պարտքերը եւ ՄԱԿին հետ անոր յարաբերութիւնները բարելաւուին։

(ՌԷՈԹԸՐ)

ՂԱՐԱԲԱՂ ԻՐ ԱՂԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆԸ ՉԻ ԿՐՆԱՐ ԱԶՐՊԷՅՃԱՆԻ ՎՍՏԱՀԻԼ

Լեռնային Ղարաբաղի Ազգային Ժողովը ցաւ կը յայտնէ, որ Ե. Ա. Գ. Կազմակերպութեան Լիզպոնի գերագոյն ժողովին, դարաբաղեան հակամարտութեան մասին ազգերի պատուիրակութեան կողմէ ներկայացուած բանաձեւը ընդհանուր մերժումի չարժանացաւ, կը նշուի Լ. Ղ. Հ. Ազգային Ժողովի կողմէ հրապարակուած յայտարարութեան մէջ։

Ազգային Ժողովը Ե. Ա. Գ. Կ.ի բանաձեւը կը նկատէ իբրեւ նախասահմանում՝ Ղարաբաղի իրավիճակին, ամբողջովին անտեսելով ժողովուրդին ինքնորոշման իրաւունքը։ «Ազրպէյճանի որդեգրած քաղաքականութիւնը կը հետապնդէ Լեռնային Ղարաբաղի բնիկ ժողովուրդին փտարումը՝ իր պատմական հողերէն, սակայն դարաբաղցիք պիտի չընդունին իրենց ապահովութիւնը վրստահիլ Ազրպէյճանի, որ այս գծով եղերական անցեալ ունի», կ'ըսէ յայտարարութիւնը եւ ազերիական կողմին կոչ կ'ուղղէ, որպէսզի դադրեցնէ հողերու կցումի, շանթաժի ու չարաշահութեան քաղաքականութիւնը եւ բանակցութեան սկսի, ինչ որ սահմանադրական միակ միջոցը կը նկատուի կողմերու միջեւ խաղաղութիւն հաստատելու։

Նկատի ունենալով, որ Ե. Ա. Գ. Կազմակերպութեան նախագահին կողմէ հրապարակուած ծանօթ բանաձեւը կը ներկայացնէ միայն Ազրպէյճանի շահերը, Ղարաբաղի խորհրդարանը հարց կու տայ, որ Մինսքի Խմբակին մէջ Ղարաբաղի ներկայութիւնը այսուհետեւ իմաստ ունի։ Խորհրդարանը կոչ կ'ուղղէ ՄԱԿին, Ե. Ա. Գ. Կ.ին, Ա. Պ. Հ.ին եւ այլ միջազգային կազմակերպութիւններու, որ գօրավիգ կանգնին Ղարաբաղի ժողովուրդին անկախութեան, ինքնորոշման իրաւունքին եւ գործակցին՝ իրաւական հիմերու վրայ ընդունելի բանակցութիւններու ի խնդիր։

Ե. Ա. Գ. Կազմակերպութեան ներկայացուցիչը՝ Անտրէյ Քասփրշիք Դեկտեմբեր 12ին Ստեփանակերտ հասած է եւ տեսակցութիւն ունեցած՝ Լ. Ղ. Հ. արտաքին գործոց նախարար Սէյրան Օհանեանի հետ։ Քննարկուած են դարաբաղեան հակամարտութեան կապուած հարցեր։

ԱՆՅԱՅՏ ՃԱԿԱՏԱԳԻՐՈՎ

ՉԵՐԲԱԿԱԼԵԱԼՆԵՐ

Սեպտեմբեր 25ի իրադարձութիւններուն յոյսին տակ ձերբակալուած կարգ մը անձեր ազատ արձակուած են Ուրբաթ օր։ Ասոնց շարքին է «Արդարութիւն» Ուսանողական Միութեան նախագահ Միքայէլ Սուրէնեանց, որ յայտնած է, թէ ինք կրնար աւելի կանուխ ազատ արձակուիլ, եթէ ինքզինքը ենթարկէր ոստիկանութեան պարտադրանքներուն։

2

ԱԶՐՊԷՅՃԱՆ - ԱՐԵՒՄՈՒՏՔ ՔԱՐԻՒՂԻ ՆՈՐ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՔՈՒ, 14 (ՌԷՈԹԸՐ).- Ազրպէյճան եւ քարիւղի օտար ընկերութիւններու խմբակ մը Շաբաթ օր 2 միլիառ տոլար արժողութեամբ համաձայնագիր մը կնքեցին Պաքուի մէջ, Աշրաֆի եւ Տան Ուլտուգու քարիւղի հանքերը պեղելու համար։

25 տարուան վրայ երկարող պայմանագրութիւնը, արեւմտեան ընկերութիւններու խմբակի մը հետ կնքուած 4րդ մեծ համաձայնութիւնն է կասպից ծովու պահեստներուն վերաբերեալ։

«Ամոքօ» ընկերութիւնը, որ կը գլխաւորէ Շաբաթ օրուան պայմանագրութիւնը կնքած խմբակը, յոյս յայտնեց, որ մօտ ատենէն հետախուզական այլ համաձայնութիւն մը պիտի կնքէ Ազրպէյճանի հետ։

Կը նախատեսուի, որ Աշրաֆիի եւ Տան Ուլտուգուի հանքերէն առաջին արտադրութիւնը սկսի 2003ին եւ մինչեւ 2007 արտադրութիւնը տարեկան 7 միլիոն թոնի հասնի։

Նորագոյն պայմանագրութիւնը Ազրպէյճանի քարիւղի մարգին մէջ արեւմտեան ներդրումները կը հասցնէ 12 միլիառ տոլարի։

Նախագահ Հայդար Ալիեւ ըսաւ, որ համաձայնութիւնը փաստ է, որ ամերիկեան ընկերութիւններուն համար Ազրպէյճան կարեւոր երկիր է։

ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅ ՅԵՂԱՓՈԽԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
106 ԱՄԵԱԿԻ
ԿԸ ԽՕՍԻՆ՝
Հ. Յ. Դ. Հայաստանի Գերագոյն Մարմինի անդամ
ԸՆԿԵՐ ԱՐՏԱՇԷՍ ՇԱՀԲԱԶԵԱՆ
ԸՆԿԵՐ ԿԱՐՕ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ
ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ, 19 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1996, ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ
ԺԱՄԸ 8ԻՆ, ՅԱԿՈԲ ՏԷՐ ՄԵԼՔՈՆԵԱՆ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ։

1000 ET UN MODÈLES
ET UNE NOUVELLE ADRESSE
Heels
À ACHRAFIEH
FACE ENTRÉE CATHÉDRALE ST. NICOLAS
PARKING ASSURÉ
ET AUSSI À BROUMANA KASLIK TRIPOLI
HOMME FEMME

ՃԱՇԱՐԱՆ ՆԱՍՐ առաջին մրցանակը շահեցաւ Լիբանանի ճաշարաններու ընկերակցութեան ոսկեայ յոբելեանին առիթով
ՃԱՇԱՐԱՆ ՆԱՍՐ (ՏԸՊՊԱՅԱ)
●Ճաշարանը այլեւս Ռաուշէ չի գտնուիր, այլ իր նոր հասցէն է Տըպպայա։
Place Vendôme
Անկախ տնօրէնութիւն
506, Օթոսթրատ Տըպպայա
ՀԵՌ.- (01) 410785 - 415594 - 404227 - 404969 - (03) 224255 - (03) 224212 - 888893 - 888895

anto sport
MEN'S WEAR
ՊՈՒՐՃ ՀԱՄՈՒՏ, ԱՐՄԵՆԻԱ ՊՈՂ.
ՀԵՌ. 261612, ՖԱՔՍ. 260612
ՔՈՍԹԻՄ, ԺԱՔԷԹ, ՏԱԲԱՏ
ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՀԵՏԵՒԵԱԼ ՎԱՃԱՌԱՆԻՇԵՐՈՎ
Enrico Gilardini
Greiff
DE FURSAC
BERNHARDT
ԱՇԽԱՐՀԱՀՌՉԱԿ ՎԱՃԱՌԱՆԻՇՈՎ ՇԱՊԻԿՆԵՐ
Olymp
ROSA NEGRA
●Արուեստագէտի եւ փեսայի «TUXEDO» զգեստներ
●Իտալական կաշի ժաքէթներ
●Robes de Chambreի եւ գիշերանոցի ճոխ հաւաքածոյ

ՀԱՔԻՄ. ԿԱՏԱՐՈՒԱԾ ԻՐՈՂՈՒԹԻՒՆԸ ՊԱՐՏԱԴՐՈՒԵՑԱՒ

ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ ԻՆՔ ՊԻՏԻ ՓԱԿԷ ԱՂԲԱՆՈՑԸ

Կ'ԸՍԷ ԸՆԿ. Ս. ՅՈՎՆԱՆԵԱՆ

Պուրճ Համուտի աղբանոցին ստեղծած մտահոգութիւնն ու անոր փակման պահանջը կը մնայ շրջանի պատասխանատուներուն օրակարգին վրայ:

Պատկերաափոխուած հարցազրոյցի մը պահուն, Շաբաթ օր, Մեթնի հայ երեսփոխան ընկ. Սեպուհ Յովնանեան անգամ մը եւս շեշտեց աղբանոցին փակման անյետաձգելի պահանջը: Ան դժգոհութիւն արտայայտեց տարիներէ ի վեր այս տագնապին լուծման ձգձգման համար եւ ընդգծեց, որ եթէ կառավարութիւնը 27 Դեկտեմբերին չտայ փակման որոշումը եւ այդ գծով շուտով գործնական քայլերու չդիմէ, «ժողովուրդը ինք պիտի փակէ աղբանոցը, ի հարկին գործադուլի կամ ցոյցի դիմելով»: Ան նկատել տուաւ, որ հակայական աղբալեռը պատճառ կ'ըլլայ մորթային հիւանդութեանց եւ թոքի քաղցկեղի:

Մեթնի քաղաքապետութեանց ընկերակցութեան նախագահի հանգամանքով՝ երեսփոխան Հապիպ Հաքիմ (Սին Էլ Ֆիլի քաղաքապետ), իր կարգին, դժգոհութիւն արտայայտեց աղբանոցին փակման ձգձգումներուն համար, սակայն նաեւ ըսաւ, որ անոր փակման որոշում չի կրնար տրուիլ, այնքան ատեն, որ փոխ ընտրանքը չէ ճշդուած: Հաքիմ բացայայտ դարձուց, որ շրջանի քաղաքապետութիւնները ի սկզբանէ դէմ էին աղբանոցին ծանօթ վայրին մէջ ստեղծման, սակայն *«Նորմանտի»*ի աղբանոցի փակումէն ետք, իբրեւ «առժամեայ կարգադրութիւն» ստեղծուած աղբանոցը, շրջանի քաղաքապետութեանց կամքին հակառակ, ստացաւ մնայուն վիճակ:

ԼԻԲԱՆԱՆ ԻՍՐԱՅԷԼԻ ՀԱՄԱՐ ԿԱՄՈՒՐՋԻ ՊԻՏԻ ՁՎԵՐԱԾՈՒԻ

Կ'ԸՍԷ ՆԵՊԻՀ ՊԸՐՐԻ

Լիբանանի նկատմամբ վստահութեան իրագործումը ճառերով ու դասախօսութիւններով չ'ըլլար, յայտարարեց խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պըրրի, Շաբաթ օր, գրագէտ Զէյն Շրէյպի պարգեւատրման առիթով իր արտասանած ճառին մէջ:

Պըրրի ըսաւ, որ ներքին կեանքի կարգաւորման համար, պէտք է շահարկել քաղաքային ապահովութիւնը եւ գօրակցիլ բանակին ու դիմադրութեան: Ան ըսաւ, որ Լիբանան կառչած կը մնայ թիւ 425 որոշումին, իսկ Սուրիոյ հետ գործակցութիւնը ներքին եւ շրջանային պահանջ մ'է: «Կարելի չէ որեւէ ձեւով Սուրիոյ ներկայութիւնը համեմատել թշնամիի ներկայութեան հետ», ըսաւ խորհրդարանի նախագահը, ընդգծելով, որ Լիբանանի դուռները բաց են ոեւէ լիբանանցիի առջեւ, բայց ոչ՝ Իսրայէլի դիմաց եւ Լիբանան պիտի չըլլայ Իսրայէլի կողմէ օգտագործելի կամուրջ:

Նեպիհ Պըրրի համոզում յայտնեց, որ «Քաթիուշա»ներու պատմութիւն ստեղծելով՝ Իսրայէլ կը փորձէ «սեղան դարձնել» Լիբանանի դէմ եւ խափանել դիմադրութիւնը: Ան յայտարարեց, որ պետութիւնը այս գծով պիտի չհրաժարի իր պարտականութենէն, որովհետեւ ազգային միասնութիւնը ամրապնդուած է, իսկ «Լիբանանի վրայ որեւէ յարձակում համագօր է Սուրիոյ վրայ յարձակումի»:

«ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐ»ՈՒ ԺՈՂՈՎԸ ԿԱՆԽԵԼՈՎ

ԻՍՐԱՅԷԼԵԱՆ ՕԴԱՆԱՒԵՐ ՌՄԲԱԿՈԾԵՑԻՆ ՀԱՐԱՒԸ

Իսրայէլ երէկ գործնապէս ցոյց տուաւ, թէ վրձառած է կարելի ամէն միջոցով խափանել Լիբանանի բնականոնացումը եւ վերականգնումը, որովհետեւ այն պահուն, երբ ակնարկները ուղղուած էին դէպի Ուաշինկթրն, «Լիբանանի Բարեկամներ»ու այսօրեան ժողովին առիթով, իսրայէլեան օդանաւեր իրերայաջորդ յարձակումներով ռմբակոծեցին Մաշղարան, Այն Թինէն եւ Ժապպուրը:

Իսրայէլեան այս յարձակումները անակնկալ չէին, այլ իսրայէլեան դաւադիր միտումները բացայայտող փաստ: Արդարեւ, առի «նախապատրաստութիւն» այս յարձակումներուն, Իսրայէլ Շարաթ օր քարոզչական արշաւի մը ձեռնարկած էր, յայտարարելով, որ «Քաթիուշա»տիպի 3 հրթիռներ ինկած են Գալիլիոյ հիւսիսային շրջանին մէջ:

«Հըզպալլա»ական պաղեստինեան կազմակերպութիւններ (էֆ. Փէ. էլ. Փէ. եւ էֆ. Տէ. էլ. Փէ.) յայտարարեցին, թէ տեղեակ չեն «Քաթիուշա»ներու պատմութենէն: Հարաւի աղբիւրները եւս յայտնեցին, թէ Հարաւէն դէպի Իսրայէլ հրթիռ չէ արձակուած: «Հըզպալլա»յայտարարեց, որ իր մէկ քոմանտոն Այշիէ - Ռիհան ճամբուն վրայ յարձակում գործած է իսրայէլեան հրամանատարական կեդրոնի մը վրայ եւ քանդած՝ քանի մը հրասայլեւ զրահապատ մեքենայ:

ԻՍՐԱՅԷԼԻ ԱՆՀԻՄՆ ԳԱՆԳԱՏԻՆ ՎՐԱՅ

ԶԻՆԱԴՈՒԼԻ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԻ ԺՈՂՈՎ՝ ՆԱՔՈՒՐԱՅԻ ՄԷՋ

Ապրիլեան Զինադուլի Յանձնախումբը այսօր ժողով պիտի գումարէ Նաքուրայի մէջ, ընդառաջելով Իսրայէլի պահանջին: Իսրայէլ գանգատներկայացուցած է յանձնախումբին ըսելով, որ Հարաւային Լիբանանէն *«Քաթիուշա»*ներ արձակուած են դէպի իր հողերը:

Յանձնախումբը ժողով պիտի գումարէ, հակառակ անոր, որ իսրայէլեան գանգատին վրայ բացուած քննութիւնները նշուած վայրերուն մէջ *«Քաթիուշա»*ի հետք ի յայտ չեն բերած:

*«Հըզպալլա»*ի բանբեր Մոհամէտ Ռաատ Շաբաթ օր յայտարարեց, որ *«Հըզպալլա»* ամբողջականօրէն կը յարգէ Ապրիլեան զինադուլը եւ հարկ չի տեսներ այս հանգրուանին *«Քաթիուշա»*ներ արձակելու դէպի Իսրայէլ:

ՆԱԵԻ ԿՈԼԱՆԻ ՄԷՋ

Իսրայէլ Շարաթ օր յայտարարած էր, թէ գործողութիւն մը տեղի ունեցած է նաեւ Կոլանի մէջ: Ըստ իսրայէլեան աղբիւրներու, Մաժտալ Շամս գիւղին մօտ, անծանօթներ հրթիռ ռումբեր նետած են իսրայէլեան ջոկատի մը վրայ:

ՏԱՎԼՈՒԼ. ՅԱՅՏՆԱՊԷՍ ՇԻՆԾՈՒ

Պաշտպանութեան նախարար Մոհսէն Տալլուլ երէկ յայտարարեց, որ «Քաթիուշա»ներու մասին իսրայէլեան յիշեալ լուրերը յայտնապէս շինծու էին եւ կը ծածկեն դաւադիր ծրագիրներ: Տալլուլ ըսաւ, որ իսրայէլեան արկածախնդրութիւն մը կրնայ ժուարին կացութեան մատնել շրջանի երկիրները, ներառեալ Իսրայէլը: «Իսրայէլի Լիքուտ կուսակցութեան պետ Պենիամին Նեթանիահուն ամէն բան սպասելի է, որովհետեւ անամէն օր կը խախտէ գոյացած համաձայնութիւնները», ըսաւ Տալլուլ:

Երեսփոխան Ապտէլ Լաթիֆ Զէյն կոչ ուղղեց Զինադուլի Յանձնախումբին, որ արդար մօտեցումով քննարկէ կացութիւնը: Ան նաեւ Ուաշինկթրնէն պահանջեց Լիբանանի դէմ դրուած արգելքը վերցնել եւ Լիբանանի անուն ջրնջել «ահաբեկչութեան եւ թմբեցուցիչի երկիրներ»ու ցանկէն:

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

•*ԱՐԱՄ Ա. Կաթողիկոսը* եւ Լիբանան այցելող եկեղեցական պատուիրակութիւնը Շաբաթ օր փրոթոգոյային այցելութիւն մը տուին նախկին Իլիաս Հրաւիի:

•ՊՈՒԼԿԱՐԻԱՅԷՆ մսեղէններու եւ մսացուներու ներածումը արգիլուեցաւ ցնոր տնօրինութիւն: Արտօնուած է կաթնեղէնի եւ պանիրներու ներածումը:

•ՆԱԽԱՐԱՐ Այի Հարաժլի Շարաթ օր Մտէյրլէժի մէջ բացումը կատարեց ձիւնածածկ ճամբաներու բացման սպասարկութեան նոր կեդրոնին, որ օժտուած է նոր սարքերով:

ԱՊՏԷԼ ՄԵԿԻՏ ԱՅՍՕՐ ՊԷՅՐՈՒԹ ԿՈՒ ԳԱՅ

Արարական Լիկայի ընդհանուր քարտուղար Իսմաթ Ապտէլ Մեկիտ այսօր Պէյրութ կու գայ երկօրեայ այցելութեան մը համար:

Ապտէլ Մեկիտ պիտի տեսակցի նախագահ Իլիաս Հրաւուի հետ, քննարկելու համար շրջանի կացութիւնը: Այս այցելութիւնը Լիկայի կողմէ Լիբանանի գօրակցութեան գործնական քայլ է այժմու հանգրուանին:

ԻՐԱՆ ԶԷՆՔ ՉԻ ՂՐԿԵՐ «ՀԸԶՊԱԼԼԱ»ԻՆ

Իրան Շաբաթ օր հերքեց ամերիկեան մամլոյ այն տեղեկութիւնները, թէ ինք զէնքեր կամ զինամթերք կը հասցնէ Լիբանանի «Հըզպալլա»ին:

«Լոս Անճելըս Թայմզ» թերթը գրած էր, որ Իրան հերթական կերպով եւ Սուրիոյ ճամբով զէնք ու զինամթերք կը ղրկէ Լիբանան: Իրանի մէկ բանբերը ըսաւ, որ Իրան միայն մարդասիրական օժանդակութիւն կը ղրկէ Հարաւի բնակիչներուն:

ԱՆՅԱՅՏ ՃԱԿԱՏԱԳԻՐՈՎ...

ձակուիլ, եթէ Ազգային Ժողովի նախագահ Բարգէն Արարքցեանի աշխատակիցներէն մէկը գինք չշփոթէր ուրիշի մը հետ:

Նոյն Միութեան պատասխանատուներէն Սուրէն Սուրէնեանց յայտնած է, որ կարգ մը ուսանողներ կը մնան արգելափակուած եւ անոնց ճակատագիրը անյայտ է: «Արդարութիւն» Ուսանողական Միութիւնը դիմումներ ներկայացուցած է Հայաստանի գլխաւոր դատախազ Արտաւազդ Գէորգեանի, Ազգային Ժողովի երիտասարդական յանձնաժողովին եւ Հայաստանի Երիտասարդական Խորհուրդին, բայց մնացած են անպատասխան:

Ս. Սուրէնեանց յայտարարած է, որ եթէ պատկան կառոյցներու կողմէ անտարբեր վերաբերմունքը շարունակուի, ստիպուած՝ պիտի դիմեն պայքարի, «քաղաքակիրթ եւ ծայրայեղական միջոցներով»:

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ՍԱՄՈՒԼ

ԻՍՐԱՅԷԼԵԱՆ ԱՐԿԱԾԱԽՆԴՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՀԱՇՈՒԻ ԱՌՆԵԼՈՎ

Եթէ իսրայէլեան կառավարութիւնը շարունակէ իր այժմու քաղաքականութիւնը, կացութեան բռնկումը անխուսափելի պիտի ըլլայ շրջանին մէջ: Նեթանիահուի բոլոր քայլերը կը միտին հերքել ու մերժել անցեալ շուրջ քսան տարիներուն արարներու եւ իսրայէլացիներու միջեւ կնքուած համաձայնութեանց արդիւնքները, այսինքն՝ այն օրէն երբ նախագահ Անուար Սատաթ (Նոյեմբեր 1977ին) այցելեց Երուսաղէմ, շրջանին մէջ ստեղծելով խաղաղութեան հաւանականութեան մթնոլորտ մը:

Նեթանիահու գործնապէս կը մերժէ ճանչնալ Եգիպտոսի դերը շրջանին մէջ ու կը խորհի, որ անոր (Եգիպտոսի) հետ կնքուած խաղաղութեան պայմանագրութիւնը կը միտէր Եգիպտոսը չեզոք պահել, մոռնալով, որ Եգիպտոս արարական պետութիւն է: Ան մասնաւորաբար կը մերժէ ընդունիլ, որ ՊԱԿի ու յատկապէս Եասէր Արաֆաթի հետ կնքուած համաձայնութիւնը կը կազմէ «յեղաշրջում»ի խորքը, որ կատարուեցաւ Միջին Արեւելքի մէջ եւ որ յանգեցաւ արարներու կողմէ Իսրայէլի ճանաչումին եւ անոր հետ գործակցութեան հորիզոններու բացման (ինչպէս որին Մարոք, Մաւրիտանիա եւ Օման): Պաղեստինցիներու վրայ Նեթանիահուի ճնշումներու շարունակման հետեւանքը պիտի ըլլայ պարզապէս բրտութեանց ալիքի վերանորոգումը, յիշեցնելով Հոկտեմբերի եւ Նոյեմբերի դէպքերը «Աքսա» մզկիթի անցքին վերաբացումին առիթով: Աւելին, այդ դէպքերը պարզապէս կատակ պիտի նկատուին այն ահաւոր դէպքերուն համեմատած, որ կրնան պատահիլ, երբ ի յայտ գայ, թէ Նեթանիահու կ'ուզէ վերջտալ Երուսաղէմի հարցին լուծման գծով որեւէ յոյսի եւ թէ՝ անոր նպատակն է տեղահանել Երուսաղէմի արաբ բնակիչները, իբրեւ նախաքայլ՝ Արեւմտեան Ափի բնակչութեան տեղահանման: Նման քաղաքականութիւն մը կրնայ պատճառ դառնալ Յորդանանի հետ խաղաղութեան համաձայնութեան վերատեսութեան:

Հոն է, որ կը ձգտի Նեթանիահու, որ պաղեստինցիներուն կոչ կ'ուղղէ պաղեստինեան հայրենիքը որոնել Յորդանանի մէջ:

Նման մթնոլորտի մէջ, բնական է որ Սուրիա դիմէ պաշտպանողական քայլերու, առ ի նախագգուշութիւն հաւանական խելագար արկածախնդրութեան մը, որուն կրնայ ձեռնարկել ծայրայեղական այս կառավարութիւնը, որ կը խորհի թէ Իսրայէլ կրնայ իրողական վիճակ պարտադրել շրջանին մէջ: Բնական է, որ Լիբանան ի՛նք եւս ինքնապաշտպանութեան քայլերու դիմէ, յատկապէս եթէ ի յայտ գայ, որ Նեթանիահուի «ախորժակները» գօսպելու ամերիկեան տրամադրութիւն չկայ: Լիբանանի կը մնայ շարունակել ատենէ մը ի վեր իր որդեգրած իրապաշտ քաղաքականութիւնը, որ կը հիմնուի շրջանի խաղաղութիւնը Լիբանանի օժանդակութեան քայլերէն անջատելու անհրաժեշտութեան վրայ: Ահեկա միակ քաղաքականութիւնն է, որ կարելի է շրջանային բարդութեանց յոյսին տակ: Անիկա նաեւ միակն է, որ կրնայ ապահովել Լիբանանի դէպի խաղաղութեան փուլ փոխանցումը, անկախ շրջանին մէջ կացութեան բռնկումէն կամ շրջանի կայունացումէն:

Արարական յատուկ ռազմավարութեան մը բացակայութեան, արարական իւրաքանչիւր կողմ պիտի փորձէ իրեն համար կարելի միջոցներով պաշտպանել իր շահերը: Եգիպտոս չի կրնար ձեռնածալ մնալ իր դերակատարութեան նսեմացման որեւէ փորձի դէմ: Իսկ պաղեստինցիք չեն կրնար ընդունիլ, որ վերատեսութեան ենթարկուին ցարդ կնքուած համաձայնութիւնները, որովհետեւ ատիկա կը նշանակէ հրաժարիլ պաղեստինեան պետութեան երազէն: Յորդանան, իր կարգին, չի կրնար ընդունիլ, որ վերստին ուրուագծուին շրջանի պետութեանց սահմանները: Սուրիա եւս տրամադիր չէ ենթարկուելու գինք մեկուսացնելու միտող որեւէ քայլի: Իսկ Լիբանան կը գիտակցի, թէ իրեն կը մնայ դիմադրել կարելի բոլոր միջոցներուն, վանելու համար գինք վերստին ուրիշներու պատերազմներու հրապարակի վերածելու փորձերը:

Ասիկա մութ պատկեր մըն է Միջին Արեւելքի կացութեան համար, պատկեր՝ որուն հետ անհրաժեշտ է վարուիլ հեռու զգացումներէ եւ փափաքներէ ու յատկապէս Նեթանիահուի փափաքներէն, այն իմաստով, որ Իսրայէլի վարչապետը կարողութիւնը ունի պայթեցնելու Միջին Արեւելքի կացութիւնը, բայց ան անկարող պիտի ըլլայ հակակշիռի տակ պահելու նման պայթումի մը հետեւանքները, նոյնիսկ եթէ արարներ ոչ-նախանձելի դիրքի մէջ ըլլան:

ԽԷՅՐԱԼԼԱ ԽԷՅՐԱԼԼԱ

(Քաղուածաբար՝ «ՀԱՅԱԹ»էն)

ԱՐՑԱԽԻ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹԵԱՆ ՖՈՆՏԻՆ

•Կարօ Պարտիզպանեան 200$

Official Worldwide Olympic Sponsor

Panasonic

SlimVision LCD

VX7

4" COLOUR LCD MONITOR

4" Big & Fingerprint Resistant LCD

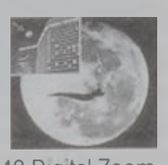

x140 Digital Zoom & Creative Digital Functions

Multi-Angle Shooting & Self-Recording

INSIST ON YOUR WARRANTY CARD

Super Image Stabilizer • Memory

National Panasonic Technics World Leader in Japanese Technology

ՇՆՈՐՀԱՒՈՐԷ ՆՈՐ ՏԱՐԻՆ ԵՒ Ս. ԾՆՈՒՆԴԸ

Հայերէն, Անգլերէն եւ Ֆրանսերէն մակագրութեամբ ՔԱՐՏԵՐՈՎ

- Ամանորի զարդարանքներու եւ մոմերու ճոխ հաւաքածոյ:
- Նուէրներ՝ բոլոր տարիքի եւ ճաշակի յարմար:
- 1997ի աժանտաներ եւ հաշուապահական տետրակներ:

CARAVELLE, Zalka, ԳՐԱՏՈՒՆ ՈՒՐՖԱԼԵԱՆ, Պուրճ Համուտ

Բաց ենք Կիրակի օրերը, Դեկտեմբեր ամսուան ընթացքին

«ԹՈՒՐՔԵՐԸ Ի՞ՆՉ ԿԸ ՄՏԱԾԵՆ»...

Վերջերս իմացանք, որ հայրենի «Հայաստան» թերթի աշխատակիցներէն Սերգէյ Առուստամեան հարցազրույց մը ունեցած է ստալինեան չեկիստ Վարդան Մելքումեանի հետ, ի մասին Զանգեզուրի ազատարար սպարապետ Գարեգին Նժդեհի:

Լուրը՝ «Արարատ» օրաթերթէն, որ ըստ խմբագրական նոթին, արեւմտահայերէնի վերածած է գայն ու ընթերցողին յանձնած «վերապահութիւններով»:

Այնուամենայնիւ անիկա, հարցազրույցը, բաւական լոյս կը սփռէ միաժամանակ տարաձայնուած երկու վարկածներու վրայ:

Ի լրոյ իմացած էինք, որ 25 տարուան բանտարկութեան դատապարտուած ու Վլատիմիրի աքսորավայրը նետուած Գարեգին Նժդեհ քառասնական թուականներու կէսերուն յայտնուած է Երեւանի բանտը, ուրկէ, փակ ինքնաշարժներու մէջ, մերթ ընդ մերթ դուրս կը բերուէր եւ չեկիստներու հսկողութեան տակ ման կու գար Երեւանի եւ արուարձաններու տեսարժան վայրերուն մէջ:

Այսօր «Հայաստան» թերթին մէջ ու «Արարատ»ի էջերուն թարգմանաբար հաղորդուած հարցազրույցը կ'ըսէ, թէ այդ տարաձայնութիւնը ունէր իրական խորք մը, որ առնչուած է, դարձեա՛լ տարաձայնութիւններու խողովակով արտասահման հասած, երկրորդ վարկածի մը, ըստ որում՝ Դաշնակիցներուն հետ, Համաշխարհային Երկրորդ Պատերազմին յաղթական դուրս եկած Ստալին կը ծրագրէր «Տաք ջուրերը» իջնելու ցարական հին երազին մարմին տալ, Թուրքիան ծունկի բերել, որուն համար թոյլատրուած էր թափ տալ ազգային զգացումներուն ու օգտագործել առ այդ արդէն հռչակուած ու նոր գոհարերութիւններու տրամադիր հայրենասէր ուժերը:

Չեկիստ Վարդան Մելքումեանի առաջարկով ու Հայաստանի այն օրերու համայնավար առաջին քարտուղար Գրիգոր Արութիւնովի համամտութեամբ, Գարեգին Նժդեհ Վլատիմիրէն կը բերուի Հայաստան՝ «Անոր օգնութեամբ Թուրքիա բնակող ցեղակրօնները հետախուզական նպատակով օգտագործելու» նպատակով:

Միացեալ Նահանգներու նախագահ Թրումանի հրահանգով Հիրոշիմայի վրայ նետուած աթոմական ռումբը, կ'ըսէ տարաձայնութիւն մը, սարսափի կը մատնէ նոյն տարողութեամբ ուժերէ գուրկ Ստալինը եւ «Տաք ջուրերը» իջնելու համար ծրագրած գինուորական գործողութիւնը կը մնայ սաղմին մէջ: Կը ձախողի հետեւաբար նաեւ Նժդեհին կապուած նպատակը, եւ ան կ'ուղարկուի դարձեալ Վլատիմիրի աքսորավայրը, բայց այս անգամ, գարմանալի՛ բան, իր··· բաղձանքով:

«Տաք ջուրեր»ու ծրագիրին եւ անոր սիրոյն Նժդեհի երթեւեկներուն քննութիւնը աւելի լայն տեղ չեն կրնար գրաւել այս սիւնակին մէջ, որ առաւելաբար կը միտի ընդգծել Վլատիմիրի աքսորավայրը վերադառնալու հերոսին հայրենասիրական պատճառը:

Գարեգին Նժդեհ կ'ըսէ չեկիստ Վարդան Մելքումեանին.

"«Էոնէք ինձի պիտի օգնէք: Այս խնդրանքով ես ուրիշ ոչ մէկուն չեմ կրնար դիմել: Շուտով վաթսուն տարեկան կ'ըլլամ, առողջութիւնս լաւ չէ: Չեմ ուզեր մեռնիլ հայկական բանտին մէջ: Չեմ ուզեր թաղուիլ հայկական հողին մէջ: Թուրքերը ի՞նչ կը մտածեն: Արդեօք չե՞ն ըսեր՝ տեսէ՛ք, հայ Նժդեհը հայերը սպանեցին, ա՛յն հայերը, որոնց շահերուն համար պայքարած էր ան ամբողջ կեանքին ընթացքին: Ո՛չ, ես այստեղ չեմ ուզեր մեռնիլ: Զիս Վլատիմիր ուղարկեցէք: Այնտեղ, օտարութեան մէջ, եսաւելի թեթեւ կը զգամ»:

Հայրենիքէն հեռու ապրելու դժբախտութեամբ խոցուած, այլ հայրենիքին մէջ մեռնելու եւ թաղուելու երազը ոեւէ ժողովուրդի գաւակներուն կողմէ այնքան չէ փայփայուած, որքան փայփայուած է մեր ժողովուրդի տարագիր գաւակներուն կողմէ: Ու միայն մէկ սերունդի հոգիին եռացող ապրում չէ եղած այդ ապրումը: Հակառակը, գոնէ մեր ծանօթութեան սահմաններուն մէջ, չէ պատահած. կը պատահի առաջին անգամ, Նժդեհի հոգիին մէջ, դարձեալ հայրենասիրական մղումով, ընդդէմ Թուրքին նորէն, միշտ ի պատիւ հայրենիքին, ժողովուրդին: «Չեմ ուզեր մեռնիլ հայկական բանտին մէջ. Թուրքերը ի՞նչ կը մտածեն»···

Վիպագիր ու հրապարակագիր Անահիտ Սահինեան դեռ վերջերս կոչ կ'ընէր պայմաններու ստիպման տակ արտագաղթած ու իրրեւ գրօսաշրջիկ Հայաստան այցելած իր բարեկամներէն մէկուն յիշողութեան, որ՝

«Եթէ յիշում ես, Սարդարապատի հերոսամարտի մասնակիցները հետապնդւում էին, «ժողովրդի թշնամիներ էին» ասելով:

Ի՞նչ կը մտածէին արդեօք Թուրքերը, երբ Հայաստանի սրտին հայրենասիրութիւնը մեղք կը համարուէր, ժողովրդանուէր ապրումները կը նկատուէին յանցանք, յանուն ազատութեան թափ առած խոյանքները՝ դատապարտելի:

Ստոյգ պատասխան չունինք:

Բայց երբ «Երսուն տարի գոմշու պէս» իրենց դէմ կռուած յեղափոխականները հակայեղափոխական կը յորջորջուէին Լուսաւորչի Աստղին տակ եւ Հայաստան վերստեղծած քաջերը կը սրածուէին Հայաստանի տարածքին ու հայ մարդոց ձեռքով, վստահաբար կը հրճուէր անոնց հոգին, եթէ ընդունինք, որ հոգի ըսուած բան մը կրնայ գոյութիւն ունենալ մարդասպաններու խառնուածքին մէջ:

Բայց ի՞նչ կը մտածեն արդեօք Ազրպէյճանի նոր Թուրքերը եւ Անգարայի հին Թուրքերը այսօր, այս պահուն, երբ Արցախի թէժ ճակատներուն վրայ ամբողջ հասաները Արցախի թէժ ճակատներուն վրայ ամբողջ հասաները նետուած քաջերը բարոյական կեղեքումի կ'ենթարկուին բանտերու մէջ ու կը խոշտանգուին ու կը սպանուին նորէն հայ մարդոց ձեռքով ու բիրերով:

Յաւիտենական ամօթէ մը գերծ պահելու Հայաստանն ու Հայ ժողովուրդը, Սիւնեաց աշխարհի սպարապետը կամովին գնաց մեռնիլ Վլատիմիրի աքսորավայրը: Կը մնայ մաղթել, որ նոյն նախանձախնդրութիւնը ընդհանրական դառնայ եւ Արցախի համար կռուած եւ Հայաստանի համար տառապած հոգիները բանտերու մէջ ոչնչացնելու ամօթ մը մեր անունով չարձանագրուի պատմութեան տոմարներուն ու չարախնդրութեան պակաս առիթ մը ընծայուի յորովայնէ չարագործ՝ «քաջքէթաւոր թշուառներուն···»:

ՂԱՐՈՆ ՂԻՒԹԱՅԻ

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԱՐՑԱԽԻ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՄԻՆԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԷՆ

ՆԱՄԱԿՆԵ՞Ր...

Լիբանանահայ Արցախի Օժանդակութեան Մարմինը Ամանորի եւ Սուրբ Ծնունդի առիթով լիբանանահայ իւրամանչիւր աշակերտի առիթ կ'ընծայէ շնորհաւորական *Քարտ*-նամակով մը իր ամանորեան խոհերն ու զգացումները կիսելու ու ծանօթութիւն հաստատելու արցախցի տարեկից աշակերտի մը հետ: Տասնմէկամեայ պարմանուհիի մը՝ Կարինէ Մանկասարեանի զուսացող գծագրութիւնը բազմացուած է հինգ հազար օրինակով եւ միւսին Նոր Տարի, պիտի բռնի-հասնի Արցախ աշխարհ, ոգեղէն ի՛նչ աշխարհներ բանալով հոսքէ հոն:

Ուրիմն 5000 աշակերտ, լիբանանահայ 5000 տուներէ ներս պիտի գրեն 5000 *Քարտ*-նամակ: 5000 *Քարտ*-նամակներն պիտի կըլլան 5000 լուսանկար:

Իրենք դեռ չեն տեսած Արցախը, բայց իրենց գրած *Քարտ*-նամակները եւ լուսանկարները պիտի հասնին 5000 հասցէատիրոջը: 5000 հասցէատէր պիտի ուրախանան, պիտի ոգեւորուին ու պիտի պատասխանեն 5000 օնախներուն մէջ ու պիտի զգան իրենց տարագիր արիւնակիցներուն ոգեղէն ներկայութիւնը՝ Ամանորի նուիրական ու տօնական սեղաններուն շուրջ: 5000 նոր կենացներ պիտի ասեն: Նոր Տարուան առիթով, մարդիկ անգամ մը եւս պիտի զգան, որ իրենց տագնապներն ու ուրախութիւնները իրենց հետ կիսողներ կան իրենց սահմաններէն դուրս ալ: 5000 լիբանանահայ աշակերտներ տուն-տեղ պիտի ունենան Արցախի մէջ: 5000 արցախցի աշակերտներ ընկեր պիտի ունենան Լիբանանի մէջ ու նամակցական կապի սկիզբն այս գեղեցիկ խորհուրդը պիտի մնայ ու պիտի շարունակուի, եւ խթան պիտի ըլլայ ջերմիկ ընկերութեան, փոխադարձ այցելութեան, սրտակցութեան, խելք-խելքի տալուն, արեան կանչին, դէպի արմատներ վերադարձին, անպարագիծ սիրոյն···

···Հրաժեշտի նախօրեակին, վերջին համերգէն եւսկ, «ՎԱՐԱՆԴԱ»ի փոքրիկները, որոնք տարի մը առաջ համերգային այցով Պէյրութ գալով՝ ընկերութիւն հաստատած էին իրենց տարեկիցներուն ու իրենց տարեկիցներուն կրկնակի տարիքը ունեցող տարեկիցներուն հետ, արցունքոտ աչքերով հարցուցին.

– Իսկ ձեզ հետ Պէյրութ կարո՞ղ ենք նամակներ ուղարկել պարո՛ն···

– Անշո՛ւշտ··· թոթովացի ես, մինչ հոն գտնուող մամիկ մը «ես ձեր նամակներին մեռնեմ···» եկեկաց:

Չէի գիտեր, որ իմ «անշո՛ւշտ»իս պատասխանը հրակայ տոպրակ մը նամակներու պիտի վերածուէր: Նամակնե՞ր···: Եւ այդ գիշեր ես գանց առի ուրիշին նամակը չկարդալու բաղամակրթականչափանիշը ու ագահօրէն կարդացի մէկ առ մէկ, յետոյ նորէ՛ն կարդացի մէկ առ մէկ, յետոյ նորէ՛ն···

Ինչի՞ր գրած էին···

* * *

··· Արգարեան վարժարանի տնօրէնուհիին գրասեղանը խնդրուած է Արցախ առաքուելիք (այո՛, առաքուելի՛ք) *Քարտ*-նամակներով: Ու մինչ կը շապկեմք բաժնուիլ՝

– Որպէսզի ձեր յոգնութիւնը մոռնամ, բանի մը տող ձեզի կարդամ, թէ ինչի՞ր կը գրեն աշակերտները արցախցի իրենց տարեկիցներուն, ըսաւ ան:

Եւ յուզախառն ձայնով մինչ կը կարդար, 5000 հայ աշակերտներ արցախցի իրենց տարեկիցներուն *Քարտ*-նամակ կը գրէին, 5000 հայ աշակերտներ Արցախի մէջ կը ստանային զանոնք ու կը պատասխանէին: Այսինքն՝ 5000 հայ աշակերտներ Արցախի մէջ տո՛ւն կ'ունենային, ընկե՛ր կ'ունենային: Նոյնը կ'ունենային 5000 արցախցի աշակերտներ Լիբանանի՛ մէջ: Այսինքն՝ 5000 նամակները կը բազմապատկուէին ու 10.000 նամակ կ'ըլլային, 100.000 նամակ կ'ըլլային···

Քաղաքակրթութիւնը մէկ կողմ: Բայց ա՛յսքան շատ նամակ ես ինչպէ՞ս կարդամ:

«Ես ձեր նամակների՛ն մեռնի՛մ···»:

ԶԱՔԱՐ ՔԷՇԻՇԵԱՆ

ԿՈՉ ՀԱՅ ԱՇԱԿԵՐՏՈՒԹԵԱՆ

•

Սիրելի աշակերտ,

Ամանորի եւ Ս. Ծնունդեան տօներուն առիթով, Լիբանանի Արցախի Օժանդակութեան Մարմինը առիթ կու տայ քեզի, շնորհաւորական *քարտ*ով մը ծանօթութիւն հաստատելու եւ քու մտածումներդ ու մաղթանքներդ փոխանցելու քեզի տարեկից Արցախահայ աշակերտի մը:

Ծանօթ է քեզի, որ վերջին տարիներուն, Արցախի մէջ տիրող ոչ-բնականոն պայմաններուն մէջ, քեզի տարեկից արցախցիները կ'ապրին տխուր մանկութիւն ու պատանեկութիւն: Քու եւ ընկերներուդ ստեղծելիք նամակցական կապդ եւ քու կողմէդ անոնց փոքր նուէր մը մեծ գոհունակութիւն պիտի պատճառէ նախ քեզի, ապա նաեւ իրենց: Ուստի սրտագին կոչ կ'ուղղենք քեզի.

ա. Անպայման մասնակցիլ կազմակերպուած նամակարշաւին նշելով անունդ, մականունդ, դպրոցիդ անունը, տարիքդ եւ դասարանդ, որպէսզի ստանաս պատասխաններ: Նախընտրելի է որ *քարտ*ին կցես նաեւ մէկ փոքր լուսանկարդ:

բ. Լայն մասնակցութիւն բերել շարադրական ու նկարչական ծրագիրին: Ձեր շարադրութիւններէն լաւագոյնները պիտի հրատարակուին Լիբանանի եւ Արցախի մամուլին մէջ. իսկ նկարները պիտի ուղարկուին Արցախ՝ ցուցահանդէսի համար: Այս մասին յաւելեալ տեղեկութիւններ կը ստանաք ձեր դաստիարակներէն:

գ. Հետեւիլ ձեր դպրոցին մէջ կազմակերպուելիք «Արցախի Օր»ուան բոլոր ծրագիրներուն ու մասնակցութիւն բերել Արցախի հարաւային շրջանի գիւղերու դրպրոցներուն կառուցման եւ վերանորոգութեան համար կատարուող դրամահաւաքին:

Նախատօնական այս օրերուն, քու փոքր լումադ Արցախի մէջ պիտի բազմապատկուի ու վերածուի ազգային մնայուն ու ոգեղէն արժէքի:

Կը շնորհաւորենք Նոր Տարիդ եւ Ս. Ծնունդի տօնը:

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԱՐՑԱԽԻ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՄԻՆ

ԹՐՔԵՐԷՆ ԿԱՄ ԹՐՔԱԿԱՆ ՖԻԼՄԵՐՈՒ ՑՈՒՑԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ

Կիրակի, 8 Դեկտեմբեր 1996, ժամը 10ին, Պուրճ Համուտի Հ. Կ. Սուրբ Փրկիչ եկեղեցիին մէջ մատուցուեցաւ հոգեհանգստեան ծայնաւոր Ս. Պատարագ, ի յիշատակ 7 Դեկտեմբեր 1988ին Հայաստանի մէջ պատահած երկրաշարժի բիւրաւոր զոհերուն: Բազմահարիւր հաւատացեալներուն պատարագեց ու քարոզեց դոկտ. Հ. Մեսրոպ վրդ. Թոփալեան:

Քարոզէն կու տանք հատուածներ՝ շօշափուած նիւթին այժմէականութեան եւ շահեկանութեան պատճառով, թէեւ համաձայն չենք, որ երէցներուն նկատմամբ հանդուրժողութիւն ցուցաբերուի եւ խնայուին միայն դեռատիները:

Իմ սիրելի ֆոյրերս եւ եղբայրներս, որ այսօր այնքան բազմաթիւ եւ հոծ բազմութեամբ եկած էք եկեղեցի՝ աղօթելու ձեր հանգուցեալներուն, ինչպէս նաեւ 1988ի մեր անմոռաց հայրենիքին երկրաշարժի զոհերուն յիշատակն ոգեկոչելու համար, կ'ուզէի ձեզի ու ձեր միջոցով՝ բոլոր բացականիներուն հրամցնել Անարատ Յղութեան Խորհուրդին տնչուութիւնը, ուսուցումն ու այժմէականութիւնը՝ մեզի եւ մեր տօրինային համար:

–Տօնակատարութիւն մը, որ կապակցութիւն չունի մեզի հետ կամ պիտի չունենայ կենսափոխ հետեւանքները մեր ամէնօրեայ զբաղումներուն մէջ, կը նմանի Աստուծմէ սիրատուր այն հրաւէրին, որ սակայն, կը մերժուի մարդերէս···:

Արդ, մեզմէ իւրաքանչիւրը բոլոր բնութիւնը···: Ի՞նչ ասոնցմէ ետքի վրայ է իմ անձնական մտքրութիւնս՝ բարոյական ու հոգեմտաւոր···: Ասելի՛ն. ի՞նչ եւ ո՞ւր են մեր բնատնիներուն սրբութիւնները···:

Իրրեւ պատասխան՝ հոս բոլոյարուի վարդապետս՝ խոցավառ վէրքին վրայ մատս դնելու եւ կատարելու ախտանանաչումն այն սահմրոկեցուցիչ իրավիճակին, որ հոգեկան, բարոյական, մտաւոր, մարմնական ու հայավնաս աւերնի՛ր կը գործէ···:

Այսօր մեր հայ տուներուն մէջ կը ցուցադրուին բրբերէն ֆիլմեր···:

Այսօր մեր հայկազեանն յարկերէն ներս կարեւոր տեղ կը գրաւեն թրքական ֆիլմերը···:

Այսօր բրբարարոյ շարժանկարներ կը նուաճեն մեր բնատնիները···:

Ա՜խ, իմ ֆոյրերս, եղբայրներս, ո՞ւր են մեր սրբութիւնները քրիստոնէական···: Ո՞ւր են մեր նուիրականութիւնները հայադրոշմ···:

Հոս կը յիշեցնեմ ասուածաշնչեալ առաքեալին հատու եւ նշմարտասաց խօսքը. «Չէ՞ք գիտեր, թէ դուք տաճարն է Աստուծոյ եւ Աստուծոյ Հոգին կը բնակի ձեր մէջ: Եթէ մէկը Աստուծոյ տաճարը քանդէ, Աստուած ալ զինքը պիտի քանդէ, որովհետեւ Աստուծոյ տաճարը նուիրական է, եւ դուք էք այդ տաճարը» (1 Կոր. 3, 16–17):

–Հայրի՛կ, ամօթխածութեամբ եւ ցած ձայնով կը պատմէ ուր տարեկան Մեղրիկ, մեր դպրոցի բակին մէջ բոլորը կը խօսին իրենց տեսած ու լսած բրբերէն, բրբական ֆիլմերու մասին···:

Հարցաքննութեանս՝ մեր տուներէն պատահածը հաստատեցին չափահասներն ալ, եւ ան ալ՝ շատ ուելիով ու պղծութեամբ···:

– Վարդապե՛տ, ո՞ւր էք դուք. ինչի՞ր կը ցուցադրուին, եւ ան ալ՝ ցերեկուան ժամերուն աղտո՛տ բրբական *վիտէոներ*···»:

Ու զանոնք կը դիտեն նաեւ մեր փոքրիկները···: Ո՞ւր են ծնողները···:

–Թո՛ւրքը, բշնամի՛ն, ինչ որ չկրցաւ ընել, մե՛նք կ'ընենք մեզի, երբ կը ցուցադրենք այդ ֆիլմերը՝ պի՛ղծ, անբարո՛յ, կեղտո՛տ, բրբակա՛ն···:

– Թո՛ւրքը, մարդակերպ գազանը, չհասաւ իր նպատակին, բայց մե՛նք կ'օգնենք անոր, որ հասնի եւ պիտի հասնի իր սատանայական նպատակին, երբ հայու տունը բրբարարոյ ֆիլմերով մե՛նք կը վերածենք «բ···»:

–Թո՛ւրքը, 1915ի ցեղասպա՛նը, դառնալու սկսած է մեր ժամանակներուն եւ բնատնիներուն նորօրեայ ցեղասպանը···:

–Թո՛ւրքը···, եւ այսպէ՛ս յառաջ···: Աղերսագին կը խնդրեմ, խնայեցէ՛ք ինձի, բանի անկարելի է շարունակել նկարագրութիւնը՝ հայ տունին մէջ տեղի ունեցած հոգեսպա՛նն, մտակործա՛նն, մարմնաբա՛նդ, առօրեայ կեանքին կ'առնեմ բարոգիս ոչ միայն բովանդակութիւնը, այլեւ՝ խօսքերն ու վկայութիւնները, որպէսզի համոզեմ ձեզ՝ ըլլաք ծնողներ, պատասխանատուներ, դեկավարներ կամ ոչ···:

Յոսկէփ տասնչորս տարեկան է: Օր մը անկեղծութեամբ ու բաղութեամբ խոստովանեցաւ ինձի. «Վարդապետ, ամէն իրիկուն, երբ ծնողքս գիս կը դրկեն ննջասենեակս, իրենք կը մնան հեռատեսիլի առջեւ: Ես ալ սենեակիս մէջ՝ սակայն, եթէ ոչ ամէն օր, մինչեւ առաւօտեան պզտիկ ժամերը կը դիտեմ ֆիլմ: Կարծէք իրենց հոգը չէ, թէ ինչ կ'ընեմ ներսը: Ոչ մէկ անգամ, զոնէ հետաքրքրութեան համար, կու գան նայելու, թէ կը ննա՞մ կամ ոչ···»:

Նոյնպէս, հայ տուներէն ու կեանքէն ուրիշ վկայութիւն մը ձեզի մէջբերեմ, որուն մանրամասնութիւնը կը ձգեմ ձեզի եւ բոյորին:

Երիտասարդ օգնականներս մին միամտութեամբ արտայայտուեցաւ. «Վարդապետ, կը ներէք, բայց ես ալ կը սիրեմ նստիլ պատկերասփիւռին առջեւ ու անոր ցուցադրածներէն տարուելով՝ մինչեւ շատ ուշ ատեն կը դիտեմ ֆիլմերը բրբական կամ բրբերէն՝ աղտո՛տ: Յաջորդ օրը կ'ելլեմ, կ'ելլեմ ուռած աչքերով եւ յոգնած գլխով»···:

Այո՛, «կ'ելլեմ ուռած աչքերով եւ յոգնած գլխով···», չքսելու համար՝ ակարացա՛ծ հոգիով, փտա՛ծ մտքով ու փնացա՛ծ մարմնով:

Այո՛, տեղի կ'ունենայ մեր բարոյականին ցեղասպանութի՛ւնը···:

Գուցէ առարկեն ոմանք. «Զափազանցութիւն է. ձեր խօսքը, վարդապետ···»:

– Ցայրայեղութի՞ւն իմ որակումներս, երբ հայապատկան յարկերը կը պղծագործուին բրբաշուշ, լիսի շարժապատկերէն···:

–Զափազանցութի՞ւն իմ եզրայանգումներս, երբ հայակենի հոգիները կը բռնաբարուին անբարոյ, բրբերէն ֆիլմերէն···:

8

ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ԼՍԱՐԱՆ

Հ.Հ.Բ.Հ.ի Ծրջանաւարտից Միութեան կազմակերպութեամբ, Դեկտեմբեր 11, 1996ին, Համազգայինի Լեւոն Շանթ Կեդրոնին մէջ տեղի ունեցաւ լսարանային դասախօսական շարքին առաջինը: Նիւթն էր «Հայ ժողովուրդի պատմութեան արդի հիմնահարցերը», դասախօս՝ Ե.Պ.Հ.ի դասախօս, ակադեմիկոս փրոֆ. Վլատիմիր Բարխուդարեան: Ան հակիրճ ակնարկով մը ներկայացուց Հայ ժողովուրդի պատմութեան հանգրուանները՝ իր խօսքը մասնաւորելով արդի ժամանակաշրջանի վրայ: Ան նաեւ անդրադարձաւ Խորհրդային Միութեան ժամանակաշրջանին պատմութեան խեղաթիւրման իրողութեան եւ ըսաւ, որ ներկայիս հայ պատմագրութիւնը մեծ աշխատանք կը տանի անցեալի սխալները սրբագրելու համար:

Յայտնենք, որ այս լսարանային դասախօսութեան շարքը տեղի պիտի ունենայ ամէն Շորեքշաբթի, երեկոյեան ժամը 6:30ին, Համազգայինի Լեւոն Շանթ Կեդրոնին մէջ: Յաջորդ դասախօսութեան նիւթն է՝ «Գիտութիւնը ինչպէ՞ս կը կազմակերպուի»:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՀԱՇՈՒԱՐԿԻ ԻՐԱՒԱԲԱՆԱԿԱՆ ԿԵՐՊԱՐԱՆՔԸ

Հ. Հ. ներկայիս տարբեր իրաւարար մարմինների, այդ թւում դատարանների՝ քաղաքական կեանքի հետ կապուած ցանկացած որոշում կարելի է մեծ նշգրտութեամբ կանխատեսել՝ իշխանութիւնների տուեալ պահին որդեգրած քաղաքականութիւնը տեղափոխելով իրաւաբանական ձեւակերպումների հարթութիւն:

Այդպէս էր ե՛ւ 1995 թ. Յունուարի 13ին՝ Հ.Յ.Դ. գործունէութիւնը կասեցնելու ժամանակ, այդպիսին էր ե՛ւ տեղի ունեցող դատավարութիւնների ընթացքում մեղադրող կողմի ու դատարանի պահուածքի փոփոխութեան հոլովոյթը՝ մեղադրական եզրակացութիւնը ներկայացնելուց մինչեւ դատավճիռ, այդպիսին էր, ի հարկէ, նաեւ, Սահմանադրական Դատարանի որոշումը: Այդ պատճառով «Դրօ» գործով Դեկտեմբեր 10ի դատավճիռը զուտ իրաւաբանական տեսանկիւնից կատարեալ անհեթեթութիւն է, եւ իրաւաբանական հարթութեան վրայ արամաբանութիւն փնտռելը կարող է միայն ժամանակի աւելորդ կորուստ լինել:

Խնդիրը քաղաքական է եւ պահանջում է քաղաքական գնահատական: Հ.Յ.Դ.ին դուրս մղելու եւ լուսանցքային ուժի վերածելու քաղաքականութիւնը ձախողուել է: Վերադարձով Հայաստանում Հ.Յ.Դ.ի գործունէութեան օրինականութեան հարցը՝ իշխանութիւններն իրենք են ընկել ուրիշի համար փորուած փոսի մէջ: Ուստի այնտեղից դուրս գալու նպատակով ընդդիմութեան հետ երկխօսութիւն սկսելու հարցը կենսական անհրաժեշտութիւն է նրանց համար: Երկխօսութեան դէպքում ընդդիմութիւնը եւ նրա առաջնորդը, առաջին հերթին, Դաշնակցութեան հարցն են դնելու բանակցութիւնների սեղանին եւ այս կամ այն ձեւով հասնելու են հարցի լուծմանը՝ ստիպելով Հ.Յ.Դ.-Ա.Ժ.Մ.-վ. Մանուկեան առանցքը: Ուրեմն աւելի լաւ չէ՞ր լինի այդ հարցը խլել միացեալ ընդդիմութեան ձեռքից՝ նախօրօք Հ.Յ.Դ.ի վրայից հանելով «Դրօ»ի հետ կապուած քաղաքական մեղադրանքները: Դուցէ նա «խելքի՞ գայ» եւ ձեռ բաշի՞ ընդդիմութիւնից, իսկ եթէ ոչ, ապա դեռ կայ «Դրօ 2»ը, էլ չենք խօսում՝ «Վահան Յովհաննիսեան + 30»ի մասին:

Հ.Յ.Դ.ից պահանջում են շատ պարզ ու յստակ ընտրութիւն՝ սկզբո՞ւնքդ է կարեւոր, թէ՞ ընկերներիդ նախագիրը:

Այսպիսով, Հ.Յ.Դ.ի ձերբակալուած գործիչների նկատմամբ կիրառուող պատանդի քաղաքականութիւնը շարունակւում է, բայց յարձակողական մարտավարութիւնից անցում է կատարւում նախնջի մարտավարութեան, ինչն, ի հարկէ, Սեպտեմբերի 22ի հետեւանքն է: Ստեղծուած իրավիճակում, անկախ նրանից, թէ իշխանութիւնների այս քայլի նկատմամբ ինչպիսի դիրքորոշում են որդեգրելու Հ.Յ.Դ.ն եւ ողջ ընդդիմութիւնը, պարզ է, որ նրանք իրենց քաղաքական սկզբունքներ անուրդի առարկայ չեն դարձնելու: Հակառակ դէպքում, ըստ էութեան, ոչնչով չեն տարբերուի իշխանութիւններից, իսկ երկխօսութիւնն, ի հարկէ, անհրաժեշտ է ու հասունացած, բայց դրա հետեւանքով ո՛չ իշխանութիւններն են դառնալու օրինական եւ ո՛չ ընդդիմութիւնն է հրաժարուելու իր սկզբունքներից ու միասնութիւնից:

Հարց է առաջանում. այդ դէպքում ի՞նչ խնդիրների շուրջն են երկխօսութիւն վարելու իշխանութիւններն ու ընդդիմադիր ուժերը եւ, ընդհանրապէս, կա՞ն արդեօք այդպիսի խնդիրներ:

Մեր կարծիքով՝ դրանք կան, գոյութիւն ունեն՝ անկախ նրանից, թէ ինչպիսի՞ են իշխանութիւնները: Դրանք ոչ միայն Ղարաբաղեան հիմնահարցի նման համազգային նշանակութիւն ունեցող խնդիրներն են, այլ նաեւ ներկայումս փակուղի մտած քաղաքական գործընթացները ժողովրդավարութեան հուն վերադարձնելու ուղիների բնաւորոշումը. լինի դա նոր կառավարութեան քաղաքականութեանը հետեւողականութիւն հաղորդելու կամ ներկայ բացարձակապէս անպէտք խորհրդարանը ցրելու հարցը, կամ էլ՝ հնարաւոր է նաեւ նոր նախագահական ընտրութիւնների անհրաժեշտութեան հիմնաւորումը:

Եթէ երկխօսութեան փաստը իշխանութիւնները գնահատելու են որպէս իրենց օրինականութեան նանաչում, ապա ընդդիմութիւնը նրանց կարող է առարկել այն փաստարկի միջոցով, որ բանակցութիւններ կարող են լինել ցանկացած բնոյթի, այդ թւում նաեւ բռնապետական իշխանութիւնների հետ, որովհետեւ իրողապէս յարաբերութիւնները, որոնք հրամայական անհրաժեշտութիւն են, ամենեւին էլ իշխանութիւնների օրինականութիւնը իրաւական գետնի վրայ նանաչելու վկայութիւն չեն: Վերջին հարցը որոշւում է, ոչ թէ ընդդիմութեան, այլ՝ իր ընտրիչներով երկրի նախագահը որոշող ժողովրդի կողմից: Ուրեմն՝ իրենց օրինականութեան նանաչումն ապահովելու համար իշխանութիւնները պէտք է դիմեն ոչ թէ ընդդիմութեանը, այլ՝ ժողովրդին, լինի դա վստահութեան քուէի հայցում կամ նոր նախագահական ընտրութիւններ:

Ընդդիմութիւնը չի կարող իշխանութիւններին տալ մի բան, որն իր ձեռքում չէ: Նա կարող է միայն քաղաքական կացութիւնը փակուղուց դուրս բերելու հնարաւորութիւն ստեղծել իշխանութիւնների համար՝ միաժամանակ ասել՝ մենք չենք ստանձնում փակում ձեր հնարաւորութիւնները, բայց, միաժամանակ, պաշտպանում ենք մեր իրաւունքները:

ԳԷՈՐԳ ԽՈՒԴԻՆԵԱՆ

«Երեւան» Տեղեկատուական Կեդրոն

ՄԱՐԴ. ՀՊԱ՞ՐՏ Է ՀՆՉՈՒՄ

Մեր Սահմանադրութեամբ ամրագրուած մարդու 27 իրաւունք, սակայն այդ իրաւունքներից ոչ մէկը չի իրականանում հասարակութեան անդամների մեծամասնութեան համար:

Մենք գտնւում ենք մշակութա-բարոյական ճգնաժամի մէջ: Դրա վկայութիւնն է կաշառակերութիւնը, գողութիւնը, ստրկամտութիւնը, խնամառութիւնը, թողտուութիւնը, յարձակողականութիւնը, բացարձականացուած ներհակութիւնը եւ շատ այլ բաներ, որ ամէն օրը մեզ մատուցւում է ոչ թէ որպէս բացառութիւն, այլ՝ օրինաչափութիւն:

Վառ օրինակ կարող են ծառայել տարբեր մակարդակների, համահանրապետական կամ տարածաշրջանային ցանկացած միջոցառումների՝ լինի մարդասիրական օգնութեան բաժանում կամ ընտրութիւններ, իշխող կառոյցների իրականացման «մեթոդները»: Ինչպէս ժողովուրդն է ասում՝ «Իշխանութիւնը ճարպիկ է հնարքների մէջ»:

Շատերը, վերը նշուածները բացատրում են ժողովրդի ապրելակերպի ընկերային-կենցաղային ծանր պայմաններով: Նման տեսակէտի հետ կարելի է համաձայնել մասամբ, սակայն մեր ազգի բազմադարեայ պատմութիւնն աւելի դժուարին ժամանակներ է ունեցել, երբ ժողովուրդն, այնուամենայնիւ, չի կորցրել իր ազնուազարմութիւնը:

Ո՞ՐՆ Է ՊԱՏՃԱՌԸ

Հաւանաբար, պետութեան ղեկավարման «սերնդափոխութեան» արդիւնքում մեր հասարակութեան մէջ «յեղափոխական ճանապարհով» սկսեցին փոխել նաեւ նրա բարոյագիտական արժէքները, այսինքն՝ տեղի ունեցաւ հասարակութեան կառուցուածքային փոփոխութիւն՝ ժողովրդի մտաւոր ներուժը կրող եւ նրա մտաւորականութեան (դրա ամենալայն իմաստով) շերտը կազմող անհատների փոխարէն եկան չարչիական-գործնական նպատակներ եւ իրենց առանձնայատուկ բարոյաէթիկական արժէքներն ունեցող մարդիկ:

Զարգացման տուեալ փուլում այս անհատները Հայրենիքին եւ իրենց ժողովրդին ծառայելու նպատակներ չեն հետապնդում: Իրենց աւերիչ ուժի շնորհիւ, այն է՝ մեր հասարակութեան մէջ, որպէս մահացու ժահր «ապրելակերպի սպառողական» արժէքներ արմատացնելով, նրանք արագացնում են հասարակութեան քայքայումը՝ նրան մղելով դէպի բնազդներով ղեկավարուող կեանք:

Այս նոր, մեր հասարակութեան, բոլոր առումներով վայրագ շերտը հետամուտ չէ հասարակական-քաղաքական գաղափարախօսութեան ստեղծմանը, որն իր բարոյահոգեբանական արժէքների ենթահողի հիման վրայ միաւորում է բնակչութեան որոշակի շերտեր, այլ ձգտում է եղած աւանդոյթների եւ բարոյական չափանիշների քայքայման ճանապարհով ստեղծել հասարակութեան անհատական-ընկերակցական օրինակ, որ յենւած է պետութեան ղեկավարման, ընտանեկան - ցեղախմբային սկզբունքի վրայ: Սա քայլ է դէպի ետ այն ամէնից, ինչին մենք հասել էինք մեր ընկերային-տնտեսական կարգացման եւ ոչ վաղ անցեալի քաղաքակրթութեան մակարդակով: «Հասարակական բանականութեան» մակարդակով մենք գոյութիւն ենք մինչեւ երրորդական մերձաւոր արեւելեան երկրները: Ամենայն հաւանականութեամբ, դա մեր նախագահի եւ նրա մերձակայ շրջապատի հոգեկերտուածքի արտացոլումն է, որ այնքան «հիանալի» կեանքի կոչուեց նրա վարչապետի (այժմ արդէն նախկին) ձեռամբ:

Թւում էր, թէ մենք պէտք է խոչընդոտէինք այս գործընթացին, սակայն երկրաշարժը, պատերազմը, շրջափակումը եւ «համաշխարհային առաջընթացում հայ ազգի բացառիկութեան» մասին հմտօրէն դրուած ամբոխավարական քարոզչութիւնը ինչ-որ մի պահ «մթագնեցին հասարակութեան բանականութիւնը»:

Իրականում անհատների ցանկացած հանրութիւն (այդ թւում՝ նաեւ մեր հասարակութիւնը) ամէնից առաջ ընութագրւում է ոչ իր «միասնական բանականութեամբ», այլ հաւաքական բնազդներով եւ զգացմունքներով (ինչի վրայ եւ խաղացին մեր նոր «առաջնորդները»):

Հասարակութեան «բանականութեան» աստիճանը կախուած է նրա անհատների, յատկապէս առաջատար մասի՝ մտաւորականութեան (այն իմաստով) բարոյագիտութեան մակարդակից: Եւ եթէ յիշողութիւնս չի դաւաճանում, ներկայիս իշխող ընտրախաւի առաջին գործողութիւնը եղաւ մտաւորականութեան գրկումը հասարակական անհրաժեշտութիւն լինելուց, ինչը յանգեցրեց հանրապետութիւնից նրա բազմաթիւ ներկայացուցիչների հարկադրական կամաւոր արտահոսքին:

50-60ական թուականներին ողջ քաղաքակիրթ աշխարհը քննադատում էր Միացեալ Նահանգներին «խելքեր» կլանելու մէջ: Մեր իշխանութիւնները, ընդհակառակը, ոչ միայն իրենց երկրից դուրս հանեցին մտաւորականութեան ներուժի մեծ մասը, այլ նաեւ «պայմաններ ստեղծեցին» փախստականների եւ վերարնակների, որոնք ճակատագրի կամքով յայտնուել էին Հայաստանում, կրկին անգամ երկրից գնալու համար:

Մի ակնթարթում հասարակական կեանքից մեկուսացուեց նրա ռուսախօս մասը, իսկ դա կազմում է հանրապետութեան բնակչութեան մէկ երրորդ մասը: Նրանք այլեւս պէտք չէին «նոր հասարակութեանը եւ դուրս եկան հանրապետութիւնից: Զ.Լ.Մ. տուեալներով, միայն Ռուսաստանի Դաշնութիւն Հայաստանից ու Ադրպէյճանից 800 հազար հայ է տեղափոխուել:

Թւում էր, թէ հասարակութիւնը ունի մեծ մտաւոր ներուժ, եւ նրա որոշ մասի կորուստը չպէտք է մշակութա-բարոյական ճգնաժամի յանգեցնէր: Սակայն շարունակւում է մտաւորականների դուրս վանման գործընթացը հասարակական - սոցիալական եւ քաղաքական կեանքից: Սեփականաշնորհման նշանարանի տակ շարունակւում է մշակութա-լուսաւորչական, գիտական, արտադրա-արդիւնաբերական եւ պետութեան մտաւոր ներուժի նմանատիպ այլ օճախների ոչնչացումը: Եթէ այս ամէնին աւելացնենք ֆիզիքական գոյութեան համար անհրաժեշտ ամենաչնչին միջոցների բացակայութիւնը, ապա պարզ կը դառնայ, թէ ինչու մեր բնակչութեան 50 առ հարիւրից աւելին գրաղուած է առեւտրի ոլորտում, իսկ այդ գրաղմունքն այնքան էլ չի նպաստում հոգեւոր ածին:

Ազգը, որ հնուց ի վեր մեծ սէր է տածում երեխաների հանդէպ, միշտ ձգտել է կրթութիւն տալ նրանց:

ԼԵՒՈՆ ՆԵՐՍԻՍԵԱՆ

«Ա. Դ. Սախարովի անուան առաջադիմութեան մարդու իրաւունքների պաշտպանութեան եւ բարեգթութեան հայկական հիմնադրամ»

7

ԵՐԵՒԱՆԵԱՆ ՊԱՏԿԵՐՆԵՐ

ԵՐԵՒԱՆՈՒՄ ԵՐԵՒԱՆԻ ԿԱՐՕՏՈՎ

Ամիսների եւ տարուայ եղանակների հերթագայութիւնը երեւանեան փողոցների առօրեայում գրեթէ ոչինչ չէր փոխել: Փոփոխութիւնը քաղաքապետական էր, վերջին հինգ տարում՝ չորրորդը: Նախորդներից իւրաքանչիւրը եկաւ բարենորոգչի ազնիւ մղումներով եւ գնաց նոյնութեամբ իր յաջորդին փոխանցելով մեր օրերի յայտնութիւնը՝ փողոցային առեւտուրը: Վերջինս այսուհետեւ դարձաւ կենցաղ եւ հոգերանութիւն, ապրելու կերպ եւ մշակոյթ՝ ներառելով իր մէջ հասարակութեան տարբեր խաւեր ու շերտեր:

Դեկտեմբեր 1ն է, Կիրակի. առեւտրի բանուկ հատուածներում ամէն օրուայ պէս եռուզեռ է: Մարդկանց երկու մեծ գնորդ-վաճառող բաժանումը ամէնուր է: Քաղաքը՝ հսկայական շուկայ, քաղաքը՝ գետնատարած վաճառատեղի: Փոխանակութեան արդիւնքը երկուստեք չչափելի է, նիւթականացած: Կարելի է գրուցել մարդկանց տարբեր շերտերի հետ, կիրակնօրեայ հանգստի, գնումների, առեւտրի «օգուտների», յաջողութեան, ձմեռային առաջին օրուայ, հետագայ օրերի նրանց տագնապների, հոգսերի, հագար ու մի այլ բաների մասին, բայց օրն առջեւում է, եւ ես չեմ շտապում՝ բազմաթիւ դէմքերի մէջ փնտռելով իմ որոնածը:

«Էժան առնենք, թանկ ծախենք»՝ ասում ու համոզում է գործընկերոջը չեչոտ դէմքով մի դեռահաս՝ «վաճառող» խաւից: Վերջինս թերահաւատ լռում է, յետոյ, թէ՝ «բա որտա՞ կտանք»: Սրանց կողքին խմբուած, մշտականի կարգավիճակ ունեցող կրպակատէրերը (որոնց ապրանքը, սակայն, կրպակներում չտեղաւորուելով, գետինն էլ է գրաւել) ինչ-որ նորոյթ էին քննարկում՝ պարբերաբար կրկնելով «կեցցե՛ս Վանս, գործ ա անում»: «Տեսնես ի՞նչը նկատի ունեն, մտածեցի, Վերնիսաժի «արուեստագէտ» հատուածի առանձնացումը, թէ՞ քաղաքապետը նոր անակնկալ է մատուցել»: Պարզուեց՝ «Առագաստ» սրճարանի մօտով այգում նոր նստարաններ էին տեղադրուել եւ փայտէ նստարաններին նստած գրուցելու հաճոյքի հետ վարժուած երեւանարնակը ուրախանալու առիթ ունէր: Զմեռնամուտ է: Յետեւում մնացած նախագահական ընտրութիւնները, կառավարութեան կազմի փոփոխութիւնները այլեւս խօսակցութեան հիմնական թեման չեն: Մարդկանց մէջ զգացուող ներհայեցողական միտումները համատարած են դառնում:

Միպահ, տեղի եւ ժամանակի զգացողութիւնը կորցրած, ոտքերիս տակ գգում էի միայն չոր տերեւների խշշոցը, յանկարծ ուշադրութիւնս գրաւեց երեւանեան մի ծանօթ տեսարան: Տղաները դարպասել էին երկու սիրունատես աղջիկների եւ չէին թողնում ոչ այս կողմ, ոչ՝ այն: Աղջիկները չեմ ու չում էին անում, բայց յետոյ, երբ տղաներից մէկն ասաց՝ «Ռուբէն Հախվէրդեանի համերգի տոմս ունենք, կը գա՞ք»՝ տեղի տուեցին: Նրանցից մէկը նոյնիսկ խոստովանեց, թէ ինքը կանխագգում էր, որ այսօր ինչ-որ արտառոց յաւ բան է կատարուելու իր հետ: Անկեղծօրէն ուրախացրեց հակաշուկայական այս դրրւագը, ազնիւ խօսք, վաղուց չէի տեսել:

Ցիրուցան մտքերս հաւաքելու փորձ արեցի, չստացուեց: «Սա Երեւանն է, այստեղ դու տանն ես»՝ այն կողմում մնացած ժխորի մէջ հալւումմարում էր երեւանեան անցած օրերի կարօտներդերգող տրուբադուրի ձայնը: Այս հանգրուանն այսօր վերջինն է: Ոտքերս ցաւում են, սիրտս ճմլւում է անարդիւնք որոնումներից:

Իսկ դիմագիծը կորցրած քաղաքի մտահոգութեամբ ապրող երեւանցիների երգը ցաւ է դառնում, ցաւը՝ երգ.

«Քո իսկական սիրահարները քեզ լքեցին,
իմ Երեւան:
Անտեր ու դուս մուրացկանները դարձան
քեզ տեր ու տիրական,
Ես քեզ սիրում եմ, ես խօսքերը, ասում եմ
քեզ, իմ Երեւան,
Արժէր հասնել աշխարհի ծերը, որ
ես բառերը հասկանամ»...

Ա.Ե.

«Երեւան» Տեղեկատուական Կեդրոն

ՈՎ՝ ՈՐՔԱՆ Է ՕԱԽՍԵԼ

Բնական է, որ նախագահական ընտրութիւնների քոհուրտին յաջորդած իրադարձութիւնների ստուերում էին մնացել բազմաթիւ իրողութիւններ, որոնք ամբողջացնում են «նախագահական ընտրութիւնների շուրջ» հասկացութիւնը: Դրանցից մէկն էլ նախատեսուած է «Հանրապետութեան նախագահի ընտրութեան մասին» Հ. Հ. օրէնքի 6րդ յօդուածով, որի պահանջով «Ընտրութիւնից ոչ ուշ, քան երկու ամիս յետոյ, թեկնածուները Կենտրոնական Ընտրական Յանձնաժողովին են ներկայացնում իրենց նախընտրական հիմնադրամներում եղած միջոցների ծախսումների մասին յայտարարագիր, որը հրապարակում է մամուլում»: Սակայն Կ.Ը.Յ.ն մինչեւ օրս էլ այդ տուեալները չէր հրապարակել, ինչը Կ.Ը.Յ.ի նախագահ Խ. Պեզիրճեանը պատճառաբանեց նրանով, որ Դեկտեմբերի 9ի դրութեամբ անգամ, նախագահի թեկնածու Աշոտ Մանուչարեանը այդօրինակ որեւէ փաստաթուղթ չէր ներկայացրել:

Վազգէն Մանուկեան նախագահի թեկնածուի նախընտրական շտաբի պետ Սէյրան Աւագեանը ծանուցել էր, որ ներկայացնում է յայտարարագիր (Վազգէն Մանուկեանի ստորագրութեամբ), ուր ի ցոյց են դրուած նախընտրական ծախսումները: Այնտեղ նշուած է հետեւեալը՝ փոխանցումներ են կատարուել.

1.- «Հայ էպիք» հրատարակչութեանը 20.000 տպաքանակով նախընտրական ծրագիր տպելու համար՝ 408.000 դրամ:

2.- «Ոսկան Երեւանցի» տպարանին 33.000 տպաքանակով նախընտրական ծրագիր տպելու համար՝ 792.000 դրամ:

Ընդամէնը հիմնադրամից ծախսուել է 1.200.000 դրամ: Մնացորդը՝ 130.850 դրամ, ըստ Հ.Հ. նախագահի ընտրութիւնների մասին օրէնքի, փոխանցուելու է Ա.Ժ.Մ. կուսակցութեան դրամատնային հաշուին:

Համայնավար Կուսակցութեան թեկնածու Սերգէյ Պատապեանի յայտարարագիրը հետեւեալն է ունէր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Հ.Հ. նախագահի թեկնածու Ս.Գ. Պատապեանի 1996 թուականի նախագահական ընտարշաւի ժամանակ կատարած ծախսերի մասին՝

1.- Վնարովի ռատիոպատկերապատումներ՝ 945.430 դրամ:

2.- Փոխադրութեանից ծախսեր՝ 139.100 դրամ:

3.- Քարոզչական տեսահոլովակի եւ պլակատների՝ 1.629.200:

Ընդամէնը 2.713.730 դրամ:

Լեւոն Տէր Պետրոսեանի նախընտրական ծախսերի մասին մեզ այդպէս էլ չյաջողուեց ամբողջական տեղեկատուութիւն ստանալ: Պարզապէս կարող ենք՝ նշել, որ նախագահի թեկնածուի նախընտրական հիմնադրամի նախագահ Յովհաննէս Իգիթեանի ստորագրութեամբ Կ.Ը.Յ.ին է ներկայացուել մի փաստաթուղթ, ուր նշուած է, որ Լեւոն Տէր Պետրոսեանի հաշուի համարին է փոխանցուել 191.241.120 դրամ, որից ծախսուել է 62.296.032 դրամը: Այս թուերի տարբերութիւնը, որով նշուած է մնացորդը, հաւասար է 128.945.088 դրամի: Այդուհանդերձ, մեզ յաջողուեց ձեռք բերել որոշակի՝ ծախսերի մասին պատկերացում տուող տոյզ թուեր.

Մարզային եւ շրջանային ընտրական կենտրոնների քարոզչական միջոցառումների կազմակերպման համար.

Արագածոտն՝ 400.000 դրամ, Արարատ՝ 275.000, Արմաւիր՝ 420.000, Գեղարքունիք՝ 280.000, Լոռի՝ 400.000, Կոտայք՝ 700.000, Շիրակ՝ 400.000, Սիւնիք՝ 300.000, Վայոց Ձոր՝ 45.000, Տաւուշ՝ 500.000:

Երեւան.

Արաբկիրի շրջան՝ 400.000, Էրեբունու շրջան՝ 400.000, Կենտրոն՝ 550.000, Խորհրդային շրջան՝ 550.000, Մաշտոցի շրջան՝ 400.000, Շահումեանի շրջան՝ 400.000, Ծեղգաձորի շրջան՝ 400.000:

Բացի այդ, Լեւոն Տէր Պետրոսեանի վնարովի պատկերապատումների համար, որն ըստ ներկայացուած փաստաթղթի կազմել է 180 րոպէ, վճարուել է 1.440.000 դրամ, իսկ նախագահի թեկնածուին յատկացուած վնարովի ձայնապատումի ելոյթի դիմաց մուծուել է 136.075 դրամ: Նշենք, որ ըստ փաստաթղթի, օգտագործուել է արամադրուած ձայնապատումի ելոյթին ընդամէնը 33.5 րոպէն: 183.660 դրամ է փոխանցուել *«Արմինկո»* սահմանափակ պատասխանատուութեան ընկերութեանը՝ *«Իրիսրնկը»* համակարգչային ցանցով նիւթեր պատրաստելու համար:

Անշուշտ, այս ցուցակը շատ աւելի մեծ է, սակայն Կ.Ը.Յ.ում, այդ մարմնի նախագահի Խաչատուր Պեզիրճեանի գիտութեամբ, մեզ հրաժարեցին յաւելեալ տեղեկութիւններ տրամադրել:

Ա. ՁԱՔԱՐԵԱՆ

«Երեւան» Տեղեկատուական Կեդրոն

գրականութիւն եւ մշակոյթ

ԱՐԱԲԱԿԱՆ ԳԵՂԱԳՐԱԿԱՆ ՏԱՌԵՐ ԻԲՐԵԻ ԳԵՂԱՆԿԱՐ ԵԻ...

Նմոյշ մը Սամի Մաքարիմի գործերէն:

Լիբանանեան գեղանկարչութեան միջին սերունդի ներկայացուցիչներէն Սամի Մաքարիմի հերթական մէկ անհատական ցուցահանդէսին բացումը տեղի ունեցաւ Հինգշաբթի, 12 Դեկտեմբերի երեկոյեան ժամը 5ին, «Զամանի» ցուցասրահին մէջ (Համրա):

Սամի Մաքարիմ սկզբնական շրջանին եղած է վարպետ գեղագրող եւ հետագային իր ձեռագրային արուեստը վերածած է գեղանկարչութեան: Լիբանանի մէջ ուրիշներ ալ դիմած են նոյն միջոցին, ինչպէս՝ Ուաժիհ Նահլէ կամ Մահմուտ Սաֆա, որոնցմէ, սակայն, իւրաքանչիւրը ունի իր մեկնարանման եղանակն ու արտայայտչաձեւը:

Ցուցադրութեան դրուած եօթանասուն գործերը կ'ընթերցուին գիրքի մը նման: Անոնք ասոյթներ են, աղօթքներէ, յատկապէս՝ Քուրանէն առնուած, որոնք, սակայն, ունին շարժում եւ արտայայտչականութիւն:

Սամի Մաքարիմ իր տառերու ոճաւորումներով կու տայ մեկի արեւելեան գեղագրական բնոյթներու աշխարհ մը, ուր արաբական տառերը կը պարեն, կարծէք, միջոցին եւ կամ անջրպետին մէջ:

... ՔԱՆԴԱԿ ...

Նմոյշ մը Նասէր Հալապիի գործերէն:

Արաբական տառերով երփնագրելը ընդունուած եւ տարածուած երեւոյթ է Արաբական աշխարհին մէջ, իսկ արաբական տառերով քանդակելը այնքան ալ տարածուած չէ:

Նասէր Հալապի այն քիչ քանդակագործներէն է, որոնք արաբական տառերու ձեւոյթներով կը ստեղծագործեն: Անոր անհատական հերթական մէկ ցուցահանդէսին բացումը տեղի պիտի ունենայ Հինգշաբթի, 19 Դեկտեմբերի երեկոյեան ժամը 5ին, «Արուեստի Աշխարհ» ցուցասրահին մէջ (Ռամլէթ Պայտա):

Ան այս անգամ փոխանակ պաստառի վրայ գրելու, բոլորակաձեւ ձեւոյթներու վրայ արաբերէն ասոյթներ կը քանդակէ իրեն յատուկ ոճաւորումներով: Այս պարագային ան յաճախ կը ներկէ նաեւ իր քանդակները, սակայն՝ շատ գուսպ եւ քանի մը գոյներով միայն: Ցատկանշական է կանաչ գոյնի օգտագործումը, որ շատ հաւանաբար կու գայ անոր իսլամական սուրբ գոյն մը ըլլալու իրողութենէն:

Հալապի արաբական տառերը անձնաւորած է կարծէք՝ անոնց տալով յատուկ նկարագիր եւ խառնուածք:

ԾԱՆՈՒՑՈՂՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

«Ազդակ»ի մէջ ազգային կամ առեւտրական ծանուցումներ հրատարակել փափաքողներէն կը խնդրուի ծանուցումին բնագիրը *ընթեռնլի գիրով* (հաստատութեանց պարագային՝ նաեւ խընտրաբար պաշտօնական թուղթի վրայ. եւ՝ հաստատուած) ներկայացնել «Ազդակ»ի ծանուցումներու գրասենեակը:

ԳԵՂԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ԳԵՂԱԳԻՏԱԿԱՆ ԻՏԷԱԼԻ ՎԱՐՈՒԺԱՆԵԱՆ ԸՄԲՌՆՈՒՄԸ

Ո՞հ, ի՜նչ փոյթ կեանքը մեռնող,
Երբոր երազը կ'ապրի,
Երբոր երազն անմա՜հ է:

Գեղագիտութեան մէջ հերոսականը սերտօրէն կ'առնչուի վեհի հետ ու կը դառնայ գեղեցիկ եւ կամ գեղեցիկի լրացուցիչ ու զօրացուցիչ: Ստորեւ տրուած ակնարկը կը քննարկէ հերոսի եւ հերոսականի ըմբռնումներ Վարուժանեան տեսութիւններու մէջ:

Դարասկիզբի մեծանուն բանաստեղծ Դանիէլ Վարուժանի գեղագիտական հարցադրումներուն շարքում առանձնանում է գեղագիտական իտէալի, անհատի եւ հասարակական կեանքում նրա նշանակութեան հարցը: Եւ պէտք է նկատել, որ ենթակայական այնպիսի յատկանիշներ, ինչպիսիք են ուժը, հզօրը, մեծը, գեղեցիկին համարժէք են դառնում հէնց գեղագիտական իտէալի միջոցով:

«Հերոս ըլլալու համար հարկաւոր է, որ մարմինը հոգիին հաւասար ասատուածացած ըլլայ», շարունակում է նա, բանզի «հոգեկան եւ մարմնաւոր բոլոր կարողութիւններուն ներդաշնակութիւնը էակի մը մեծութեան առաջին պայմանն է»:

Հերոսը, ինչպէս կարելի է ենթադրել, վարուժանեան գեղագիտական իտէալի հիմնական կրողն է: Նա բացառիկ է իր հնարաւորութիւններով, «հոգեւոր եւ մարմնաւոր կարողութիւնների» ներդաշնակութեամբ, նրա գործունէութեամբ է պայմանաւորում պատմական դարաշրջանի փոփոխութիւնը, զարգանում՝ քաղաքակրթութիւնը. «հերոսները անիւներ են, որոնց վրայ շրջան կ'առնէ յառաջադիմութիւնը», – գրում է նա:

Վարուժանի փիլիսոփայագեղագիտական ըմբռնումները, իր իսկ խոստովանութեամբ ձեւաւորում են հիմնականում Ֆոյնեհանուերի եւ Նիցշէի կամաւորականութեան տեսութիւններից փոխառնուած դրոյթների հիմքով: Սակայն, դժուար չէ նկատել, որ նրա արուեստում դրանք ստանում են այլ բովանդակութիւն:

Այսպէս, չնայած իր «*Հերոսը*» յօդուածը, գեղագէտը սկսում է շոպենհաուերեան «Գերմարդու» երեք տեսակների յիշատակումով (Սուրբը, Հանճարը, Հերոսը), սակայն իրականում առաջադրում է հերոս–գերմարդու իր տարբերակը:

Վարուժանեան հերոսը միայն արտաքին որոշ գծերով է նման այն գերմարդուն, որին Նիցշէն ընդունում է որպէս. «բարձրագոյն ցեղի ներկայացուցիչ», որը պահանջում է «իշխելու կամք», «զօրեղի իրաւունք» չափից ուռած շաւերին՝ ամբոխին տիրելու համար, որի համար բարոյականութեան չափանիշը ուժն է:

Նմանօրինակ յատկանիշները խորթ են Վարուժանի հերոսին: «Հզօրի կամք», «յաղթողի ուժ» նրան անհրաժեշտ են չարի դէմ ընդդիմանալու, գեղեցիկը փրկելու համար, եւ դիւցազնական զօրութիւնը նրանում այնքանով է արժէքաւորւում, որքանով ծառայում է ընդհանուրի բարօրութեանը, ընդհանուրի շահերին:

Իսկ «գերմարդու բարձունքին» հասնելու ուղին, ի հակադրութիւն Նիցշէի կրօնական մեկնութեան, Վարուժանի դիտումով, իտէալին անմնացորդ նուիրումն է, նրա մէջ անձնաւորումը, մարմիրոսումը յանուն իտէալի. «ամէն գերմարդ զոհ մը է իտէալին բագիններուն»:

Պէտք է նկատել, որ դարասկզբի արեւմտահայ «հեթանոս հոսքի» ներկայացուցիչների, այդ թւում եւ Վարուժանի գեղագիտական դաւանանքին խորթ էր մարդուն տեսնել կրաւորական վիճակում: Մարդը, իբրեւ գոյ, արժէքաւորւում էր իր գործունէութեամբ, մարքի (գաղափարի) արժէքը հէնց պայմանաւորուած էր գործառութեամբ.

Անոնց նպատակն կը փոխէր,
Մտածումներն աւելի
Ու յաղթանակն անոնց,
Մէկ նոր յաղթանակն էր մտքին:

Իսկ գործունէութեան սահմանը առօրեականից միւնչեւ իտէալ ընկած ուղին է:

Եւ եթէ իբրեւ հայեցող, նանաչող էակ (ինչպէս կարելի է տեսնել գեղեցիկի բնութեան ժամանակ) մարդը արժէքաւորում է մտքին անմնացորդ նուիրաբերելու, հետեւապէս եւ բնօրէն գեղեցիկը նանաչելու իր կարողութեամբ, ապա նրա բնկերային արժէքը չափում է հէնց իտէալին նուիրաբերուելու աստիճանով, բոլոր չարիքների պատճառը մարդկային հասարակութեան մէջ իտէալի կորուստն է՝ անիտէալ, անհատ կեանքը: Աւելին. «հարկ է, որ մարդ մը ամէն օր իդձ մը, փափաք մը ունենայ եւ կարենայ անոնց զոհացում տալ, պայմանաւ, որ փափաքը չկրկնուի»: Մարդու կոչումը հէնց իտէալին մարտիրոսուելն է: Ֆիզիկական չգոյութիւնը մահ չէ, որովհետեւ մարդը այսպիսով չի կորցնում իր իտէալը, այլ զոհաբերում է նրան. «բանզի կեանք կայ, որ մահ չունի բնաւին»: Ամենամեծ վտանգը այն է, «երբ իտէալներուս կը ապտանայ»: Եւ «արիւնը, որ կը հեղուի» ոչ թէ կործանում է, «այլ դրոշմը իտէալին տիրապետութեան»: Մահը, հէնց իտէալի կորուստ է: «Իտէալ ունեցէք, պարոնները»,–բացագանչում է բանաստեղծը: Նուիրաբերելով իտէալին, մարդը բացայայտում է իր հնարաւորութիւնները, իմաստաւորում է ապրումը: Վարուժանեան գեղագիտական իտէալը կը բնութագրուի գործունէութեամբ, անդադար ստեղծագործելով, որի մէջ մարդկային ոչ մի զգացում չունի իր միջին վիճակը: Իսկ նպատակին հասնելու ուղին միանշանակ է՝ յաղթանակ կամ կործանում, «կեանք կամ մահ»:

Սակայն, ինչպէս առհասարակ, այնպէս էլ Վարուժանեան տեսութեան մէջ գեղագիտական իտէալը իմաստով գոյութիւն չունի, այն կապուում է ժամանակի ընկերային խնդիրներին, հասարակական յարաբերութիւններին. կատարուել էր ասես զարմանալի հակասական մի շրջադարձ, իրականում մերժելով բրիստոնէական երկդիմի գաղափարախօսութիւնը, ինչպէս «հեթանոս շարժման» միւս գործիչները, Վարուժանը եւս, ասես փորձում է նորովի յայտնաբերել մարդ–աստուծուն, մարդ–մարտիրոսին, մարդ–հերոսին, որը խնդիր ունէր փրկելու այս անգամ արդէն մի ժողովուրդ, բայց ինչպէ՞ս է անհատը կարողանում իրագործել գերմարդկային այդ խնդիրը: Եւ այստեղ է, որ հեղինակը ստիպուած է իր հերոսին օժտել մարդաստծոյ շնորհով. «Անոնք փոխանակ միայն աստուածներու շուրջը զգալու իրենց հոգիին մէջ, իրենց մարմնովը իսկ կը հպուէին անմահի մը մարմնոյն», նրանք ոչ այլ ինչ են, բան «դիւցազն» եւ «դիւերու ազգէն» եւ եթէ «Տարիները մարդկային մտքին խաղաղ աշխատութեամբ կը սահմանուին», ապա դարերը «հերոս արիւնով կը հասուցուին: Իմաստասէրները եւ բնկերաբանները կու գան շաղուել իրենց վարդապետութիւններով յառաջադիմութեան շաղախը, լաւագոյն կենցաղի մը մատեանը, բայց հերոսն է, գերմարդը, որ ապագայ լաւագոյն կեանքին շէմքին հիմունքը պիտի հաստատէ...»:

Ակներեւ է, ի հարկէ, որ Վարուժանը գերագնահատում է անհատի դերը պատմութեան մէջ՝ նրան վերագրելով պատմական ժամանակաշրջանի բոլոր բարեշրջումները: Սակայն չնայած վերոյիշեալ, այսպէս ասած, առասպելաբանական մեկնութեանը, գեղագէտը յանգում է պատմութեան մէջ անհատի դերի բանական եւ ուշագրաւ հետեւութեան:

Այն, թերեւս որոշ իմաստով համընկնում է հեկելեան բնորոշմանը:

Այսպէս. Վարուժանի տեսակէտով անհատին շնորհուած է – ժողովուրդի իտէալները կենտրոնացնել մէկ կուրծքի տակ – մարտիրոսուել «որոշակի խմբակցութեան, ազգի, ժողովրդի հասարակական իտէալին», ուրիշ խօսքով նանաչել հասարակութեան մէջ հասունացող, բայց դեռ չգիտակցուած անհրաժեշտ մի դէպքում իբրեւ այդ իտէալը նանաչող հանճար (օրէնսգէտ), միւս դէպքում այն իրագործող ուժ (օրէնսդիր): Հեկելի խօսքերով ասած՝ այն անհրաժեշտը, «որի բովանդակութիւնը բաւականաչափ հասունացած է ու չի գիտակցուել մինչեւ առկայ կեցութիւնը»:

Երկրորդ, որ յատուկ է թերեւս միայն Վարուժանեան ըմբռնմանը. անհատի գործունէութիւնը, յաղթողի նրա ուժը մեծապէս պայմանաւորուած է դէպի անհատը ունեցած մասսաների հաւատով: Մեծամասնութիւնը մշտապէս կարիք ունի (պատմութեան բախտորոշ, շրջադարձային պահերին) մեծ գործի յաղթանակի իր հաւատը առարկայացնել անհատի կերպարում: Եւ բացառուած չէ, որ այդ հաւատը կարող է բարձրանալ մինչեւ պաշտամունքի (մարդէն–հերոս, հերոսէն–աստուած): Բայց ինչ էլ կոչուի այդ հաւատը, չի կարելի ժխտել նրան նշանակալի դերը պատմական կոնկրէտ ժամանակաշրջանում: Նրանում տակաւ է ճանաչուածի եւ դեռեւս անճանաչի, գիտակցուածի եւ չգիտակցուածի, հնարաւորի եւ անհնարինի իմաստաւորումը:

Երրորդ. իրավիճակի պահանջն է անհատին օժտում համապատասխան յատկանիշներով:

Այս իմաստով Հայ ժողովրդի նպատակադիրը մշտապէս կարիք ունի «հանճարների եւ դիւցազնների»: Աւելին, ժամանակի ներկայացրած խնդիրն այնպիսին էր, որի լուծման համար ոչ միայն անհատ մարդիկ, այլ «ազգ մը» կարող է վերածուել «ինչպէս խումբ մ'առիւծի», «գայլ վտանգներու սերընդի»:

Սակայն, թէ՛ նոր եւ թէ աւանդական պատկերացումների համաձայն իրական պայմանների հակադրուելը (գաղափարով թէ ուժով) հերոսականի հիմնական յատկանիշն է, որովհետեւ այսպէս միայն, գեղագէտի համոզմամբ, կարելի է կառուցել «քաղաքակրթութեան տաճարը», ստեղծել նոր համաւութիւն: Բացի այդ, հերոսները «բառին դասական եւ միեւնոյն ատեն արդի իմաստով առաքինի մարդիկ են»:

Նոր եւ հին դիւցազնները նման են իրենց նպատակադրով՝ բոլոր դէպքերում նրանք զոհ են իրենց կոչումին. «Եւ առանց զոհի հերոս չկայ»:

Իսկ ինչպէս է հասասատում Վարուժանը նրանց անմահութեան գաղափարը: Բանաստեղծի տեսակէտով համընդհանուր, «հաւատական իտէալի» տիրապետութեան եւ հաստատման համար զոհ – հերոսը, արդէն իսկ իբրեւ կերտող, պարունակում է այդ «իտէալին մէջ»: Եւ եզակիի ու ընդհանուրի միասնականութեան օրէնքով հաստատում իր անմահութիւնը: Ուրիշ խօսքով, երազի իրականացումը, այն երազի, «զոր երկար ատեն սրտի հանքերուն մէջ ան կրեց» հերոսի նոր յարութիւնն է:

Հերոսականի արժէքաւորման նոր ըմբռնումը նման չէ «հիներին», նաեւ այն տեսանկիւնով, որ չի ընդունում բաղութիւնը՝ բաղութեան, հերոսութիւնը՝ հերոսութեան համար «սկզբունքը», ինչպէս «հիները կ'ընէին ընդհանրապէս»: Ընդհակառակը, անհրաժեշտ է, որ «հպանցումը փառքին, որ իր նպատին վրայ կը գրուի», հերոսը «ամենեւին չիմանար»: Հերոսացումը իմաստաւորուում է «սկզբունքին մէջ»:

Նոյնպիսի իմաստաւորուում է պահանջում նաեւ հայ դիւցազուններին նուիրուած «վրէժի» զաղափարին:

Ասենք, որ հեթանոսական դարաշրջանը թէ՛ Վարուժանի եւ թէ հայ, «հեթանոս հոսքի» միւս գործիչների համար անցեալի հեռաւորութիւնից ներկայանում էր միայն գեղեցիկ գոյներով, այնպիսի ժամանակաշրջան, երբ մարդկային կամքը իր «միամիտ» ձեւի մէջ ունէր անհաշտանց դրսեւորում: Բնութեան օրէնքներով ապրելը անհատի միակ պարտականութիւնն էր, նպատակը: Ուրիշ խօսքով, ազատութիւնը իր մէջ անհրաժեշտութիւն էր պարունակում: Կամքի լիիրաւ դրսեւորումը դիտւում էր որպէս մարդկային հոգեւո՛ր եւ ֆիզիկական բոլոր կարողութիւնների դրսեւորում, կամքի հաստատումը՝ իբրեւ լինելութեան հաստատում:

Սակայն դժուար է պատկերացնել, որ նմանօրինակ յատկանիշներ ունեցող հերոսը նոր ժամանակներում կարող էր պայքարել, Վարուժանի խօսքերով ասած, «հաւատական իտէալի» դիրքերից, մարտիրոսուել յանուն իտէալի, բանի որ, ինչպէս գրում է այնուհետեւ «հին դիւցազունների համար կռիւը իրաւունք մըն էր, գրեթէ արհեստ մը, որ կը կիրակէին գայն, իրենց ուզած ժամանակը». «գեղեցիկ Բիւսանչուի համար Ամիլլէս բէն կ'ընէր եւ իր ընկերներուն հետ պատերազմի չէր մտներ Իլիոնի դէմ եւ այդ իր իրաւունքն էր: Զինքը պէտք էր ողողել եւ խնդրել իրմէ, որ կապէ գէն ու զարդը եւ կշռէ լայնատարած նիզակը»: Միեւնոյն նոր դիւցազունների համար կռիւը «պարտականութիւն մըն է՝ բնութեան իրաւակարգէն եւ հայրենիքէն պարտադրուած»: Եւ տեսա այստեղ է, որ Վարուժանը յանգում է շատ կարեւոր մի յայտնութեան – կամքի դրսեւորումը իբրեւ պարտքի զգացում (եթէ առաջին դէպքում կամքը անհատի իրաւունքն էր, այժմ դառնում է պարտականութիւն):

Նոր դիւցազունները, որոնց բանաստեղծը կոչում է «յեղափոխական», «հերոս» թէ «հանճար», գերմարդկային յատկանիշներ են դրսեւորում հէնց հայրենիքի առաջ պարտականութեան զգացումից, ընկերային իրողական իրավիճակի պահանջով, ժամանակի առաջադրած խնդրի մեծութեան բերադրանքով:

Ուրեմն, ինչպէ՞ս է գործում հերոսականի ըմբռնումը նոր պայմաններում, դժուար չէ հասկանալ, որ այստեղ արդէն այն արժէքաւորում է իբրեւ միջոց, ոչ երբէք նպատակ: Նպատակը նոր առաջադրել էր ժամանակը, պէտք էր որոնել միայն այն իրագործելու միջոցներ:

Եւ որքան էլ «գերմարդու» առանձնացումը արամաբանական միջոց չէր ընկերային չարիքի դէմ, ազգային անկախութեան համար պայքարելու գործում – նոյնքան ենթակայական պահանջ էր իբրեւ գաղափար՝ իբրեւ ուժի դէմ ուժի, բռնութեան դէմ՝ ազատատենչ կամքի դրսեւորում:

ՍԻԼՎԱ ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆ

ՔԱՅԱՌԻԿ ԱՌԻԹ

Noah's Ark art galleries

«ՆՈԱՔ ԱՐՔ» արուեստի ցուցասրահի տնօրէնութիւնը կը ծանուցէ, թէ Նոր Տարուան եւ Ս. Ծնունդի առիթով արուեստասէրներու տրամադրութեան տակ կը դնէ վաթսունէ աւելի լիբանանցի, միջազգային եւ մասնաւորաբար հայրենի կերպարուեստագէտներու աւելի քան վեց հարիւր ստեղծագործութիւնները.- քանդակ, իգոն, իւղաներկ, ջրաներկ, կուաշ, միքստ - մեդիա, փաստէլ եւ վիմատիպ գործեր:

Գիները՝ 200.000 լիբանանեան ոսկիէն սկսեալ, սերտուած են եւ մատչելի:

«ՆՈԱՔ ԱՐՔ» արուեստի ցուցասրահը ունի նաեւ այլ ծառայութիւններ, ինչպէս՝ արուեստի գործերու ստուգում եւ գնահատում, արուեստի գործերու գունատիպ եւ բարձրորակ հրատարակութիւն, արուեստի գործերու վերականգնում եւ նորոգութիւն, շրջանակներու որակեալ իրագործում, եւայլն:

«ՆՈԱՔ ԱՐՔ» արուեստի ցուցասրահը գեղարուեստական իր գործառնութեանց մէջ կը ցուցաբերէ մասնագիտական եւ բծախնդիր մօտեցում:

Աշակերտային եւ բարեսիրական միութիւններու պարագային ցուցասրահը տրամադրելի է առանց շահոյթի:

ՏԼՕՐԷՆՈՒԹՈՒՆ ՄՈՎՍԷՍ ՀԵՐԿԵԼԵԱՆ

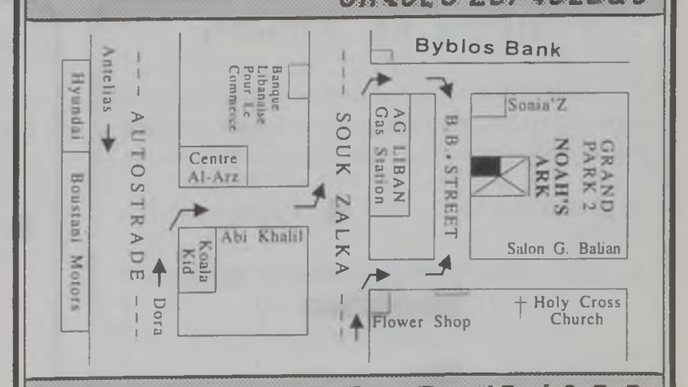

* Հասցէ.- Զալքա, Սանթրը Grand Park 2, B. B. փողոց Պէյրութ, հեռ: 03 727211 եւ 01 445873
* Ծանօթ.- Կառատունը ապահովուած:

ԿՐԹԱԿԱՆ ՄԱԿԱՐԴԱԿԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՊԱՏԿԵՐԸ

ԱՍԻԱՅԻ ԱՅԴ ԿՐԹՈՒԱԾ ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԸ...

ԱՇԽԱՐՀԸ Ի՞ՆՉ ՈՒՆԻ ՍՈՐՎԵԼԻՔ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԱՍԻՈՅ ԴԱՍԱՐԱՆՆԵՐԷՆ

Պատրաստ՝ սորվելու

Արեւելեան Ասիոյ տնտեսական յաջողութեան մասին գոյութիւն ունին բաւական վիճելի տեսութիւններ: Տնտեսագէտներ շեշտը կը դնեն նարտարարուեստի բաղադրակազմութեան կարեւորութեան վրայ, իսկ մշակութային բնոյթի մեկնաբանութիւններ կը հակադրեն «ասիական արժէքներու» դէմ: Սակայն կայ նաեւ բացատրութիւն մը, որ համատարած ընդունելութիւն գտած է, եւ անիկա կրթութեան տրուած կարեւորութիւնն է:

Հարաւային Քորէայի եւ Թայուանի նման երկիրներու կրթական յաջողութիւնը մեծ դեր ունեցած է տնտեսական բարգաւաճումի մէջ եւ յանախ իբրեւ օրինակ կը բերուի Հարաւային Ասիոյ եւ Ափրիկէի աղքատ երկիրներուն համար: Սակայն միջազգային բաղդատական վիճակագրութիւններ նաեւ յանախ ցոյց կու տան, թէ Արեւելեան Ասիոյ մանուկները արեւմուտքի մանուկներէն շատ աւելի փայլուն արդիւնքներ կ'արձանագրեն, ուսողութեան եւ գիտութեան դասանիւթերուն մէջ: 1995ի արդիւնքները կ'ապացուցեն, թէ Սինկափուրն ու Թայուանը առաջին եւ երրորդ դիրքը կը գրաւեն կրթական համակարգերու իրենց կարողութեամբ, որ նպատակադրուած է բարգաւաճ երկիրներու մրցակից տնտեսութիւն զարգացնելու:

● ՆԱԽԱԿՐԹԱԿԱՆ ՈՒՍՄԱՆ ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Թայուանի, Սինկափուրի եւ Հարաւային Քորէայի նման երկիրներու ամէնէն ուշագրաւ յատկանիշը այն է, որ անոնք շեշտը կը դնեն ամբողջ բնակչութեան եւ ոչ թէ վերնախաւի մը կրթական չափանիշները բարձրացնելու վրայ: Աւելի՛ն. բարգաւաճող այն երկիրները, որոնք մեծ ներդրումներ կատարած են նախակրթական մարզին մէջ, տնտեսական շատ աւելի լաւ արդիւնք արձանագրած են, քան թէ այն երկիրները, որոնք աւելի կեդրոնացած են համալսարանական կրթութեան վրայ: 1930ին փաֆիստացիք եւ հարաւային Քորէացիք գրեթէ նոյնման հարուստ էին: Սակայն մինչ փաֆիստացի մանուկներու միայն 30 առ հարիւրը նախակրթարան կը յանախէր, անոնց հարաւային Քորէացի մանուկներուն 94 առ հարիւրը նախակրթարանի աշակերտ էր: 1960ական տարիներու կէսերուն հարաւային Քորէացիներուն անհատական եկամուտը փաֆիստացիներուն եկամուտին եռապատիկն էր: Թէեւ դժուար է փաստել ուղղակի կապ մը նախակրթական ուսման եւ տնտեսական յառաջդիմութեան միջեւ, այսուհանդերձ վիճակագրական տուեալները բաւական խօսուն են:

Սակայն միայն բարգաւաճող երկիրները չեն, որոնք իբրեւ օրինակ կը դիտեն Արեւելեան Ասիոյ «վագրերը»: Վերջերս Միացեալ Նահանգներու եւ մանաւանդ Բրիտանիոյ մէջ կրթական մարզին շուրջ բնութագրումները կ'ընդգրկեն սուր բանավէճեր, որոնք կ'ըսեն, թէ ասիացիք ճիշդ ուղի մը բռնած են, իսկ արեւմուտքցիք՝ սխալ: Դպրոցական աշակերտներու վրայ կատարուած ուսումնասիրութիւնները ցոյց կու տան, թէ ասիացի աշակերտներուն ապագայի յաջող իրագործումները կը մրցին արեւմուտքցի լաւագոյն աշակերտներուն իրագործումներուն հետ: Հարուստ երկիրներուն ամէնէն մեծ տարբերութիւնը կը կայանայ այն կէտին շուրջ, որ հետզհետէ աւելի մեծ թիւով արեւմուտքցի մանուկներ կը ձախողին դպրոցին մէջ (նաեւ այս պատճառով է, որ անոնց բնութագրումները շատցած են Արեւելեան Ասիոյ մէջ արձանագրուած արդիւնքներուն բաղդատմամբ): Այս ձախողութիւնները ի վերջոյ կ'արտացոլան աշխատանքային շուկային մէջ: Արեւմուտքի տարածքին որեւէ մասնագիտութիւն չունեցող մարդոց աշխատավարձը հետզհետէ անկում կ'արձանագրէ, ինչ որ պատճառ կը դառնայ՝ կրթական ձախողութեան պատճառած բնկերային եւ պետական ծախսերուն յաւելումին:

Արեւմուտքցիք նախանձելու բաւարար պատճառներ ունին:

Հակառակ հարաւային ասիացիներուն եւ լատին ամերիկացիներուն, Միացեալ Նահանգներն ու Բրիտանիան իրենց յարաբերական ձախողութիւնը չեն կրնար վերագրել նախակրթական համատարած ուսման չգոյութեան: Հետեւաբար արեւմուտքցի կարգ մը մասնագէտներ աւելի հակամէտ են մտածելու, թէ արեւելեան ասիացի մանուկները ծնունդով աւելի աշխատասէր եւ խելացի են (եզրակացութիւն մը, որուն համամիտ պիտի գտնուին բազմաթիւ ասիացիներ): Ամէն պարագայի, Արեւմուտքի մէջ մեծցող արեւելեան ասիացի աշակերտներուն արձանագրած արդիւնքները կ'ապացուցեն, թէ մշակութային պատճառներ, ինչպէս՝ ընտանեկան աջակցութիւնը, կարեւոր տեղ ունին: Մեծ թիւով ասիացի-ամերիկացի ուսանողներու մուտքը Հարվըրտի կամ Քալիֆորնիոյ համալսարաններուն նման մակարդակաւոր համալսարաններ արդէն տեղի տուած են խարտեարութեան հարցերու, մինչ համալսարաններ կը փորձեն ցեղային հաւասարակշռութիւն մը պահել իրենց ուսանողներուն մէջ:

● ԱՐԵՒՄՈՒՏՔԸ ՆԱԽԱՆՁՈՎ ԿԸ ԴԻՏԷ ԱՐԵՒԵԼՔԸ

Կրթական ուսուցողական ձեւերու բնօրինակումը թերեւս իւրաքանչիւր բաւարար կրնայ չըլլալ եւ չփոխարինել ասիացիներուն մշակութային առաւելութիւնները, ինչպէս, օրինակ, ծնողներու խոր գիտակցութիւնը ուսման հանդէպ: Հարաւային Քորէայի, Թայուանի եւ Ճափոնի մէջ բազմաթիւ աշակերտներ երեկոյեան կը յանախեն յատուկ վարժարաններ, որոնք ցերեկային դպրոցներուն լրացուցիչ դերը կը կատարեն: Արեւելեան Ասիոյ մէջ դպրոցական բնութագրումները շատ աւելի կը գերիշխեն աշակերտներուն կեանքին, քան՝ Արեւմուտքի մէջ: Այս երեւոյթը անշուշտ հանելի շատ բան չի ձգեր պատանեկութեան համար, սակայն հաւանաբար իր դերը ունի բնութագրումներու բարձր արդիւնքներուն մէջ:

Հաւանական չէ, որ Արեւմուտքը անմիջապէս որդեգրէ ասիացիներուն մշակութային այս ուղղութիւնները: Սակայն անիկա կը գիտակցի, որ տարիներ կրնայ որոշ բաներ սորվիլ Ասիոյ «վագրե-

9

... ԴԱՍԱՐԱՆԻՆ ԱՌԱՋԻՆՆԵՐԸ

ՈՒՍՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ԴԱՍԱՆԻՒԹԵՐՈՒՆ ԱՌՆՁՈՒՈՂ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՑՈՅՑ ԿՈՒ ՏԱՅ, ԹԷ ԱՍԻԱՅԻ ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԸ ՇԱՏ ԱՒԵԼԻ ՓԱՅԼՈՒՆ ԵՆ, ՔԱՆ՝ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻՔ ԵՒ ԵՒՐՈՊԱՅԻՔ

Միջազգային ուսումնասիրութիւններ կատարող անկախ կեդրոններու գործակցութեամբ մը, վերջերս կատարուած է համապարփակ ուսումնասիրութիւն մը՝ 41 երկիրներու 500 հազար աշակերտներու վրայ: Ուսումնասիրութիւնը հիմնուած է աշակերտներուն ուղղուած յատուկ հարցարաններու արդիւնքին վրայ: Հակառակ նախապէս կատարուած ուսումնասիրութիւններու, որոնք կը քննադատուէին «օդին մէջ» դպրոցական քննութեանց նիշեր բաղդատելու իրենց թերութեան համար, այս մէկը կ'ընձեռէ պարզունակ մը, որ կը վերաբերի ուսուցողական ոճերու, դաս սորվելու սովորութիւններու եւ դասանիւթերու ընտրութեան: Ուսումնասիրողները այս բոլորը բաղդատելու համար օգտագործած են դասապահերու տեսաերիզներ:

Ուսումնասիրութեան արդիւնքները ցոյց կու տան, թէ Արեւելեան Ասիոյ երկիրները կրթական լաւագոյն արդիւնքները ձեռք բերած են ուսողութեան եւ գիտութեան մարզերուն մէջ, իսկ Միացեալ Նահանգներն ու Եւրոպայի մեծ մասը միջակ մակարդակ մը կը պարզեն:

ԶԱՐՄԱՆԱԼԻ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Կրթական բարձրագոյն մակարդակ նուաճած երկիրները մեծ կարեւորութիւն կ'ընծայեն ակադեմական իրագործումներու եւ կը քաջալերեն ծնողներու դերակատարութիւնը: Սակայն ուսումնասիրութիւնը նաեւ զարմանալի եզրակացութիւններու յանգած է: Օրինակ, բարձրագոյն մակարդակ նուաճած կարգ մը երկիրներու մէջ կան մինչեւ 40 աշակերտներէ բաղկացած դասարաններ, ուր կը տրուին տնային սակաւաթիւ պարտականութիւններ, մինչդեռ նուազ մակարդակ պարզող երկիրներու, ինչպէս՝ Միացեալ Նահանգներու մէջ, դասարաններ կը բաղկանան աւելի փոքրաթիւ աշակերտներէ, ուր կը տրուին տնային պարտականութիւններու «դէպեր»: 1980ական տարիներուն կատարուած նմանօրինակ ուսումնասիրութեան մը մէջ Սինկափուր միջակ մակարդակ արձանագրած էր: Այժմ ան իր առաջնակարգ դիրքը կը վերագրէ աշակերտները իրենց կարողութեան համեմատ ուղղելու կրթական մեթոտին: Իսկ տարօրինակը այն է, որ Միացեալ Նահանգներու կրթական պատասխանատուները իրենց միջակ արդիւնքները կը վերագրեն ճիշդ նոյն մօտեցումին...: Ուսումնասիրութիւնը նաեւ ցոյց տուած է, թէ պատկերասփիւռը ուղեղ բթացնող այն պատուհասը չէ, ինչպէս կը կարծեն կրթական կարգ մը մշակներ: Օրինակ, աշխարհի մէջ կրթական բարձրագոյն մակարդակ նուաճած երկիրներու շարքին երրորդ դիրքը գրաւող Ճափոնի մէջ, ինչպէս նաեւ՝ պատկերասփիւռի «գերի» Միացեալ Նահանգներու տարածքին, աշակերտներուն 39 առ հարիւրը օրական շուրջ 3 ժամ պատկերասփիւռի յայտագիրներ կամ տեսաերիզներ կը դիտէ:

ՅԱՋՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՁԱԽՈՂՈՒԹԵԱՆ ԱՋԴԱԿՆԵՐ

Ուսումնասիրութեան համաձայն, աշակերտներուն կրթական արդիւնքները կ'արտացոլեն ազգային, քաղաքական, ընկերային եւ տնտեսական երեւոյթներ: Օրինակ, Սինկափուրի խիստ հսկողութեան տակ գործող կրթական համակարգը հայելին է երկրին մենատիրական կառավարութեան. դպրոցներու մէջ խստիւ արգիլուած է ծամոնը եւ կը քաջալերուի ֆիզիքական պատիժը կամ ծեծը: Գերմանիոյ արձանագրած միջակ մակարդակը կը վերագրուի անոր ընկերային գրլխապտոյտ պատճառող վիճակին. երկու Գերմանիաներուն միացումը, ինչպէս նաեւ՝ Արեւելեան Եւրոպայէն եւ Պալքանեան երկիրներէն գաղթականներու հոսքը, ստեղծած են բազմացեղ բնակչութիւն մը, ինչ որ մարտահրաւէր կ'ուղղէ կրթական համակարգին: Ինչ կը վերաբերի Միացեալ Նահանգներուն, անիկա չունի կրթական պետական ծրագիր կամ հասարակաց չափանիշներ, որովհետեւ իշխանութիւնը բաժնուած է դաշնակցային, նահանգային եւ տեղական կառավարութիւններու վրայ: Հետեւաբար Միացեալ Նահանգներու մէջ ուսողութեան եւ գիտութեան դասանիւթերը «նուազագոյն հասարակաց յայտարարը» պարզող չափանիշներ որդեգրած են:

Խորքին մէջ կր թուի, թէ կրթական յաջողութեան բանալիները լաւ ուսուցիչներն են: Ուսումնասիրութիւնը ցոյց կու տայ, որ թէեւ ամերիկացի ուսուցիչներ յաւելեալ ժամանակ կը տրամադրեն յաւելեալ ծրագիրներ ամրողջացնելու համար, սակայն անոնք հակամէտ են քաջալերելու գոց սորվելու ձեւը, մինչդեռ սինկափուրցի եւ ճափոնցի ուսուցիչներ կը քաջալերեն մտածելով վարժութիւն մը լուծելու ձեւը: Անոնք դասապահի մը 80 առ հարիւրը կը յատկացնեն գիտական տեսութեան մը ներհուն իմաստը բացատրելու եւ անոր գաղափարը ընկալելի դարձնելու, քան թէ գայն կուրօրէն կիրարկելու:

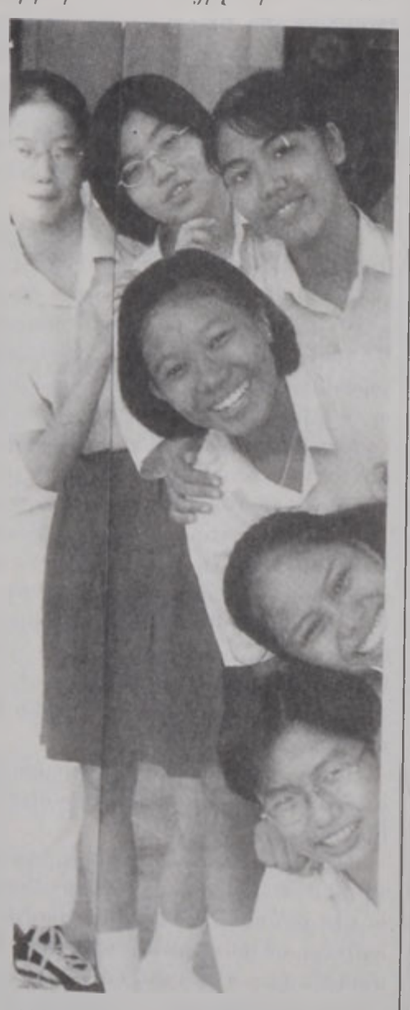

Ապագայի մեծաւորները:

Միացեալ Նահանգներու Ուսողութեան Ուսուցիչներու Ազգային Խորհուրդին գործադիր տնօրէնը դիտել է ետք ճափոնցի ուսուցիչի մը դասաւանդութիւնը պատկերող տեսաերիզ մը, ըսած է. «Աչքիս արցունքոտիլու չափ յուզուեցայ՝ ականատես ըլլալով երբեւիցէ ամէնէն շիտակ դասաւանդութեան...»:

ՈՐԱԿ ԵՒ ՔԱՆԱԿ

Դիտական կամ ուսողութեան նիւթերու դասաւանդումին մաս կազմող տնային պարտականութիւններու քանակ (շաբաթական հաշիւ)

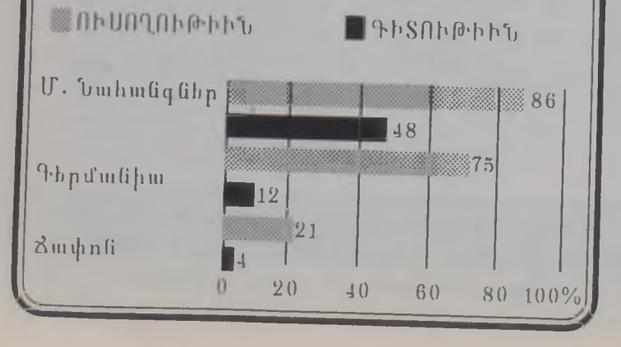

ԴԱՍԱՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ ԵՂԱՆԱԿ

Վարժութիւններ կրկնելու կամ գաղափարներ զարգացնելու միջոցով ուսողութեան նիւթերու դասաւանդութիւն

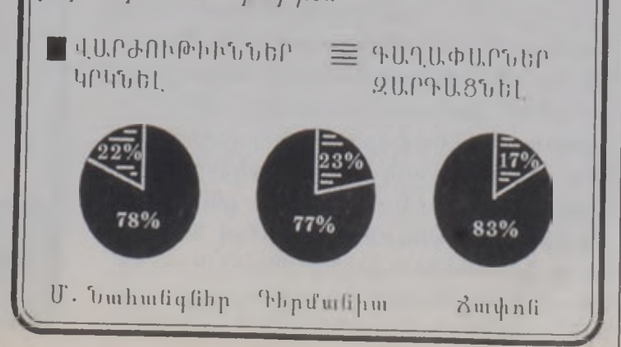

41 ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ՆԻՇԵՐԸ (200ԷՆ 800Ի ՄԻՋԵԻ)

ՈՒՍՈՂՈՒԹԵԱՆ ՆԻՇԵՐ

ԵՐԿԻՐ	ՄԻՋԻՆ
Սինկափուր	643
Հարաւային Քորէա	607
Ճափոն	605
Հոնկ Քոնկ	588
Պելճիքա (Ֆլաման)	565
Զեխիոյ Հանրապետութիւն	564
Սլովաքիոյ Հանրապետութիւն	547
Զուիցերիա	545
Հոլանտա	541
Սլովենիա	541
Պուլկարիա	540
Աւստրիա	539
Ֆրանսա	538
Հունգարիա	537
Ռուսիա	535
Աւստրալիա	530
Իրլանտա	527
Քանատա	627
Պելճիքա (Ֆրանսական)	526
Թայլէնտ	522
Իսրայէլ	522
Շուէտ	519
ԱՇԽԱՐՀԻ ՄԻՋԻՆ	**513**
Գերմանիա	509
Նոր Զելանտա	508
Անգլիա	506
Նորվեկիա	503
Դանիա	502
Միացեալ Նահանգներ	500
Սկոտիա	498
Լաթվիա	493
Սպանիա	487
Իսլանտա	487
Յունաստան	484
Ռումանիա	482
Լիթվանիա	477
Կիպրոս	474
Փորթուգալ	454
Իրան	428
Քուէյթ	392
Քոլոմպիա	385
Հարաւային Ափրիկէ	354

ԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ՆԻՇԵՐ

ԵՐԿԻՐ	ՄԻՋԻՆ
Սինկափուր	607
Զեխիոյ Հանրապետութիւն	574
Ճափոն	571
Հարաւային Քորէա	565
Պուլկարիա	565
Հոլանտա	560
Սլովենիա	560
Աւստրիա	558
Հունգարիա	554
Անգլիա	552
Պելճիքա (Ֆլաման)	550
Աւստրալիա	545
Սլովաքիոյ Հանրապետութիւն	544
Ռուսիա	538
Իրլանտա	538
Շուէտ	535
Միացեալ Նահանգներ	534
Գերմանիա	531
Քանատա	531
Նորվեկիա	527
Նոր Զելանտա	525
Թայլէնտ	525
Իսրայէլ	524
Հոնկ Քոնկ	522
Զուիցերիա	522
Սկոտիա	517
Սպանիա	517
ԱՇԽԱՐՀԻ ՄԻՋԻՆ	**516**
Ֆրանսա	498
Յունաստան	497
Իսլանտա	494
Ռումանիա	486
Լաթվիա	485
Փորթուգալ	480
Դանիա	478
Լիթվանիա	476
Պելճիքա (Ֆրանսական)	471
Իրան	470
Կիպրոս	463
Քուէյթ	430
Քոլոմպիա	411
Հարաւային Ափրիկէ	326

Այս էջը պատրաստեց՝ Լ. ԿԻՒԼՈՅԵԱՆ - ՍՐԱՊԵԱՆ

Մարզական Մարզական

ՓԱՈՒԼՕ ՖՈՒԹՐԷ ԼՔԵՑ ՖՈՒԹՊՈԼԸ

Փաուլօ Ֆութրէ

Փորթուգալցի միջազգային նախկին յառաջապահ Փաուլօ Ֆութրէ յայտարարեց, թէ կը լքէ ֆութպոլի աշխարհը, իր ծունկին ստեղծած հարցին պատճառով:

Ուէսթ Համի 30 տարեկան մարզիկը՝ Ֆութրէ, որ 1[illegible] անգամ կրած է ազգային խումբին շապիկը, ֆութպոլի իր ասպարէզը սկսած է Սփորթինկ Լիսբոնի հետ, ապա փոխանցուած է Փորթոյի, որուն հետ 1[illegible]ին շահած է Եւրոպայի բաժակը:

Նշենք, թէ ան մաս կազմած է նաեւ Աթլեթիքօ Մատրիտի, Պենֆիքայի, Մարսէյի, Ռեճիանայի եւ Ա. Մէ. Միլանի, նախքան Ուէսթ Համ իր փոխանցումը:

Ուէսթ Համի մարզիչ Հէրի Ռեդնէփ, Ֆութրէն կորսնցնելէն ետք, յայտնեց թէ ցաւալի եղաւ անոր կորուստը, նկատի առնելով, որ ան աշխարհի մէջ հրդ կամ 7ոդ դասուած մարզիկն էր:

«Անոր հեռացումը ինծի համար անակնկալ մը չէր, որովհետեւ երբ ան Ուէսթ Համի միացաւ, ծունկի հարցեր ունէր, բայց հակառակ անոր, ուզեցի որ ան բարձրագոյն դասակարգի մրցումներուն մասնակցի: Կարեւոր եւ ճակատագրական մրցումներու ընթացքին, ան հակառակ պահեստի մարզիկ մը ըլլալուն, կրցաւ օգտակար դառնալ իր ակումբին», կը յայտնէ Հէրի:

ՄԱՐԴ. ՀՊԱՐՏ Է...

4

կայն այս ոլորտում պետութիւնը գնաց կործանիչ ճանապարհով, դրա վկան է նախադպրոցական, միջին եւ բարձրագոյն կրթական համակարգերում տեղի ունեցող քաոսը:

Փաստօրէն, հանրապետութիւնում գոյութիւն ունի լուսաւորութեան եւ կրթութեան մի քանի հաստատութիւն, որ մնացել է 80ական թուականների մակարդակին:

Քաղաքակիրթ հասարակութիւնների տարբերութիւնն այն է, որ նրանք ունեն բարձր մտաւոր շերտ: Մտաւորականութեան այս շերտն էլ հէնց որոշում է ժողովրդի քաղաքակրթութիւնը: Բաւական է ոչնչացրնել այն, եւ կարելի է ժողովուրդը ջնջել քաղաքակիրթների ցուցակից: Ժողովուրդն այս շերտին է պարտական գիտութեան, արուեստի, արդիւնաբերութեան, մշակոյթի, կրթութեան եւ, վերջին հաշուով, ընկերային կենցաղային կեանքի առաջընթացով: Իշխող ընտրախաւը, մտածուած, թէ առանց մտածելու, յանուն իր շահերի, մեր հասարակութեան գարգացման տուեալ փուլում ձգտում է ոչնչացնել յատկապէս այս շերտը:

Տուեալ պարագայում թէ՛ իշխանութիւնների, թէ՛ ընդդիմութեան կողմից ժողովրդավարական հասարակութիւն կառուցելու մասին ցանկացած կոչերը իմաստագուրկ են: Մարդը պէտք է բարձր բարոյահոգերանական սկզբունքներ ունենայ, որպէսզի նրա համար հասկանալի լինեն քաղաքակիրթ աշխարհի ժողովրդավարական չափանիշները: Այժմ, մեր հասարակութիւնը մեծամասնութիւնը ժողովրդավարական կոչերը հասկանում է որպէս թողտուութիւն:

Սկզբում անհրաժեշտ է յարգել Մարդուն, իսկ յետոյ միայն մտածել նրա իրաւունքների մասին:

Մեր Սահմանադրութեամբ ամրագրուած է մարդու 27 իրաւունք, սակայն այդ իրաւունքներից ոչ մէկը չի իրագործւում մեր հասարակութեան անդամների մեծամասնութեան համար: Գործնականում այդ իրաւունքները իշխող ընտրախաւի մենաշնորհն են, այսինքն՝ մենք ապրում ենք երկակի չափանիշներով:

Իշխանութեան ձգտող ընդդիմութիւնը կարո՞ղ է արդեօք դուրս գալ այս ճգնաժամից: Նա ի՞նչ ճանապարհներ կ'ընտրի հասարակութեան բարոյահոգերանական մթնոլորտի առողջացման համար: Այս հարցերի գործնական պատասխաններում կը լինի նրա ուժն ու կենսունակութիւնը:

Ո՞Վ ՊԻՏԻ ՇԱՀԻ ՎԵՐՋԻՆ ՓՈՒԼԸ՝

ՈՒԷԱ՞, ՇԻՐԸ՞Ր, ԹԷ ՌՈՆԱԼՏՕ...

Անցեալ շաբաթ, ՖԻՖԱՆ յայտարարեց, թէ 1996 տարուան լաւագոյն մարզիկի տիտղոսին պիտի արժանանան պրազիլիացի Ռոնալտօ (Պարսելոնա), անգլիացի Այէն Շիրըր (Նիւքէսրլ) կամ լիբերիացի Ժորժ Ուէա (Ա. Մէ. Միլան):

ՖԻՖԱի մէկ պատասխանատուն յայտնեց, թէ վերոյիշեալ երեքը ստացած են առաւելագոյն թիւով ձայները՝ աւելի քան 100 ազգային խումբերու մարզիչներու կողմէ:

Եթէ Ուէա շահի, յաջորդարար երկրորդ տարին բրազիլացի պիտի շահի այս մրցանակը, ՖԻՖԱի Ֆեր-Փլէյի իրեն տրամադրուած մրցանակին հետ միասին: Մրցանակը պիտի տրուի Յունուար 20ին, Լիգպոնի մէջ հանդիսութեան մը ընթացքին, երբ պիտի յայտարարուի բախտաւորին անունը:

ՖԻՖԱի նախագահ Ժուան Հաւրլանժ յայտնեց, թէ լիբերիացին Ֆեր-Փլէյի մրցանակը պիտի շահի, հակառակ անոր, որ ան անցեալ ամիս յարձակած էր Փորթոյ[illegible] եմ[illegible] պետ Ժորժ Քոսթայի դէմ Եւրոպայի բաժակի մրցաշարքին գծով, մրցումէն ետք:

Լիբերիացին կարեւոր մէկ մրցակիցը պիտի ըլլայ պրազիլացի Ռոնալտօ, որ Պարսելոնայի հետ քանի մը բացառիկ գոլ նշանակեց այս եղանակին:

Պարսելոնա կը յայտնէ, թէ Ռոնալտոյի ամսականը վերջերս կրկնապատկած է, իր կազմին մէջ պահելու համար այդ երիտասարդ յառաջապահը՝ մինչեւ 2006 թուական:

Երրորդ եւ վերջին թեկնածուն է աշխարհի ամէնէն սուղ մարզիկը՝ Այէն Շիրըր, որ այս ամառ Պլէքբըրն Ռովըրզէն անցաւ Նիւքէսրլ՝ անոր փոխանցումը արժեց 23.3 միլիոն տոլար:

Անգլիոյ ազգային խումբին յառաջապահը՝ Շիրըր, անցեալ Յունիսին «Եւրոպա 96»ի մրցաշարքին կարեւոր եւ յիշատակելի գոլեր նշանակեց իր կազմին հետ:

Ուէա

Շիրըր

ԶՐԻ ՏՈՄՍԱԿՆԵՐ՝ ՍԿՈՎՏԻԱ – ԷՍԹՈՆԻԱ ՄՐՑՈՒՄԻՆ ՀԱՄԱՐ

Յառաջիկայ տարի, Փետրուար 11ին, Մոնաքոյի մէջ տեղի ունենալիք Էսթոնիա - Սկովտիա մրցումին, սկովտիացի այն համակիրները, որոնք այդ մրցումին համար ճամբորդած էին Թալին եւ առանց մրցումը դիտելու վերադարձած էին, ձրի տոմսակներ պիտի ստանան, յայտնեց ՖԻՖԱի մէկ պատասխանատու:

1998ի Մոնտիալի գտումի մրցումներուն գծով, Դիսմրակէն ներս, Էսթոնիա - Սկովտիա մրցումը՝ որ տեղի պիտի ունենար Հոկտեմբեր 4ին, տեղի չունեցաւ, որովհետեւ Էսթոնիա դաշտ չներկայացաւ ժամի փոփոխութեան պատճառով:

ՖԻՖԱն յայտնեց, թէ պատկերասփիւռէն եւ ծանուցումէն եկած շահերը պիտի երթան Էսթոնիոյ, իսկ ծախուած տոմսերը պիտի երթան Ֆրանսայի ֆութպոլի ֆեդերասիոնին:

Հ.Մ.Ը.Մ. ԼԵՎԱՄԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԱԾ ՔՐՈՍ – ՔԱՈՒՆԹՐԻԻ ՄՐՑՈՒՄԷՆ

Անցեալ Ուրբաթ օր, տուած էինք Հ.Մ.Ը.Մ.ի ԼԵՎԱՄի յանձնախումբին կազմակերպած քրոս - քաունթրիի մրցումներուն մրցանակաւորներուն լուսանկարները, որոնք ամբողջական չէին տեղի անբաւարարութեան պատճառով: Այս էջով կու տանք միւս մրցանակաւորները:

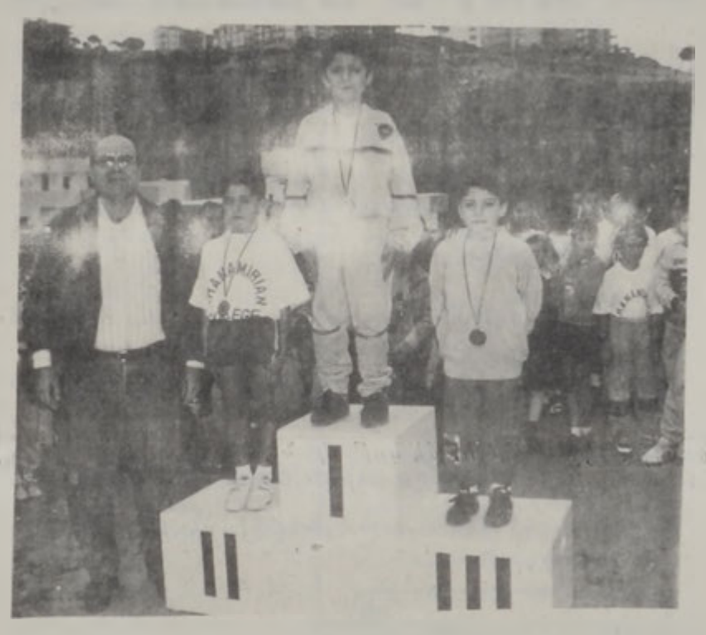

ՏՂԱՔ ԿԱԿՈՒՂ ԹԱԹԻԿ ՏՂԱՔ (500 մ.)
1) Աղպօշեան Շանթ (Շամլեան)
2) Յակորեան Սեդրակ (Խանամիրեան)
3) Ազնաւորեան Սագօ (Ճեմարան):

ՃՈՒՏԻԿ ՏՂԱՔ (1000 մ.)
1) Խտրլարեան Յարութ (Խանամիրեան)
2) Ջէնճիրճեան Կարօ (Խանամիրեան)
3) Մանգուշեան Հրակ (Շամլեան):

ՄԻՋԱԿ ՏՂԱՔ (2000 մ.)
1) Նաճարեան Սամուէլ (Շամլեան)
2) Կիւմիւշեան Բաֆֆի (Շամլեան)
3) Մահտեսեան Յովսէփ (Ե. Մանուկեան):

ԵՐԷՑ ՏՂԱՔ (3000 մ.)
1) Մխսեան Վահէ (Հոիփսիմեանց)
2) Պէօյիւքեան Համբիկ (Հոիփսիմեանց)
3) Օտապաշեան Մկրտիչ (Արիեստից):

ՄԵԾ ՏՂԱՔ (3000 մ.)
1) Արապեան Յարութ (Լ. եւ Ս. Յակոբեան)
2) Պէրպէրեան Մհեր (Արզարեան)
3) Էսկիճեան Սագօ (Արզարեան):

ՍՔԱԼԱ ՃԱՓՈՆ ԿԱՄ ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԿՐՆԱՅ ԵՐԹԱԼ

«Կապերթա Տելօ Սփոր» օրաթերթը կը յայտնէ, որ Փարմայի նախկին մարզիչ Նեւիօ Սքալա շատ հաւանաբար ճափոնական կամ գերմանական ակումբի մը միանայ:

Ըստ օրաթերթին, Սքալա ճափոնական անծանօթ ակումբի մը հետ կապի մէջ մտած է եւ կ'ակնկալուի, որ ան այս շաբաթ ճափոն հրաւիրուի եւ փորձէ համաձայնութիւն մը կնքել այդ ակումբին հետ:

Օրաթերթը կ'աւելցնէ, թէ պէտք չէ մոռնալ այն իրականութիւնը, որ Սքալա տեսակցութիւն ունեցած է գերմանացի միջազգային նախկին մարզիչ Քարլ - Հայնց Ռումենիկէի հետ, որ Պայերն Միւնիխի փոխ նախագահն է:

8

Մարզական Մարզական

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

Հ.Մ.Ը.Մ. Գ. ԴԻՐՔԻ ՎՐԱՅ

Շաբաթավերջին շարունակուեցան Լիբանանի ֆութպոլի ախոյեանութեան 15րդ հանգրուանի մրցումները, որոնց աւարտին՝ Հ.Մ.Ը.Մ. գրաւեց Գ. դիրքը։

Շաբաթ օր, Պուրճ Համուտի մէջ, Հ.Մ.Մ. առաջին կիսախաղին 1-0 արդիւնքով յառաջանալէ եւ տիրապետելէ ետք Նրժմէին վրայ, Բ. կիսախաղին 2 կոյ ստացաւ եւ 3 կէտ «նուիրեց» Նրժմէին։ Ռեմոն Նաժմի 2 ոսկի առիթ ներկայացաւ Բ. կիսախաղի սկիզբը, բայց ան կորսնցուց։ Նրժմէ իր առաջին կոյը նշանակելէ ետք, բոլորովին ստանձնեց մրցումին ղեկը եւ չահեցաւ մրցումը։

Ա. կիսախաղին յաւ խաղարկութիւն ունենալէ ետք, էմիլ Մեսրոպեան, որ նշանակեց Հ.Մ.Մ.ի կոյը, Բ. կիսախաղին յոգնութեան նշաններ ցոյց տուաւ։ Վիթալի Ադասեան Բ. կիսախաղի կէսերուն դաշտ ներկայացաւ այն պահուն, երբ Հ.Մ.Մ. կորսուած վիճակ ունէր։

Անսար դժուար յաղթանակ մը տարաւ վերջին դիրքը գրաւող Ռասինկի վրայ, 1-0 արդիւնքով։ Կոյը նշանակեց Ֆատի Ալլուշ (40րդ)։ 82րդ վայրկեանին Մոհամէտ Ժասսար, ոսկի առիթ ունէր նշանակելու հաւասարութեան կոյը, բայց Անսարի բերդին սիւնը փրկեց կացութիւնը։ Նշենք, թէ Մոհամէտ Պատր (Ռասինկ) եւ Սելիմ Համգէ (Անսար) կարմիր քարտ ստացան։

Ստորեւ՝ 15րդ հանգրուանին բոլոր արդիւնքները.-

Շեպիպէթ Մազրաա - Հ.Մ.Ը.Մ.	2-3
Սաժէս - Ռիատա Ուալ Ատապ	1-3
Շապաղ Սահէլ - Պըրժ	1-0
Հ.Մ.Մ. - Նըժմէ	1-2
Սաֆա - Թատամոն Սուր	2-1
Սալամ - Ախա Ահլի Ալէյ	1-1
Ռասինկ - Անսար	0-1

ԴԱՍԱՒՈՐՈՒՄ	ԿԷՏ
1. Անսար	35 (28-5)
2. Նրժմէ	26 (27-16)
3. Հ.Մ.Ը.Մ.	24 (27-19)
4. Ռիատա Ուալ Ատապ	24 (14-9)
5. Հ.Մ.Մ.	23 (24-22)
6. Շապաղ Սահէլ	22 (15-16)
7. Սաֆա	21 (19-17)
8. Ախա Ահլի Ալէյ	20 (17-18)
9. Թատամոն Սուր	16 (13-18)
10. Պըրժ	14 (9-15)
11. Սաժէս	13 (19-23)
12. Սալամ	10 (14-23)
13. Շեպիպէթ Մազրաա	10 (12-24)
14. Ռասինկ	8 (10-23)

ՍՔԱԼԱ ՃԱՓՈՆ ԿԱՄ ...

7

Պայէրնի մարզիչ Ճիովանի Թրափաթոնի կը նկատուի Առիկո Սաքիի յաջորդը. հակառակ անոր, որ ազգային խումբի մարզիչի պաշտօնին համար պէտք չէ մոռնալ նաեւ 21 տարեկաններու ազգային խումբի մարզիչ Սեկար Մալտինին։

«Քորիէրս Տելօ Սփոր» օրաթերթը, իր կարգին, այս հարցին անդրադառնալով կը յայտնէ, որ շատ հաւանաբար Մալտինի մինչեւ յառաջիկայ ամառ առժամաբար ստանձնէ ազգային խումբի մարզիչի պաշտօնը վարել, նկատի առնելով, որ ըստ օրաթերթին՝ Թրափաթոնի կ'ուզէ ազգային խումբի մարզիչ նշանակուիլ, բայց կ'ուզէ 1996 - 97 եղանակը աւարտել Պայէրն Միւնիխի հետ։

Սքալա, որ Փարմայի հետ շահեցաւ Եու. Է. Էֆ. Ա.ի եւ Եւրոպայի բաժակակիր խումբերու բաժակի մրցաշարքերու բաժակները, կը յայտնէ, թէ մօտերս ան օտար ակումբի մը մարզիչը պիտի դառնայ։

Ան որեւէ ակումբի անունը չյիշատակեց, բայց ըսաւ, թէ այդ ակումբները Պարսելոնան կամ Պորտուիա Մէօնշրնկլատպաիը չեն։

USI
AIR & SEA FREIGHT
PACKING – TRAVEL – INSURANCE
UNITED SERVICES INTERNATIONAL S.A.R.L.
NACCACHE STREET – CHARTOUNI BLDG.
TEL: 350550/1/2/3 – 341150/51- 342800
P.O.BOX 11 4335 – BEIRUT – LEBANON
CABLE: LOSHSERV – TELEX : 20949 LE

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՈՅՔԵՐՈՒ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԾՐԱՐՈՒՄ ԵՒ ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ, ԴԷՊԻ ԱՇԽԱՐՀԻ ԲՈԼՈՐ ԿՈՂՄԵՐԸ, ԻՆՉՊԷՍ ՆԱԵՒ ՕԴԱՆԱՒԱՅԻՆ ՏՈՄՍԵՐ

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՖՈՒԹՊՈԼ

- ՖԱՈՒԼԸՐ 4 ԿՈԼ ՆՇԱՆԱԿԵՑ
- ԵՈՒՎԵՆԹՈՒՍ ՀԱՍՏԱՏ ՄՆԱՑ Ա. ԴԻՐՔԻՆ ՎՐԱՅ
- ՄՈՆԱՔՕ 2 ԿԷՏՈՎ ՀԵՌԱՑԱՒ ՓԱՐԻԶԷՆ

Անգլիոյ ֆութպոլի ախոյեանութեան 17րդ հանգրուանի մրցումներէն միայն 4 մրցումներ տեղի ունեցան շաբաթավերջին։

Լիվրրփուլ 5-1 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Միտրլզպորոն եւ գրաւեց Բ. դիրքը։

Ստորեւ՝ մրցումներուն արդիւնքները.

Լիդ - Թոթենհամ	0-0
Լիվրրփուլ - Միտրլզպորօ	5-1
Ուիմպլտըն - Պլէքպըրն	1-0
Սանտըրլէնտ - Զելսի	3-0

ԴԱՍԱՒՈՐՈՒՄ	ԿԷՏ
1. Արսենալ	35 (34-16)
2. Լիվրրփուլ	34 (31-15)
3. Ուիմպլտըն	34 (30-17)
4. Նիուքլսրլ	30 (26-17)
5. Ասթոն Վիլա	30 (22-15)

ԻՏԱԼԻԱ

Իտալիոյ ախոյեանութեան 13րդ հանգրուանին, Եուվենթուս դժուար յաղթանակ մը արձանագրեց Վերոնայի վրայ, 3-2 արդիւնքով։ Ան նախ 2-0 արդիւնքով ետ էր։ Ա. Սէ. Միլան գրաւեց Գ. դիրքը, հանգիստ յաղթանակ մը տանելէ ետք (0-3) Ռեճիանայի դաշտին վրայ։

Ստորեւ՝ արդիւնքները.

Աթալանթա - Փիաչենցա	4-0
Քալիարի - Պոլոնիա	2-2
Ինթէր Միլան - Սամտորիա	3-4
Եուվենթուս - Վերոնա	3-2
Փերուճիա - Լացիո Ռոմա	1-2
Ռեճիանա - Ա. Սէ. Միլան	0-3
Ա. Էս. Ռոմա - Նափոլի	1-0
Ուտինեզէ - Ֆիորենթինա	2-0
Վիչենցա - Փարմա	1-1

ԴԱՍԱՒՈՐՈՒՄ	ԿԷՏ
1. Եուվենթուս	28 (20-10)
2. Վիչենցա	23 (22-13)
3. Ա. Սէ. Միլան	21 (22-15)
4. Պոլոնիա	21 (22-18)
5. Ինթէր Միլան	21 (19-15)

ՖՐԱՆՍԱ

Ֆրանսայի ախոյեանութեան 22րդ հանգրուանին, Մոնաքօ 1-0 արդիւնքով պարտութեան մատնեցէ ետք Քաննը, 2 կէտով հեռացաւ Փարիզ Սէն Ժերմէնէն, որ 0-0 արդիւնքով հեռացաւ Նանթի դաշտէն։

Ստորեւ՝ արդիւնքները.-

Նանթ - Փարիզ Ս. Ժ.	0-0
Մոնաքօ - Քաննն	1-0
Նանսի - Լիոն	2-3
Լիլ - Պասթիա	1-2
Պորտօ - Ռէն	2-0
Սթրազպուրկ - Մէս	0-1
Քան - Լը Հաւր	4-0
Կենկան - Նիս	0-1
Մոնփելիէ - Լանս	1-0
Մարսէյ - Սաէր	3-0

ԴԱՍԱՒՈՐՈՒՄ	ԿԷՏ
1. Մոնաքօ	45 (37-16)
2. Փարիզ Սէն Ժերմէն	43 (34-15)
3. Պասթիա	39 (30-23)
4. Պորտօ	37 (32-23)
5. Օսէր	35 (28-16)

1998Ի ՄՈՆՏԻԱԼԻ ՋՏՈՒՄ

ՀՈԼԱՆԴԱ ԵՒ ՍՊԱՆԻԱ ՅԱՂԹԱԿԱՆ

1998ի Մոնտիալի գտումի գծով, Եւրոպայի մէջ գանագան մրցումներ տեղի ունեցան եւ արձանագրուեցան հետեւեալ արդիւնքները.-

●Ե. ԽՄԲԱԿ

Կիպրոս - Պուլկարիա	1-3
Իսրայէլ - Լիւքսեմպուրկ	1-0

ԴԱՍԱՒՈՐՈՒՄ	ԿԷՏ
1. Ռուսիա	7 (9-1)
2. Իսրայէլ	7 (4-4)
3. Պուլկարիա	6 (6-4)
4. Կիպրոս	3 (3-7)
5. Լիւքսեմպուրկ	0 (1-7)

●Զ. ԽՄԲԱԿ

Սպանիա - Եուկոսլաւիա	2-0

ԴԱՍԱՒՈՐՈՒՄ	ԿԷՏ
1. Եուկոսլաւիա	12 (18-4)
2. Սպանիա	10 (12-3)
3. Սլովաքիա	9 (12-5)
4. Չեխիա	4 (6-1)
5. Ֆերօ կղզիներ	0 (5-22)
6. Մալթա	0 (0-18)

●Է. ԽՄԲԱԿ

Պելճիքա - Հոլանտա	0-3
Կալէս - Թուրքիա	0-0

ԴԱՍԱՒՈՐՈՒՄ	ԿԷՏ
1. Կալէս	7 (13-10)
2. Հոլանտա	6 (10-2)
3. Պելճիքա	6 (5-1)
4. Թուրքիա	4 (8-2)
5. Սան Մարինօ	0 (0-21)

●Ը. ԽՄԲԱԿ

Մակեդոնիա - Ռումանիա	0-3

ԴԱՍԱՒՈՐՈՒՄ	ԿԷՏ
1. Ռումանիա	9 (10-0)
2. Այիր	7 (8-0)
3. Մակեդոնիա	7 (15-8)
4. Լիթվանիա	6 (4-4)
5. Իսլանտա	2 (1-7)
6. Լիխտընշթայն	0 (2-21)

●Թ. ԽՄԲԱԿ

Հիւս. Իրլանտա - Ալպանիա	2-0
Փորթուգալ - Գերմանիա	0-0

ԴԱՍԱՒՈՐՈՒՄ	ԿԷՏ
1. Փորթուգալ	8 (5-2)
2. Ուքրանիա	6 (3-2)
3. Գերմանիա	5 (6-2)
4. Հիւս. Իրլանտա	5 (4-3)
5. ՀԱՅԱՍՏԱՆ	3 (3-7)
6. Ալպանիա	1 (1-6)

ԱՍԻՈՅ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԲԱԺԱԿ

ԻՐԱՔ ԵՒ ՃԱՓՈՆ ԴՈՒՐՍ ՄՆԱՑԻՆ

Ժասէմ Հուայտիի 2 կոյերը դուրս ձգեցին բաժակակիր Ճափոնը Ասիոյ ֆութպոլի բաժակի մրցաշարքի քառորդ աւարտականէն։

Քուէյթ, որ դժուարութեամբ հասած էր այս հանգրուանին, դիւրութեամբ պարտութեան մատնեց Ճափոնը։

Իրաք տիրապետեց կազմակերպիչ Արաբական Միացեալ Էմիրութիւններուն խումբին վրայ, բայց ի վերջոյ «ոսկի կոյ»ով (երկարաձգման պահուն նշանակուած առաջին կոյէն ետք մրցումը վերջ կը գտնէ) տեղի տուաւ։

50 հազար համակիրներու մեծամասնութիւնը վայելեցին «ոսկի կոյ»ը, զոր նշանակեց Ապտէլ Հիւսէյն, 103րդ վայրկեանին։

Ներկաները դժգոհ էին 58րդ վայրկեանին, երբ իրաւարարը վիճելի փենալթի մը սուած էր Իրաքի դէմ, բայց Իրաքի բերդապահը գսպեց Պախիթ Սաատի փենալթին։

Ա.Մ. Էմիրութիւններ կիսաւարտականին պիտի մրցին Քուէյթին դէմ։

Լ.Օ.ԽԱՉԻ ՁԵՌԱՐՈՒԵՍՏԻ ԿԵԴՐՈՆ

ՁԵՂՉ - ՎԱՃԱՌՔ
10Է Ն 30 %

ՁԵՌԱՅԻՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐՈՒ ՏՕՆԱԿԱՆ ՕՐԵՐՈՒ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՆՈՒԷՐԸ

Հինգշաբթի, 12 Դեկտեմբերէն մինչեւ Երեքշաբթի, 31 Դեկտեմբեր 1996ին։

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ Ն. ՓԱԼԱՆՃԵԱՆ - ԱՐԱԼԱՆԵԱՆ ՃԵՄԱՐԱՆԻ ՇՐՋ. ՄԻՈՒԹԻՒՆ

ՄՏԵՐՄԻԿ ԵՐԵԿՈՅ

Տեղի կ'ունենայ Ուրբաթ, 20 Դեկտեմբեր 1996, երեկոյեան ժամը 8.30էն սկսեալ, *«Ռիօ Կրանտէ» Փապին* մէջ, Ժունիէ («Քաֆէ Թոնի»ի կից)։

ՍԱԿ՝ 10 ԱՄ. ՏՈԼԱՐ

ԾԱԽՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆ

●Անթիլիաս, Հարէթ Ղաւարանէ, 175 քառ. մեթր։ Դիմել՝ հեռ. 03-214135։

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Լախոյեան ընտանիքը շնորհակալութիւն կը յայտնէ բոլոր անոնց, որոնք անձամբ, ծաղկեպսակով, նուիրատուութեամբ եւ թղթակցութեամբ մասնակից եղան իրենց մօր՝ ՈՎՍԱՆՆԱ ԼԱԽՈՅԵԱՆԻ (ծնեալ՝ ՄԻՆԱՍԵԱՆ) մահուան սուգին։

ՎԱՐՁՈՒ Է

●Կահաւորուած բնակարան մը, Պուրճ Համուտի մէջ։ Հեռ. 261909։

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Տիկին Սառա Էրզրումեան եւ զաւակունք, տէր եւ տիկին Կարպիս Էրզրումեան եւ զաւակունք շնորհակալութիւն կը յայտնեն բոլոր անոնց, որոնք անձամբ, նուիրատուութեամբ, ծաղկեպսակով եւ հեռագիրով մասնակից եղան իրենց ամուսնոյն, զաւկին, եղբօր եւ հարազատին՝ ՀՐԱՉ ԷՐԶՐՈՒՄԵԱՆի մահուան սուգին։

ԹՐՔԵՐԷՆ ԿԱՄ ԹՐՔԱԿԱՆ ...

3

Ասպ ըսեմ, որ մէկը վիրաւորելու չեմ եկած ես։ Ասոր տեղը չէ, ու չի կրնար ըլլալ Տիրոջ խորանը, որմէ, սակայն, արտասանուած խօսքը «հատու»էն ճշմարտութիւնները պէտք է խօսին, նոյնիսկ եթէ երբեմն կամ ամէնըլլան «ձայն բարբառոյ յանապատի»։

Այո՛, վարդապետս պարտաւոր եմ Աստուծոյ անունով հոչակել ճշմարտութիւնները, մի՛շտ, բայց յատկապէս երբ մեր ազգին, Հրիատոնեայ ու հայ ազգին գոյատեւումին մեծ, անկասելի վտանգ կը սպառնայ իրրեւ «դամոկլեսեան սուր»։

Նիւթական ապրելակերպին եւ արտաքին կեցցաղին վտանգի մասին չէ, որ կը խօսիմ, այլ կը հաստատեմ, թէ մեր հայկական իւրոյթեան սկզբունքները, մեր հայ լինելութեան հիմերը վտանգուած են անաղմուկ, բայց ապահով յառաջընթացով...։

Այս առնչութեամբ, հոս կը հարցնեմ, թէ ո՞ւր են եւ ի՞նչ կ'ընեն մեր պատուարժան դեկավարները...։

Արբո՞ւն են դեռ...։ Թծախնդի՞ր են տակաւին...։

– Սիրելիներս, բարոյական, հոգեկան եւ մտային ցեղասպանութիւնը տեղի կ'ունենայ այսօր յատկապէս մեր երկսեռ նոր սերունդին մէջ։

Դուք, պարման – պարմանուհիներ, երիտասարդ-երիտասարդուհիներ, մեզի՝ Աստուծոյ, վարդապետին եւ ազգին մնացէք, որ երջանկանալ ու բարձրանամ։

Իսկ դուք, չափահասներ, եթէ անպայման կ'ուզէք «բմբոշխնել» բրմական ֆիլմերը, գացէ՛ք, դիտեցէ՛ք, դուք ձեզի, բայց, եւ այս կը պահանջեմ ձեզմէ, ազգին անունով, Աստուծոյ երամանով, բայց խնայեցէ՛ք մեր նոր սերունդին։

Ազգին կենսունակութեան համար, Աստուծոյ սիրոյն համար, ո՛հ, խնայեցէ՛ք մեր աղջիկներուն եւ աղաներուն, որոնք բրմարարոյ ոգին շնչելով ու պըղծութիւնները տեսնելով կը բունաւորուին եւ ամէն օր կը սկսին իրենց առաւօտը աստուածային պատուիրանները ուսումնասիրելու գիտակցութեամբ եւ ազգային նուիրականութիւններուն վնասակար արամադրութեամբ։

Դեռ ասելիս, այսպէս բըրմավարի՛ բունաւորուած՝ մեր երկսեռ պատանիները եւ պարմանիները իրենց առօրեան կը սկսի՛ն ու կ'ապրի՛ն ֆիլմ աչքերով, անբնական յօրանջումներով, ենթամտ հոգիով, սնանկացած մրամով եւ հեշտասէր երեւակայութեամբ, ինչպէս նաեւ՝ տկարացած մարմնով...։

Հոս չեմ ուզեր խօսիլ մարմնի եւ մարմնական ուերածութեան մասին, բայց դուք կրնամ երեւակայել, թէ այս տեսակ ֆիլմ դիտողները նաեւ մարմնապէս ո՞ւր կրնան հասնիլ եւ իրենց անկումներու մէջ...։

Միւնդեռ Ս. Դիրքը կը սորվեցնէ, յստակ սահմանումներով. «Չէ՞ք գիտեր, որ ձեր մարմինը տաճարն է Սուրբ Հոգիին, որ կը բնակի ձեր մէջ եւ տրուած է ձեզի Աստուծմէ։

Չէ՞ք գիտեր, թէ դուք ձեզի չէք պատկանիր։ Դուք գնուած էք. ձեր գինը վճարուած է։ Ուստի, Աստուած փառաբանեցէ՛ք ձեր մարմիններուն մէջ» (1 Կոր. 6,19 – 20)։

– «Փախէ՛ք, ուրեմն, ձեզ կը յորդորեմ Պօղոս Առաքեալին երամայականով, պոռնկութենէն։ Մարդուն գործած ամէն մեղք մարմնէն դուրս է, իսկ պոռնկացողը մարմնին մէջ կը մեղանչէ» (1 Կոր 6,18)։

Քոյրերս, եղբայրներս հայկազուն, կը հարցնեմ ձեզի եւ բոլորին. «Աստուած ո՞ւր եւ որո՞նց վրայ պիտի ծագէ իր արեւը»։

– Մեր տուներո՞ւ վրայ, զորս դարձուցած էք դարձուցած են ցուցադրավայրեր բրբավայել ու գազրահոտ ֆիլմերու...։

– Մեր տեսիլներո՞ւն վրայ, զորս կը պատուաստէք ու կը պատուաստեն բրբահոս, վաւաշոտ եւ տոփամոլ ուիշով...։

Վերադառնա՛նք Աստուածամօր՝ «Թագուհի Անարատ Յղացեալ»ին։

Հայո՛ր, սիրելիներ, վերադառնանք Աստուածածնի՛ն՝ «Մայր մաքուր»ին։

Քանի ուշ չէ տակաւին, բայց չեմ գիտեր, թէ ուշացած չենք արդէն, ամբողջովին մամբազատենք հայ տուները։

Հայկական հիմնաւորց սովորութիւն համարձայն, կախենք Տիրամօր սրբանկարը մեր տուներուն մէջ, որ վերադարձնէ Աստուածային «կլիման» մեր երդիքներէն ներս...։

Դադրին բրբերէն ֆիլմերը։

Անհեթեթ բրբական ներկայացումները։

Որպէսզի մեր տուները դառնան ամրոցներ գտարիւն հայկականութեան։

Որպէսզի մեր յարկերը մնան սրբավայրեր երկնաբոյր բարոյականութեան։

Որպէսզի մեր պատանիներն ու մեր երիտասարդները ապրին Աստուծոյ եւ ազգին ներկայութեան։

Այլապէս, լաւ միտ դնենք բոլորը, այլապէս թշնամին առաքուր կ'ոտնակոխէ մեզ իբրեւ հայ եւ քրիստոնեայ։

Եւ արդէն թշնամին ի՞նչ կը հետապնդէ, եթէ ոչ մեր ոտնակոխումը՝ մե՛ր դրժումով հայկականութեան, մեր անյայտացումը՝ մե՛ր ուրացումով քրիստոսականութեան...։

Այլապէս, արժանի չենք հայ կոչուելու։ Արժանի չենք քրիստոսական ըլլալու եւ մնալու։

ԱՍԻԱՑԻ ԱՅԴ ԿՐԹՈՒԱԾ ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԸ...

6

րէն»: Արեւելեան Ասիոյ կրթական համակարգերուն ամէնէն յատկանշական երեւոյթը այն համոզումն է, որ իրենց աշակերտ մինչեւ 12 տարեկան նուաճէ ուսման որոշ մակարդակ մը. առաջին 3 կամ 4 տարին դասարանները կը բաղկանան խառն կարողութիւններով աշակերտներէ: Անոնք, որոնք հոս կը մնան, յառաջդիմ դասարաններու մէջ կ'ունենան անհատական ուսուցիչներ, որպէսզի բայլ պահեն կրթական եւրոպական մակարդակի մը հետ: Թայլանի տարածքին նախակրթարանները իրենց խլած ծախսով, դասարաններու չափով եւ բնութեանց արդիւնքով շատ աւելի իրարու կը նմանին, քան Արեւմուտքի նախակրթարանները:

Այլ ազգակներ եւս կրնան նպաստել «վագրերուն» յաջողութեան. անոնց զաւակները աւելի տքնաջան կ'աշխատին, իսկ անոնց դպրոցական ժամերը եւ տարին շատ աւելի երկար են: Կրթական հայեցակէտերը կը պահուին նուազագոյն սահմաններու մէջ, դասաւանդուող դասընթերներու բնոյթին շուրջ տարակարծութիւնները ինչ են, փոխարէնը ուշադրութիւնը կեդրոնացած է տեղեկութիւններ ամբարելու վրայ: Ամէն օր աշակերտին յառաջդիմութեան մասին տեղեկագիր մը կը յղուի ծնողներուն, իսկ տեսուչը յանախ պարագայական կերպով կը սուրգէ աշակերտներուն տնային պարտականութիւնները՝ հետեւելու համար անոնց արձանագրած յառաջդիմութեան, ինչպէս նաեւ՝ ուսուցիչին կատարողութեան մասին կարծիք մը կազմելու համար: Արեւելեան Ասիոյ բնակութիւններուն մէջ ուսուցիչները նկատուելի յարգանք եւ մակարդակ կը վայելեն եւ համեմատաբար լաւ աշխատավարձ կը ստանան՝ բաղդատած արեւմուտքցի ուսուցիչներուն:

●ԱՐԵՒԵԼՔԸ ԿԸ ՆԱՅԻ ԱՐԵՒՄՈՒՏՔ

Կրթական ասիական համակարգը հետզհետէ սկսած է իր ազդեցութիւնը գործել Արեւմուտքի կրթական բաղադրութեան վրայ: Օրինակ, անիկա օգնած է, որ Բրիտանիոյ մէջ դարձեալ «նորածեւութիւն» դառնան կանոնաւոր բնութիւնները եւ դասարանի մը ամբողջութեան ուղղուած ուսուցողութիւնը: Տարօրինակը այն է, որ ասիացի կրթական կարգ մը պատասխանատուներ սկսած են կասկածներ արտայայտել կրթական իրենց համակարգին վերաբերեալ: Անոնք կը մտածեն, թէ իրենց կրթական համակարգին ուժը, որ կը կայանայ կարգապահութեան, տեղեկութիւններ ամբարելու եւ կրկնելով սորվելու վրայ, կրնայ նաեւ թերութիւն մը ըլլալ:

Ասիական յառաջադէմ կարգ մը երկիրներ, ինչպէս՝ Ճափոն եւ Թայուան, մտահոգութիւն կը յայտնեն, թէ իրենց կիրարկած կրթական ձեւերը կը կաշկանդեն աշակերտներուն ստեղծագործականութիւնն ու նեարամտութիւնը, ինչ որ ի վերջոյ կրնայ իր անդրադարձը ունենալ տնտեսութեան վրայ: Արդիւնաբերական մարզը, ուր շեշտը կը դրուի համակարգերու եւ խմբային աշխատանքի դրութեան վրայ, յատկապէս կրնայ օգտուիլ կարգապահ եւ տեղեկութիւններ ամբարած աշակերտներու սերունդէ մը: Սակայն ինչ կը վերաբերի աւելի ստեղծագործական ճարտարարուեստի մարզերու ապաստարկութեանց (ինչպէս՝ համակարգիչի մարզը) ասիական երկիրները ներկայիս Միացեալ Նահանգներէն եւ կը մնան:

Թայլանի մէջ կրթական բարեկարգումներու յանձնախումբի մը պատասխանատուն թիւտ կերպով կը ներկայացնէ երկրին դպրոցական բնութիւններու դրութիւնը, ինչպէս նաեւ՝ կրթական համակարգին աղանդներ բացայայտելու կամ բաշխելու անկարողութիւնը: Նոյնպէս Թոմիոյի համալսարանին նախագահը դիտել կու տայ թէ, հետզհետէ աւելի մեծ թիւով գործատէրեր կը զգուշանին, որ նորատարտ համալսարանականներ անկարող են իրենք իրենց մտածելու եւ որոշելու: Արեւմուտքէն Ճափոնի համալսարանը դիմող ուսանողներ սկիզբը խանդավառութեամբ եւ գաղափարներով կը յորդին», սակայն շուտով կը նկմտին» նափոնական համակարգին կաշկանդող ազդանշաններուն տակ: Սակայն ստեղծագործականութեան եւ անկախ մտածելու ուղղութիւնները մէկ օրէն միւսը կարելի չէ իրագործել կրթական համակարգի մը մէջ եւ մեծ փոփոխութիւն մը նկատելի կը դառնայ միայն տասնամեակներ եւ:

Մինչ այդ կրթական նախապատրաստութիւնը Արեւելեան Ասիոյ տարածքին կ'ուղղուի դէպի բարձրագոյն կրթութիւն: 1990ին ամերիկեան համալսարաններու կողմէ գիտութեան եւ երկրաչափութեան մարզերուն մէջ շնորհուած տոքթորայի տիտղոսներուն 10 տո հարիւրը տրուած է Թայուանէն, Չինաստանէն եւ Հարաւային Քորէայէն ուսանողներու, ինչ որ որոշ գաղափար մը կու տայ այս երկիրներուն համալսարաններուն մակարդակին եւ տարբերութեան մասին: 1991ին 20էն 24 տարեկան երիտասարդութեան մասին: 1991ին 20էն 24 տարեկան երիտասարդութեան մասին: Սակայն փոփոխութիւնը արդէն սկսած է. Թայուանը կը յուսայ, որ մինչեւ 2000 թուականը համալսարան յանախող ուսանողներուն համեմատութիւնը 18 տո հարիւրէն բարձրացնէ 30 տո հարիւրի: Ինչպէս Արեւմուտքի պարագային, համալսարաններու կառուցումի զարուրը հոսանք մը ծայր տուած է: Մինչ Արեւելքն ու Արեւմուտքը վերատեսութեան կ'ենթարկեն իրենց կրթական համակարգերն ու դրութիւնները, կը թուի, թէ երկու կողմերը դասեր պիտի առնեն իրարմէ...:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ «ԿՈՄԻՏԱՍ» ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ-ՊԷՅՐՈՒԹ

ԱՒԱՆԴԱԿԱՆ ԽՐԱԽՃԱՆՔ

Մասնակցութեամբ՝ երգիչ ԳՕԳՕ ՀԱՅԻԹԵԱՆԻ եւ իր նուագախումբին

Տեղի կ'ունենայ Երեքշաբթի, 24 Դեկտեմբեր 1996, երեկոյեան ժամը 9էն սկսեալ, Ն. Փալանճեան ճեմարանի «Վասպուրական» սրահին մէջ, Զոքաք Էլ Պլաթ:

ՀԱԼԷՊ ՀԱԼԷՊ

ԲԱԽՏԱՒՈՐՈՒԱԾ

Տէր եւ տիկին Քրիստափոր եւ Թամար Փօլատեան բախտաւորուած են երկրորդ աղջիկ զաւակով մը՝

ՔԱՐԷՆ

Հալէպ, 11 Դեկտեմբեր 1996

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՀԵՌԱՁԱՅՆԻ ԹԻՒԵՐԸ

«Ազդակ»ի հետ հեռաձայնային կապ պահելու համար, կը խնդրուի հեռաձայնել հետեւեալ թիւերուն՝ 260115, 260780 եւ 583026:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ ՎԱՀԷ ՍԷԹԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ՁԵՐ ԲՈԼՈՐ ԳՈՐԾԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

•ԼԱՒՈՐԱԿ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
•ՄԱՏՉԵԼԻ ԳԻՆԵՐ
•ԱՐԱԳ ՅԱՆՁՆՈՒՄ

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ ՏՊԱՐԱՆ ՁԵՐ ՎԱՏԱՀԵԼԻ ՀԱՍՑԷՆ

ՀԵՌ. 583030 ԵՒ 260329

ԳՐԱՒՈՒԱԾ ՕՐ

4 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1997
Հ. Մ. Բ. Մ.Ի ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՇՐՋ. ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԳՐԱՒՈՒԱԾ ՕՐ

5 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1997
ՃԱՇԿԵՐՈՅԹ - ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ
Լ.Օ.ԽԱՉԻ «ԱԶԻՐԵԱՆ» ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

ՀԱՅ. ԿԱԹ. ՄԵՍՐՈՊԵԱՆ ԱՐՈՒԵՍՏԻՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Յաջող վերամուտ մը ունենալէ ետք, այսու կու գանք ուրախութեամբ տեղեկացնելու մեր հանրութեան, ի մասնաւորի ուսման ծարաւը ունեցող հայորդիներուն, Մեսրոպեան Արուեստից Վարժարանի նոր մասնագիտական դասընթացքներուն մասին:

Ա.- ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ-ԵԼԵԿՏՐՈՆԻԿ ԲԱԺԱՆՄՈՒՆՔ
•Համակարգիչներու նորոգութիւն - «Computer's Hardware»
•Ինքնաշարժներու ելեկտրականութիւն - «Car Electricity»
•Շէնքերու ելեկտրական սարքաւորում - «Electrical Installations»

Բ.- ՀԱՇՈՒԱՊԱՀՈՒԹԵԱՆ ԲԱԺԱՆՄՈՒՆՔ
•Հաշուապահութիւն համակարգիչի միջոցով- «Comptabilite assistee par l'ordinateur»
•Մասնագիտական հաշուապահութիւն - «Comptabilite analytique des societes»

Գ.- ՀԱՄԱԿԱՐԳԻՉԻ ԲԱԺԱՆՄՈՒՆՔ
•Յատուկ դասընթացքներ - «Internet - Video Animation - Access եւ Auto Cad 13»

Դ.- ԼԵԶՈՒՆԵՐՈՒ ԲԱԺԱՆՄՈՒՆՔ
•T.O.E.F.L. (1996) աւարտական աշակերտներու համար
•Conversation and Communication courses
•Թարգմանութեան գաղտնիքներ (զանազան լեզուներով):

Կը յիշեցնենք նաեւ, որ վարժարանէս ներս կը դասաւանդուին հինգ լեզուներ՝ անգլերէն, ֆրանսերէն, հայերէն, արաբերէն եւ իտալերէն, զանազան մակարդակներու վրայ:

ԾԱՆՕԹ.- Հայերէնի յատուկ դասընթացքներ այն հայորդիներուն, որոնք կը փափաքին բարելաւել իրենց մայրենի լեզուին մակարդակը: Համակարգիչի նոր եւ արդի գիտաշխատանոցէն ներս կը դասաւանդուին «DOS - WINDOWS (95) - WORD - EXCEL - FOXPRO - GW BASIC - COREL DRAW».

Երկրորդ եռամսեակի արձանագրութիւնները կը սկսին Երկուշաբթի, 9 Դեկտեմբեր 1996էն սկսեալ, ամէն օր կէսօրէ ետք ժամը 3.30էն 7.30, վարժարանի քարտուղարութեան մօտ:

ԾԱՆՕԹ.- Դասաւանդութիւնները կը սկսին Չորեքշաբթի, 18 Դեկտեմբեր 1996ին:

●Կառատունը ապահովուած:

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՎԱՐՉՈՒ ՄԹԵՐԱՆՈՑ

●Զալքա, Ամարաթ Շալհուպ, զոյգ *օթոսթրատ*ներու շատ մօտ, զանազան տարածութեամբ մթերանոցներ, պահանջուած ժամանակամիջոցներով: Հեռ. 891328 (գրասենեակ) եւ 04-961848:

Bonnie & Clyde
70 •BC•
PAY LESS BUY MORE
ՔԻՉ ՎՃԱՐԷ ՇԱՏ ՍՏԱՑԻՐ
MASTER MALL LOWER LEVEL

ORIX SATELLITES

Բաղդատեցէք մեր գիները

		$
1	Մեթր Անշարժ	195
1	Մեթր Նարժական	425
1,5	Մեթր Նարժական	560
1,9	Մեթր Նարժական	945
2	Մեթր Նարժական	1225
3	Մեթր Նարժական	1355

COLLECTIVE SATELLITE SYSTEMS
01-442925
01-447418
Jeitawi
DPA Advertising

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ ՄՈՒՏՔԻ ՆԻՒԹԱԿԱՆ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷՆ ՁԵՐԲԱՋԱՏԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԵՑԷՔ՝

ԱՖՀԻԼի մօտ

●ՆՈՒԱՋԱԳՈՅՆ սակերով
●ԱՌԱՒԵԼԱԳՈՅՆ խնամք
●Վճարման դիւրութիւններ

Հասցէ.- Ազգային Խորհուրդի շէնք, ԱՖԷՏի կից, Հեռ. 263324

☆ ՇԱԲԱԹ ԿԱՐԵՑԵՔ ԱՍՏՂԵՐԸ ☆

☆ԽՈՅ (21 *Մարտէն* 20 *Ապրիլ*)
Ձանձ պիտի թափէ աշխատանքի ձեր հորիզոնը բնդլայնելու եւ նոր նախաձեռնութիւններ իրագործելու: Օրը նպաստաւոր է բարեկամելու ձեր գործը:

☆ՅՈՒԼ (21 *Ապրիլէն* 21 *Մայիս*)
Դիտցէք մեղմ վերաբերում ունենալ ձեր պաշտօնակիցներուն հետ: Եթէ ձեր աշխատանոցին մէջ մթնոլորտը լարուած է, ձեր ժպիտով յոյս տուէք ձեր գործակիցներուն:

☆ԵՐԿՈՒՈՐԵԱԿ (22 *Մայիսէն* 21 *Յունիս*)
Պիտի կարենաք ձեր բոլոր ծրագիրները իրագործել այսօր, բայց՝ դժուարութեամբ եւ թերեւս վիճելի կերպով մը: Բայց կարեւորը գործերու աւարտումն է եւ իմաստասիրութիւնը:

☆ԽԵՑԳԵՏԻՆ (22 *Յունիսէն* 23 *Յուլիս*)
Յետաձգուած կամ յապաղած գործեր պիտի կատարէք այսօր լաւ արամադրութեամբ: Օրը իրեն հետ պիտի բերէ բարիքներ:

☆ԱՌԻՒԾ (24 *Յուլիսէն* 23 *Օգոստոս*)
Ձեր հարցերու հետեւ մի՛ պահուրտիք անգիտակից ձեւանալով: Դէպքերը եւ հարցերը դիմակալելու բաղութիւնը ունեցէք եւ զանոնք լուծեցէք:

☆ԿՈՅՍ (24 *Օգոստոսէն* 23 *Սեպտեմբեր*)
Մի՛ ապդուիք պիրնախօս անձի մը խօսքերէն. մտածեցէք անոր բաներուն մասին եւ ըստ այնմ որոշում տուէք: Մի՛ խարուիք:

☆ԿԵՇԻՌՔ (24 *Սեպտեմբերէն* 23 *Հոկտեմբեր*)
Սովորաբար պիտի կարգադրէք վարչական կամ դատական ձեւակերպութիւն մը, զոր մոռացութեան տուած էիք: Նման գործեր ուշ կամ կանուխ կարգադրելու ստիպուած էք:

☆ԿԱՐԻՃ (24 *Հոկտեմբերէն* 23 *Նոյեմբեր*)
Ձեզմէ վանեցէք երկչոտութիւնը կամ երկմտութիւնը՝ հարց մը կարգադրելու համար, ու պիտի տեսնէք, թէ ամէն հարց լաւ պիտի ընթանայ:

☆ԱՂԵՂՆԱՒՈՐ (24 *Նոյեմբերէն* 21 *Դեկտեմբեր*)
Դժուարին կացութեան մը դիմաց մի՛ շուարիք եւ մի՛ փակուիք ձեր անկիւնին մէջ: Ամէն հարց իր լուծումը ունի: Եղէք իրատես եւ յաւատես:

☆ԱՅԾԵՂՋԻՐ (22 *Դեկտեմբերէն* 20 *Յունուար*)
Ասպարէզի յատուկ անակնկալ շատ մը պիտի ապահովէ. այս գեղեցիկ առիթը ձեռքէ մի՛ հանէք: Ուշադիր եղէք եւ շրջահայեաց:

☆ԾՈՎԱՆՈՑՇ (21 *Յունուարէն* 19 *Փետրուար*)
Երկար տեւողութեամբ տեղափոխութիւններ մի՛ կատարէք, այլ կեդրոնացէք ձեր թղթածրարները կարգադրելու աշխատանքին վրայ եւ աւարտեցէք այս գործը:

☆ՁՈՒԿ (20 *Փետրուարէն* 20 *Մարտ*)
Պիտի յղանամ լաւ գաղափար մը՝ օգնելու համար դժուարութեան մատնուած բարեկամի մը կամ գործակիցի մը. պիտի գնահատուիք:

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 3559
Պատրաստեց՝ Տ. Մ. ԱՂԱՋԱՐԵԱՆ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										■
2				■			■			
3			■					■		
4		■			■				■	
5						■				
6					■					
7		■				■			■	
8			■					■		
9				■			■			
10	■									

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

1. *Կառատորմի չոգեկառք:*
2. *Կաթնահամ հատիկներով հասկ - Կրկնուած բաղաձայններ - Ճամբայ:*
3. *Դրկից տառեր - Անչնչացած մարմին - Այո՛:*
4. *Տարածքի միաւոր - Շրջուած՝ կաթսայ:*
5. *Մելքոն Կիւրճեանի ծննդավայր գիւղը - Կլայեկ (հակ.):*
6. *Կանաչ Լուրիա - Զքոտի, անշահ:*
7. *Պայծառ կարմիր - Ցուցական ածական:*
8. *Փոքրացնող մասնիկ - Թերի - Ադրիւր:*
9. *Քանակ - Ցուցական ածական - Իգական անուն:*
10. *Զանցառու, - մեղաւոր:*

ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ

1. *Ընդհանուր տեսուչ:*
2. *Կեղտ - Բոսոր - Առընչութիւն:*
3. *Այրուբենէն - Հիւթ - Շրջուած՝ բուռ:*
4. *Հաստատական:*
5. *Մոհամէտի փեսան - Արարական մայրաքաղաք:*
6. *Մոխիր - Եպիսկոպոսական գաւազան:*
7. *Հ.Յ.Դաշնակցութեան երեմնի պաշտօնաթերթէն՝ Թիֆլիսահայ օրաթերթ (հակ.):*
8. *Զայնակից գիրեր - Մառայութիւն (հակ.) - Կրկնուած ձայնաւորներ:*
9. *Գարշահոտութիւն - Հայրենի ամսաթերթ - Եւրոպացի իշխանուհի:*
10. *Դաւանակից:*

ԹԻՒ 3558

ԽԱՉԲԱՌԻՆ ԼՈՒԾՈՒՄԸ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Ա	Ր	Կ	Ղ	Ա	Կ	Ա	Լ	■	Մ
2	Բ	Ե	Ր	Ր	Ի	■	Տ	Ո	Ր	Ո
3	Ի	Ն	Ա	Կ	Ն	Ա	■	Կ	Ա	Ն
4	Ս	■	Կ	Ե	Ա	Ն	Ք	■	Կ	Ա
5	Ո	Զ	■	Ն	Մ	Ա	Ն	Ի	Ն	Ք
6	Ղ	Ա	Տ	■	Ր	Ր	Ա	Տ	■	Օ
7	Ո	■	Ի	Լ	Ե	Գ	Ր	Ա	Ց	■
8	Մ	Ա	Ր	Ա	Գ	■	Ի	Լ	Ա	Մ
9	■	Հ	Ա	Ց	■	Ա	Կ	Ի	Ն	Ա
10	Ս	Ա	Ն	Ն	Ի	Ն	■	Ա	Գ	Ս

ԱՄԱՆՈՐԻ ԵՒ ՏՕՆԱԿԱՆ ՕՐԵՐՈՒ ԱՌԻԹՈՎ ՃՈԽԱՑՈՒՑԷՔ ՁԵՐ ՍԵՂԱՆՆԵՐԸ ԵՒ ՕԳՏՈՒԵՑԷՔ

ԼՕՒԻ ԱՆԹԻԼԻԱՍԻ «ՆԱՅԻՐԻ» ՄԱՄՆԱՃԻՒՂԻ ՄՐԳԵՂԷՆԻ, ՔԱՂՑՐԵՂԷՆԻ, *ՇՈՔՈԼԱՅԻ* ԵՒ ԽՄԻՋՔԻ ԱՒԱՆԴԱԿԱՆ ՊԱՋԱՐԷՆ

•Ուրբաթ 20 եւ Շաբաթ 21 Դեկտեմբեր 1996, առաւօտեան ժամը 10էն մինչեւ կէսօրէ ետք ժամը 4, Աղբալեան ակումբի «Սերժ Թովմասեան» սրահին մէջ:

ԱՄԵՐԻԿԱՑԻՔ ԻՐԱՔԵԱՆ ՔԱՐԻՒՂԻ ԱՌԱՋԻՆ ՅԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐԸՆ

ՊԱՂՏԱՏ, 15 (ՌԷՈԹԸՐ).- Իրաքի քարիւղի նախարարը՝ Ամիր Մոհամէտ Ռաշիտ Կիրակի օր յայտնեց, թէ ամերիկեան 2 ընկերութիւններ Մինա Պաքրի մէջ Իրաքեան հում քարիւղ ստացած են:

Ան ըսաւ, թէ Իրաքի 112 միլիառ տակառի հասնող պահեստները կրնան 214 միլիառի բարձրանալ եւ «թուաբանական պարզ հաշիւ մը ցոյց պիտի տայ, որ Իրաք աւելի քան 100 տարուան բաւարար քարիւղ պիտի ունենայ, նոյնիսկ եթէ օրական 3 միլիոն տակառ արտածէ»:

Միւս կողմէ, Իրաքեան քարիւղի մարզին պաշտօնատար մը երէկ յայտնեց, թէ Իրաք օտար ընկերութիւններու հետ 11 պայմանագրութիւններ կնքած է եւ թէ՝ համաձայնութեանց հսկող ՄԱԿի պաշտօնատարներուն հետ որեւէ հարց չէ ծագած:

ԵՒՐՈՊԱ Կ'ՈՒԶԷ ԿԱՊԵՐԸ ԲԱՐԵԼԱՒԵԼ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԵՏ, ԲԱՅՑ

ՏԱՊԼԻՆ, 15 (ՌԷՈԹԸՐ).- Եւրոպական Միութիւնը Շաբաթ օր շեշտեց Թուրքիոյ հետ սերտ կապեր ունենալու իր փափաքը, սակայն անիկա գգուշացուց, թէ մարդկային իրաւանց վերաբերող հարցեր եւ Միութեան անդամ Յունաստանի հետ յարուածութիւնը խոչընդոտ կրնան:

Տապլինի մէջ իրենց երկօրեայ գերաստիճանին աւարտին, Միութեան ղեկավարները հաղորդագրութեամբ մը յայտնեցին, թէ Թուրքիոյ հետ քաղաքական եւ տնտեսական կապեր ունենալը կարեւոր է: «Սակայն կարգ մը կարեւոր հարցեր լուծելի կը մնան յարաբերութեան մէջ», ըսաւ հաղորդագրութիւնը, շեշտելով «անհրաժեշտութիւնը մարդկային իրաւունքներու գերագոյն չափանիշները յարգելու»:

Ֆրանսայի նախագահ Ժաք Շիրաք թղթակիցներու ըսաւ, թէ կ'ուզէ, որ Թուրքիոյ հետ կապերը ամրապնդուին, սակայն ան խոստովանեցաւ, որ Անգարա-Աթէնք մրցակցութիւնը խոչընդոտ մըն է:

41 ՆՈՐԱԳԻՐՆԵՐ ՄԻԱՑԱՆ...

փորի գաղափարականութիւնը: ԸՆԿ. Հ. Տասնապետեան անդրադարձաւ նաեւ Հայաստանի վերջին տարիներու կեանքին: Թէեւ Հայաստանը այժմ ազատ եւ անկախ է, բայց անիկա տակաւին չի համապատասխաներ հայութեան եւ Դաշնակցութեան տեսլականին, ըսաւ ան, միաժամանակ յիշեցնելով, որ հայութիւնն ու Դաշնակցութիւնը իրենց առջեւ ունին ազատագրական պայքարի ուղին, որուն վրայ ինկած են նահատակներ, կայ Արցախի պայքարը, կայ Արեւմտեան Հայաստանի դատը, կայ ազատ, անկախ եւ միացեալ Հայաստանի ստեղծման տեսլականը:

Նորագիրներուն Հ. Յ. Դ. շարքեր մուտքը ողջունեց Հ. Յ. Դ. Լիբանանի Կ. Կոմիտէի ներկայացուցիչ ընկ. Տիգրան Ճինպաշեան: Ան կանգ առաւ դաշնակցական անհատի բարոյական արժանիքներուն վրայ եւ շեշտեց յեղափոխական կուսակցութիւն մը ըլլալու Հ. Յ. Դաշնակցութեան յատկանիշները:

Նորագիրները մկրտուեցան «Շահէն Մեղրիեան» սերունդ:

«ՅԱՐՁԱԿՈՂԱԿԱՆԸ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՂԱԿԱՆՆ Է»

ՆԵԹԱՆԻԱՀՈՒ Կ'ԱՄԲԱՍՏԱՆԷ ՊԱՂԵՍՏԻՆՅԻ ՂԵԿԱՎԱՐՆԵՐԸ

Իսրայէլի վարչապետ Պենիամին Նեթանիահու երէկ յայտնեց, թէ «բարձրաստիճան պաղեստինցիներ երկար ատենէ ի վեր վայրագութեանց ալիքի մը ենթահողը կը պատրաստեն եւ թէ՝ ասիկա որեւէ կապ չունի Այսրյորդանանի մէջ հրէական բնակեցման վայրերու նիւթական յաւելեալ օժանդակութիւն յատկացնելու իր կառավարութեան որոշումին հետ:

Նեթանիահու մերժեց ընդունիլ Ուրբաթ օրուան այդ որոշումին ուղղուած միջազգային քննադատութիւնները: Ուաշինկթըն «խնդրայարոյց» որակած է այդ որոշումը, իսկ պաղեստինեան իշխանութիւնը յայտնած է, թէ անիկա շրջանը դէպի բռնկում պիտի տանի:

«ԱԿԱՆ»

Պաղեստինցիներու նախագահ Եասէր Արաֆաթ, երէկ յոյս տեսած հարցազրոյցի մը մէջ, ըսաւ, թէ արաբական գրաւեալ հողերուն մէջ իսրայէլեան բնակեցման վայրերուն ընդարձակումը «ական մըն է, որ կը պատրաստուի պայթելու»:

Նշենք, որ ՊԱԿը շաբաթավերջին կոչ ուղղած էր ՄԱԿի Ապահովութեան Խորհուրդին, որպէսզի արգիլէ Արեւելեան Երուսաղէմի մէջ հրէական բնակարանային 132 միաւորներ կառուցելու ծրագիրին գործադրութիւնը:

Եւրոպական Միութեան ղեկավարները եւս Շաբաթ օր յուրջ մտահոգութիւն արտայայտեցին Միջին Արեւելքի խաղաղութեան գործընթացին վատթարացման մասին եւ պաղեստինեան գրաւեալ հողերու վրայ իսրայէլեան բնակեցման վայրերու կառուցման ծրագիրները դատապարտեցին:

(ՌԷՈԹԸՐ)

«ԷՐՊԱՍ»Ը ԴԻՄԱԳՐԱՒԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

«ՊՈՅԻՆԿ» ԵՒ «ՄԱՔՏՈՆԸԼ ՏԱԿԼԸՍ» ԿԸ ՄԻԱՁՈՒԼՈՒԻՆ

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ, 15 (ՌԷՈԹԸՐ).- «Պոյինկ» եւ «Մաքտոնըլ Տակլըս» ընկերութիւնները Կիրակի օր յայտարարեցին, թէ որոշած են միաձուլուիլ: Այս ծրագիրին գործադրութեամբ, միացեալ ընկերութիւնը պիտի ըլլայ օդանաւերու արտադրութեան աշխարհի մեծագոյն ընկերութիւնը:

Կասկած չկայ, որ այս որոշումը կը տրուի եւրոպական «Էրպաս» ընկերութեան ստեղծած մրցակցութեան պատճառով: Եւրոպական 4 երկիրներ մասնակից են «Էրպաս»ին: Վերջին տարիներուն, «Էրպաս» սուր մրցակցութեան մէջ էր ամերիկեան երկու հսկաներուն հետ: Նոր ընկերութիւնը պիտի գործէ «Պոյինկ» անուան տակ:

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՁԷՆՔ ՅՈՐԴԱՆԱՆԻ

ԱՔԱՊԱ, 15 (ՌԷՈԹԸՐ).- Միացեալ Նահանգներ Շաբաթ օր 100 միլիոն տոլար արժողութեամբ հրասայլեր, ուղղաթիռներ եւ ռազմական նաւեր յանձնեցին Յորդանանին, ըսելով, թէ թագաւորութիւնը Միջին Արեւելքի խաղաղութեան մէջ առանցքային դերակատարութիւն ունի:

Ուաշինկթըն Յորդանանը կը նկատէ իրրեւ խաղաղութեան համար ամենէն կարեւոր, չինիչ եւ չափաւորական ուժերէն մէկը:

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆԻ...

սակցութիւն պիտի ունենայ Ուորրն Քրիսթաֆրրի հետ, ներկայացնելու համար այն ծրագիրները, որոնց համար Լիբանան օժանդակութիւն պիտի խնդրէ մասնակցող շուրջ 30 երկիրներէն: Նշենք, որ Ուաշինկթըն Շաբաթ օր յայտարարած էր, թէ «կարեւոր յայտարարութիւն» մը պիտի կատարէ այս ժողովին: Այս յայտնութիւնը ստեղծեց այն նախատեսութիւնը, որ Ուաշինկթըն կրնայ յայտարարել ամերիկացիներու Լիբանան այցելութեան դէմ արգելքին ջնջումը, սակայն լաւատեղեակ շրջանակներ վերապահութեամբ մօտեցան այս ենթադրութեան:

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ ՔԱՅԼ ՄԸ ԵՒՍ ԱՌԱՒ ԴԷՊԻ «ԵՈՒՐՕ»

ՏԱՊԼԻՆ, 15 (ՌԷՈԹԸՐ).- Եւրոպական Միութեան ղեկավարները շաբաթավերջին աւարտեցին Տապլինի իրենց երկօրեայ գերաստիճանը, շեշտելով միացեալ ուժեղ դրամանիշ մը ստեղծելու գաղափարին հանդէպ իրենց յստակ յանձնառութիւնը: Նոր դրամանիշը՝ «Եուրօ»ն ճշդուած պայմանները ամբողջացնող երկիրներուն մէջ պիտի հաստատուի 1 Յունուար 1999ին:

Գերաստիճանին ընթացքին ղեկավարները լսեցին գգուշացումներ, թէ յառաջիկայ 6 ամիսներուն պայքարներ պիտի մղուին, մինչ պլոքը պիտի փորձէ նոր համաձայնութիւն մը մշակել եւ նոր օրէնքներ հաստատել «Եուրօ»ին համար: Համաձայնութեան նպատակն է Եւրոպական Միութիւնը պատրաստել Արեւելեան եւ կեդրոնական Եւրոպայէն նոր անդամներու ընդունման:

ԱՆԿԻՒՆԱԴԱՐՁԱՅԻՆ ԳԵՐԱՍՏԻՃԱՆ

Իրլանտայի վարչապետ Ճոն Պրուտրն եւ Եւրոպական Խորհուրդին նախագահը՝ Ժաք Սանթէր Երկուշաբթի օր (այսօր) տեսակցութիւն մը պիտի ունենան նախագահ Պիլ Քլինթընի հետ: Եւրոպական շրջանակները գերաստիճանը «անկիւնադարձային» կ'որակեն:

ԻՐԱՆ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՅԱՐՁԱԿՈՒՄ ՄԸ ԿԸ ՆԱԽԱՏԵՍԷ

ՏՈՒՊԱՅ, 15 (ՌԷՈԹԸՐ).- Իրանի գերագոյն ղեկավար Այաթոլլա Ալի Խամենէի, անտեսելով նախագահ Պիլ Քլինթընի հաւաստիքը, թէ տակաւին եզրակացութեան մը չէ յանգած Սկուտական Արաբիոյ մէջ ամերիկացի գինուորներ սպաննած ականահարումին ետին կանգնող պատասխանատուին մասին, շաբաթավերջին յայտնեց, թէ ամերիկեան կառավարութիւնը որոշած է Իրանը հարուածել:

Յեղափոխական Պահակագունդին ուղղուած իր խօսքին մէջ, Խամենէի ըսաւ, թէ ականահարումին թեհրանի մեղսակցութեան մասին ամերիկեան մամլոյ տեղեկութիւնները նախատեսել կու տան Իրանի դէմ գինուորական գործողութիւն մը եւ կը միտին նախօրօք արդարացնել գայն:

●«Լոս Անճելիս Թայմզ» Չորեքշաբթի օր հաղորդած էր, թէ Ուաշինկթըն Իրանի դէմ պատժական հաւանական միջոցառումներու մասին ծրագիրներ կը մշակէ, եթէ փաստուի, որ անիկա կը կանգնի ականահարումին ետին:

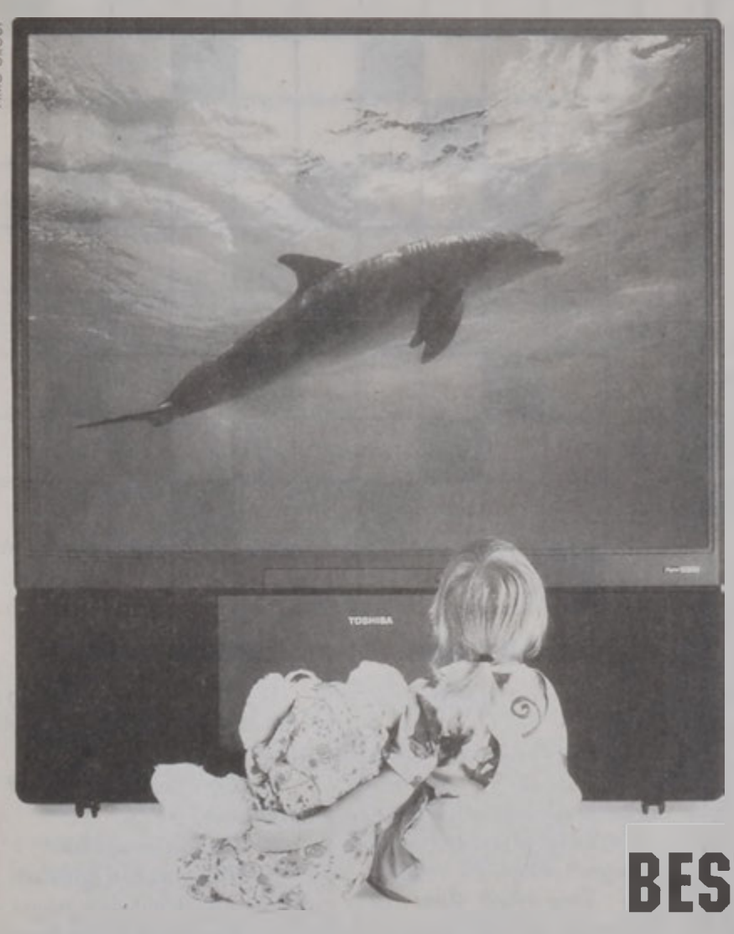

ԿԱՐԵՃ ԼՈՒՐԵՐ

ՊՐԻՒՔՍԷԼ.- Օթանի պաշտպանութեան նախարարները Երեքշաբթի օր Պրիւքսէլի մէջ երկօրեայ ժողովի մը բացումը պիտի կատարեն, քննարկելու համար գինակցութեան ներքին բարեկարգումը, վաւերացնելու Պոսնիոյ համար խաղաղարար նոր ուժի մը ծրագիրը եւ փորձ կատարելու Ռուսիան մղելու, որպէսզի ընդունի գինուորական կցորդներու փոխանակման գաղափարը:

ԱՆԳԱՐԱ.- Թուրքիոյ ոստիկանութիւնը Շաբաթ օր Անգարայի մէջ ցոյցի դիմած հազարաւոր մարդիկ ջուրով եւ բիրերով փորձեց ցրուել: Հանրային սպասարկութեանց աշխատաւորները ամսականներու յաւելումը կը պահանջէին:

ՏՈՒՊԱՅ.- Իրան Շաբաթ օր յայտնեց, թէ կը ծրագրէ ֆութպոլի մրցաշարք մը կազմակերպել Ապու Մուսա կղզիին վրայ, որ Ա. Մ. Էմիրութիւններու հետ բանավէճի նիւթ է 1992ին ի վեր:

ԺԸՆԵՒ.- Մակի Գաղթականներու Գործակալութիւնը յայտնեց, թէ Հիւսիսային Իրաքի քիւրտ ծագումով թուրքերու գաղթականէ մը պիտի քաշուի: Թուրքիա կ'ըսէ, թէ անիկա իր հարաւ-արեւելեան շրջաններուն մէջ պայքարող քիւրտ ըմբոստներու մէկ կեդրոնն է:

ԺԸՆԵՒ.- Խնայզարած գինեալ մը երէկ Ժընեւի մէկ եկեղեցիին մէջ կրօնաւորի մը եւ այլ անձի մը վրայ կրակեց եւ վիրաւորեց զանոնք: «Հերոս»ը ոստիկանութեան անձնատուր եղաւ եւ բացատրեց, թէ անոնք գինք հանգիստ չէին ձգեր:

ՓԱՐԻԶ.- Այճերիոյ ապահովութեան ուժերը անցեալ շաբաթ ինքնաշարժի մը մէջ 2 իսլամ ծայրայեղականներ սպաննած են եւ ինքնաշարժին մէջ գտած են դիակները դաշունահար սպաննուած տարեց 2 անձերու եւ Այժէի մէջ սպաննուած պուլկարացիի մը անցագիրը:

(ՌԷՈԹԸՐ)

ԱՅՑԵԼԷ ԵՒ ՓՔԱՏԷ ՄԵՐ ԱՆՀԱՒԱՏԱԼԻ ԳԻՆԵՐԸ

DROP 8

ԱՐԱՆՑ ՀԱԳՈՒՍՏՆԵՐՈՒ ՄԻՇՏ ՆՈՐ ԵՒ ՃՈԽ ՀԱՒԱՔԱԾՈՅ

ՁԱԼՔԱ, ՍԻԹԷ ՄՈՒՍԱ, Ա. ՅԱՐԿ

Վաճառատունը բաց է Կիրակի մինչեւ կէսօր

Optique La Vista

ԱՇԽԱՐՀԱՀՌՉԱԿ ՎԱՃԱՌԱՆԻՇՆԵՐՈՎ

ԱՐԵՒԻ ԱԿՆՈՑՆԵՐ

•VERSACE •MOSCHINO
•VERSUS •PERSOL
•GENNY •BOXER
•BYBLOS •YAMAMOTO

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԱԿՆՈՑՆԵՐ
(Յանձնում 1 ժամէն)

ՀՐԱՑՐ ԱՂԱՍԱՐԳԻՍԵԱՆ
Պուրճ Համուտի քաղաքապետարանի հրապարակ, հեռ. 03-302752

Speedway
BLANCO CENTER
ՀԵՌ. 585545-268962
ՕՐՈՒԱՆ ՃԱՇԸ
•ՍԱՃՈՒՆՈՎ
ԽՈՐՈՎԱԾ
(ՅՕՇՈՒԱԾ ՍԻՍ)

La solderie
ETS. NAGI EL-KHOURY
«ՈՐԱԿԸ ԱՆՊԱՅԱՍ ՍՈՒՊ ՉԻ ՆՇԱՆԱԿԵՐ»
ԱՅՐԵՐՈՒ
100% ԲՈՒՐԴԷ ՔՈՍԹՈՒՄ ՄԸ՝ հմ և հմ 255.000 ԼԻ.
100% ԲՈՒՐԴԷ ՊԼԷՅՋԸՐ ՄԸ՝ հմ և հմ 195.000 ԼԻ.
ՔԱՆԱՏԱԿԱՆ ԲԱՃԿՈՆ՝ Coat Composite
100.000Է-Ն 150.000 ԼԻ.
ԿԱՆԱՆՑ
ԿԵՌՔԱԿԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏ ՀԱԳՈՒՍՏՆԵՐ՝
10.000Է-Ն 45.000 ԼԻ.
ՍՊԻՏԱԿԵՂԷՆ
ՀԱՏԱԿԱՃԱՌ՝ ՄԵԾԱՔԱՆԱԿԻ ՍԱԿՈՎ
Տորա, Պաուրիէ, Մար Մարուն եկեղեցւոյ դիմաց, Dora Gateի ետնը: Կառատունը ապահովուած: Հեռ. (01) 881507, (03) 601321

DEI MASSIMI - BERNHARDT - BRAMANTE - IVY OXFORD - DALMINE - VERRI JEANS - GEZEQUEL - PINO ZENALDI - JUPITER - PAUL MORETTI - AQUA & SPORTS CLUB
Pour l'homme actuel
Alpha
Achrafieh - Hamra - Jdeideh

ԱԶԴԱԿ ՀԵՌ. ԽՄԲ. 239186 (ՊԷՅՐՈՒԹ), 260780-583026 (ՊՈՒՐԺ ՀԱՄՈՒՍ), 260115 (ՏՊԱՐԱՆ)
AZTAG, TEL.RED. 239186 (BEIRUT), 260780-583026 (BOURJ HAMMOUD), 260115 (IMP.), P.O.B. 80860, BOURJ HAMMOUD
ԱԶԴԱԿ
هاتف دار التحرير ٢٣٩١٨٦ - بيروت - ٢٦٠١١٥ المطبعة
٥٨٣٠٢٦-٢٦٠٧٨٠ برج حمود - ص.ب ٨٠٨٦٠ برج حمود
أزتاك